

EST RES SANCTISSIMA CIVILIS SAPIENTIA
STUDIUM DREPTULUI ESTE UN LOCUS DEI CUIUS MAI OFFENS
НАЙКА СПРАВА - НАЧЕРНИКОВЕРШЕНЕ ДРАГО

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE DREPT ȘI ȘTIINȚE SOCIALE
CATEDRA DE DREPT

Manualul programului de studii

Relații de muncă și managementul resurselor umane

120 credite

Ciclul II - studii superioare de master
Codul și denumirea domeniului general de studiu: 042 Drept
Tipul programului: *Master de profesionalizare*
Forma de învățământ: *învățământ cu frecvență*

APROBAT	Ședința Consiliului facultății, proces-verbal nr. 1 din 03.09.2021	DECAN	conf. univ., dr., RUSU Vitalie
APROBAT	Ședința Catedrei de drept, proces-verbal nr. 1 din 01.10.2021	ȘEFUL Catedrei de drept	conf. univ., dr., ODINOKAIA Ina

Bălți, 2021

CUPRINS

PLANUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT PE ANI DE STUDII	3
STAGIILE DE PRACTICĂ	4
FORMA DE EVALUARE FINALĂ A STUDIILOR	4
FIȘELE UNITĂȚILOR DE CURS / MODULELOR	6
Anul I, semestrul 1	6
Anul I, semestrul 2	15
Anul II, semestrul 3	30
MINIMUL CURRICULAR INIȚIAL PENTRU PROGRAMUL DE STUDII RELAȚII DE MUNCĂ ȘI MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE, CICLUL II – STUDII SUPERIOARE DE MASTER	39
DESCRIEREA FINALITĂȚILOR DE STUDII ȘI A COMPETENȚELOR	49
FINALITĂȚILE PROGRAMULUI DE STUDII EXPRIMATE PRIN COMPETENȚELE PROFESIONALE ȘI COMPETENȚELE TRANSVERSALE	49
NOTĂ EXPLICATIVĂ	51
Generalități	51
Concepția formării specialistului	51
Calificarea specialistului	51
Finalitățile formării	52
Termenul de studii și structura anilor de studii	52
Organizarea practicii de specializare	52
Evaluarea studenților	53
Teza de master	53

PLANUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT PE ANI DE STUDII

Anul I / 1 st Year of Study									
Cod Code	Denumirea unității de curs / modulului Name of the Training Course / Module	Număr de ore Number of hours			Număr de ore pe tipuri de activități Number of hours per activities			Forma de evaluare Evaluation form	Număr de credite ECTS Number of credits ECTS
		Total Total	Contact direct Direct Contact	Studiu individual Individual Study	Curs Course	Seminar Seminar	Laborator Laboratories		
Semestrul 1 / 1 st semester									
F.01.O.001	Metodologia și etica cercetării <i>Methodology and ethics in research</i>	120	32	88	16	16	-	E	4
F.01.O.002	Probleme actuale în materia contractelor civile <i>Current issues of civil contracts</i>	120	32	88	16	16	-	E	4
F.01.O.003	Sociologia conducerii <i>Sociology of leadership</i>	150	40	110	24	16		E	5
S.01.O.004	Contractul individual de muncă <i>Individual Labor Contract</i>	180	48	132	24	24	-	E	6
S.01.O.005	Managementul strategic al resurselor umane <i>Strategic management of human resources</i>	180	48	132	24	24	-	E	6
S.01.O.006	Profilaxia arderii profesionale <i>Prevention of professional burnout</i>	150	40	110	24	16	-	E	5
Total semestrul 1/Total per semester 1		900	240	660	128	112	-	6E	30
Semestrul 2 / 2 nd semester									
F.02.O.007	Răspunderea juridică în domeniul raporturilor de muncă <i>Legal liability in labor relationships</i>	150	40	110	24	16	-	E	5
F.02.O.008	Nondiscriminarea și protecția demnității lucrătorilor <i>Non-discrimination and protection of workers' dignity</i>	150	40	110	24	-	16	E	5
F.02.O.009	Parteneriatul social în sfera muncii <i>Social partnership in labor field</i>	150	40	110	24	16	-	E	5
S.02.A.010/ S.02.A.011	Asigurările sociale în cadrul raporturilor de muncă / Probleme actuale în domeniul securității sociale <i>Social insurance in labor relationships/ Current problems in social security</i>	150	40	110	24	16	-	E	5
S.02.A.012/ S.02.A.013	Procedura de soluționare a litigiilor individuale de muncă / Salarizarea și normarea muncii <i>Individual Labour Dispute Settlement Procedure/ Remuneration and labor norming</i>	150	40	110	24	-	16	E	5
S.02.O.014	Securitatea și sănătatea în muncă <i>Occupational safety and health</i>	150	40	110	24	16	-	E	5
Total semestrul 2/Total per semester 2		900	240	660	144	64	32	5E	30
Total anul I/Total per Year I		1800	480	1320	272	176	32	11E	60

Anul II / 2 nd Year of Study									
Cod Code	Denumirea unității de curs / modulului Name of the Training Course / Module	Număr de ore Number of hours			Număr de ore pe tipuri de activități Number of hours per activities			Forma de evaluare Evaluation form	Număr de credite ECTS Number of credits ECTS
		Total Total	Contact direct Direct Contact	Studiu individual Individual Study	Curs Course	Seminar Seminar	Laborator Laboratories		
Semestrul 3 / 3 rd semester									
S.03.O.015	Probleme actuale ale dreptului proprietății intelectuale <i>Current issues of Intellectual Property Law</i>	150	40	110	24	16	-	E	5
S.03.O.016	Protecția datelor personale ale salariatului <i>Protection of workers' personal data</i>	150	40	110	20	20	-	E	5
S.03.O.017	Întocmirea, păstrarea și arhivarea documentelor <i>Documents drafting, storage and archiving</i>	150	40	110	20	20	-	E	5
S.03.O.018	Dezvoltarea profesională și managementul performanței <i>Professional development and performance management</i>	150	40	110	20	20	-	E	5
P.03.O.019	Practica de specialitate <i>Specialty Internship</i>	300	-	300	-	-	-	E	10
Total semestrul 3/Total per semester 3		900	160	740	84	76	-	5E	30
Semestrul 4 / 4 th semester									
TM.04.O.020	Teza de master (documentare, investigare, cercetare, redactare și susținere publică) <i>Master Thesis (documentation, investigation, research, wording, public defending)</i>	900	-	900	-	-	-	E	30
Total semestrul 4/Total per semester 4		900	-	900	-	-	-	1E	30
Total anul III/Total per Year II		1800	160	1640	84	76	-	6E	60

STAGIILE DE PRACTICĂ INTERNSHIPS						
Nr.	Stagiile de practică Internships Types	An de studiu Year of Study	Semestrul Semester	Durata, (nr. săpt. / nr. ore) Duration (no. of week/ hours)	Perioada desfășurării Timeline	Număr de credite ECTS Number of credits ECTS
1.	Practica de specialitate <i>Specialty Internship</i>	II	3	5/300	Noiembrie- Decembrie <i>November- December</i>	10
Total						10

FORMA DE EVALUARE FINALĂ A STUDIILOR FINAL EVALUATION OF STUDY			
Nr.	Forma de evaluare finală a studiilor Form of Final Evaluation of Studies	Termene de organizare Timeline	Număr de credite ECTS Number of credits ECTS
1.	Teza de master (documentare, investigare, cercetare, redactare și susținere publică) <i>Master Thesis (documentation, investigation, research, wording, public defending)</i>	Iunie <i>June</i>	30

MINIMUM-UL CURRICULAR ÎNȚĂL, DE ORIENTARE CĂTRE ALT DOMENIU
CURRICULAR PREREQUISITE ORIENTED TO ANOTHER FIELD

Nr. ctr.	Denumirea unității de curs / modulului <i>Name of the Training Course / Module</i>	Număr de ore <i>Number of hours</i>			Număr de ore pe tipuri de activități <i>Number of hours per activities</i>			Forma de evaluare <i>Evaluation form</i>	Număr de credite ECTS <i>Number of credits ECTS</i>
		Total <i>Total</i>	Contact direct <i>Direct Contact</i>	Studiu individual <i>Individual Study</i>	Curs <i>Course</i>	Seminar <i>Seminar</i>	Laborator <i>Laboratories</i>		
1.	Teoria generală a dreptului <i>General Theory of Law</i>	180	36	144	24	12	-	E	6
2.	Drept constituțional și instituții politice <i>Constitutional Law and Political Institutions</i>	180	36	144	24	12	-	E	6
3.	Introducere în dreptul civil <i>Introduction to Civil Law</i>	150	30	120	20	10	-	E	5
4.	Drept penal – partea generală I <i>Criminal Law – general part I</i>	150	30	120	20	10	-	E	5
5.	Modul: 1. Organele de ocrotire a ordinii de drept 2. Etica și integritatea profesională <i>Module: 1. Law enforcement bodies 2. Ethics and professional integrity</i>	120	24	96	20	4	-	E	4
6.	Dreptul muncii <i>Labour Law</i>	120	24	96	16	8	-	E	4
Total		900	180	720	124	56	-	6E	30

FIȘELE UNITĂȚILOR DE CURS / MODULELOR

Anul I, semestrul 1

FIȘA UNITĂȚII DE CURS <i>Metodologia și etica cercetării</i>
Codul cursului în programul de studii: F.01.O.001
Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs: 0421 Drept
Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe sociale Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de științe sociale și asistență socială
Număr de credite ECTS: 4
Anul și semestrul în care se predă cursul: anul I, semestrul 1
<p>Descrierea succintă a corelării/integrării cursului cu /în programul de studii:</p> <p><i>Metodologia și etica cercetării</i> este un curs universitar cu caracter interdisciplinar care se predă la anul I, în cadrul studiilor superioare de master. Cursul își propune familiarizarea masteranzilor cu problemele fundamentale ale epistemologiei, metodologiei și eticii cercetării științifice, orientarea către devotamentul față de adevărul științific, însușirea și aplicarea eficientă a principiilor și variatelor metode necesare pentru soluționarea problemelor științifice, formarea abilităților și deprinderilor de organizare a unei cercetări științifice (teoretice sau / și empirice), pentru elaborarea și susținerea unei teze de master la specializarea respectivă. Acest curs va contribui la dezvoltarea spiritului științific creativ, critic și constructiv, riguros și argumentativ atât în privința propriilor idei, cât și ale altora. Însușirea bazei metodologice a cercetării și respectarea principiilor eticii științifice îi va permite masterandului un comportament adecvat pentru a comunica eficient, în mod civilizată, cu alți cercetători și a manifesta competență în abordarea și soluționarea problemelor științifice în domeniu.</p>
<p>Competențe dezvoltate în cadrul cursului:</p> <p>Competențe profesionale: Professional competencies:</p> <p>CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.</p> <p>CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane în activitatea practică și de cercetare.</p> <p>CP3. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor din domeniul raporturilor juridice de muncă, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient.</p> <p>CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.</p> <p>Competențe transversale: Transversal competencies:</p> <p>CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.</p> <p>CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.</p> <p>CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.</p>
<p>Finalități de studii realizate la finele cursului:</p> <p><i>La finalizarea studierii unității de curs și realizarea sarcinilor de învățare masterandul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● să utilizeze principalele metode științifice în cercetările cu conținut din domeniul științelor administrative; ● să identifice problema cercetării, să argumenteze actualitatea temei de cercetare, să precizeze obiectul concret al cercetării, să formuleze scopul și obiectivele cercetării, să descrie importanța teoretică, noutatea științifică și valoarea aplicativă a cercetării; ● să elaboreze un referat științific, să participe, cu un discurs, la o conferință științifică, să scrie o notă sau un articol și să le publice; ● să fie capabil să argumente, obiectiv, imparțial și onest, opiniile și concluziile în aprecierea valorilor lucrărilor științifice (proprii sau ale altor persoane); ● să elaboreze, la nivelul cerințelor, teza de master.
<p>Competențe prealabile Pentru a însuși cu succes cursul <i>Metodologia și etica cercetării</i>, masteranzii trebuie să cunoască Filosofia, Dreptul administrativ I și II, Știința administrației, Dreptului constituțional, Logica, să poată lucra cu sursele bibliografice, să fie în stare să formuleze idei coerente și concluzii fundamentate, prin date factologice, norme de drept și raționamente valide (formal adevărate).</p>
<p>Teme de bază:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Epistemologia, obiectul, structura și funcțiile metodologiei științifice 2. Nivelurile metodologice în știința contemporană 3. Formele cunoștințelor științifice contemporane 4. Metodele științifice generale 5. Formele de organizare a științei și etica cercetării științifice 6. Tehnologia cercetării și elaborarea lucrărilor științifice
<p>Strategii de predare-învățare: prelegerea, seminarul, discuții, studiul bibliografiei, consultații (de grup și individuale), prezentări, conferințe.</p>
<p>Strategii de evaluare: prezentarea comunicărilor, teste, rezumate, comentarii, lucrări de control, examen final.</p>

Bibliografie selectivă:**Obligatorie:**

1. Chelcea, S., *Metodologia elaborării unei lucrări științifice*, București, 2003.
2. Ҙapoc, V., Capcelea, V. *Cercetarea științifică: Manual pentru facultățile socioumanistice*, Chișinău: ARC, 2008.
3. Rădulescu, Mihaela Șt., *Metodologia cercetării științifice: elaborarea lucrărilor de licență, masterat, doctorat*, ediția a 2-a revizuită și adăugită, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2011.
4. Ҙarlungă, V., Odinokaia, I., Spatar, M. *Ghid metodic privind elaborarea și susținerea tezelor de master*. Bălți: S. n., (Tipografia din Bălți), 2019.

Opțională:

1. Aramă, E., Ciobanu, R.. *Metodologia dreptului. Sinteze pentru seminar*. Chișinău, 2011.
2. Aramă, E. *Repere metodologice pentru studierea și aplicarea dreptului*. Chișinău: CEP USM, 2009.
3. Штанько, В.И. *Философия и методология науки. Учебное пособие для аспирантов и магистрантов естественнонаучных и технических вузов*. Харьков: ХНУРЭ, 2002.
4. Сырых, В.М. *История и методология юридической науки: учебник*. М.: Норма: ИНФРА, 2012.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS**Probleme actuale în materia contractelor civile****Codul unității de curs în programul de studii:** F.01.O.002**Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs:** 0421 Drept**Facultatea responsabilă de unitatea de curs:** Facultatea de Drept și Științe Sociale**Catedra responsabilă de unitatea de curs:** Catedra de drept**Număr de credite ECTS:** 4**Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs:** anul 1, semestrul I**Titularul unității de curs:****Descrierea succintă a corelării / integrării unității de curs cu / în programul de studii.**

Datorită dezvoltării și evoluției societății umane în general, în prezent asistăm la o continuă multiplicare și diversificare a contractelor care se încheie. Contractul este principalul izvor de obligații, prin intermediul său realizându-se stabilitatea relațiilor interumane în cadrul circulației bunurilor și valorilor. O economie de piață veritabilă este susținută în măsură considerabilă de regularitatea și onestitatea raporturilor juridice dintre parteneri în procesul producerii și circulației de bunuri, prestării de servicii etc.

Scopul unității de curs este cunoașterea, înțelegerea și analiza problemelor actuale privind principalele contracte civile, și asimilarea de către studenți a particularităților problemelor actuale a fiecărui contract, precum și analiza comparativă a acestora, reliefând aspectele esențiale atât teoretice, cât și practice.

Importanța studierii acestei unități de curs este necesară dată fiind frecvența și diversificarea încheierii de contracte civile, precum și datorită apariției diferitor probleme specifice în cursul executării acestor contracte.

În cadrul unității de curs studenții vor asimila principiile și conceptele fundamentale în privința contractelor civile și vor putea utiliza cunoștințele juridice dobândite pentru a înțelege și identifica problemele ce pot apărea în cursul negocierii, încheierii, interpretării și executării contractelor civile, prin raportare la dispozițiile legale în materie, doctrina existentă și jurisprudență.

Analiza jurisprudenței în domeniul contractelor se impune pentru a crea aptitudini de fixare a cunoștințelor teoretice și de aplicare a acestora în practică, inclusiv corelarea normelor generale cu normele speciale, analiza normelor legale derogatorii, analiza particularităților răspunderii contractuale, identificarea problemelor actuale și formularea de soluții argumentate pentru fiecare caz, care să conducă la rezultate satisfăcătoare.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs:**Competențe profesionale:**

CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.

CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane în activitatea practică și de cercetare.

CP4. Determinarea imperfecțiunilor legislației aplicabile instituțiilor de drept privat, în vederea conturării propunerilor de lege ferenda.

CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului privat, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.

Competențe transversale:

CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.

CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.

Finalități de studii realizate la finele unității de curs.

La finele cursului studentul va fi capabil:

- să aplice cunoștințele obținute în cadrul cursului de *Probleme actuale în materia contractelor civile* în cadrul altor unități de curs;
- să analizeze și să interpreteze legislația din domeniul contractelor civile;
- să explice și să compare soluțiile practice cu cele doctrinare propuse în materia contractelor civile;
- să identifice particularitățile încheierii și executării contractelor civile, precum și particularitățile răspunderii contractuale a părților contractante în funcție de tipul de contract
- să identifice soluțiile corecte în privința problemelor de ordin practic din domeniul contractelor civile, aplicând metoda studiului de caz și argumentând răspunsul;

- să evidențieze lacunele existente în legislație în domeniul contractelor civile și să formuleze propuneri de modificări legislative;
- să dezvolte competențele obținute prin cursul de *Probleme actuale în materia contractelor civile* în cadrul studiilor la ciclul III, studii superioare de doctorat.

Pre-rechizite: Masterandul trebuie să cunoască conceptele de bază (act juridic civil, obligații, contract civil, efectele contractului, răspunderea contractuală ș.a.) studiate în cadrul unităților de curs: Teoria generală a Dreptului, Introducere în Dreptul Civil, Teoria generală a obligațiilor.

Teme de bază:

Particularitățile contractului de vânzare-cumpărare: Condițiile de validitate ale contractului de vânzare-cumpărare. Efectele contractului de vânzare-cumpărare. Dreptul de răscumpărare. Dreptul de preemțiune

Probleme actuale în privința varietăților contractului de vânzare-cumpărare: Contractul de vânzare-cumpărare a bunurilor pentru consum. Contractul de vânzare-cumpărare a drepturilor litigioase. Contractul de vânzare-cumpărare a bunurilor imobiliare. Contractul de vânzare-cumpărare de probă sau la vedere. Vânzarea la licitație. Contractul de vânzare-cumpărare a întreprinderii ca un complex patrimonial

Particularitățile contractului de donație: Condițiile de validitate ale contractului de donație. Efectele contractului de donație. Cauzele de ineficacitate ale contractului de donație.

Probleme actuale în privința contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață și a contractului de rentă: Condițiile de validitate ale contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață. Efectele contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață. Încetarea și rezoluțiunea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață. Condițiile de validitate ale contractului de rentă. Efectele contractului de rentă. Încetarea contractului de rentă

Probleme actuale privind contractul de comodat și contractul de împrumut: Condițiile de validitate ale contractului de comodat. Efectele contractului de comodat. Răspunderea comodatului. Suportarea riscurilor de către comodat. Încetarea contractului de comodat. Condițiile de validitate ale contractului de împrumut. Efectele contractului de împrumut. Încetarea contractului de împrumut

Probleme actuale privind contractul de locațiune și contractul de arendă: Condițiile de validitate ale contractului de locațiune și ale contractului de arendă. Efectele contractului de locațiune. Sublocațiunea și cesiunea contractului de locațiune. Încetarea contractului de locațiune. Condițiile de validitate ale contractului de arendă. Efectele contractului de arendă. Încetarea contractului de arendă.

Probleme actuale privind contractul de leasing: Condițiile de validitate ale contractului de leasing. Efectele contractului de leasing. Modificarea și rezilierea contractului de leasing. Încetarea contractului de leasing.

Probleme actuale privind contractul de antrepriză și contractul de prestări servicii: Condițiile de validitate ale contractului de antrepriză. Efectele contractului de antrepriză. Riscurile în contractul de antrepriză. Răspunderea părților în contractul de antrepriză. Încetarea contractului de antrepriză. Condițiile de validitate ale contractului de prestări servicii. Efectele contractului de prestări servicii. Rezilierea contractului de prestări servicii

Strategii de predare – învățare: prelegerea, explicația, conversația, problematizarea, studiul de caz, lucrul în echipă, metoda comentariului de text, etc.

Strategii de evaluare: teste de evaluare curentă și finală, prezentarea referatelor, lucrări de control, rezolvarea spețelor.

Bibliografie:

1. Deak Fr., Mihai L., Popescu R., *Tratat de drept civil. Contracte speciale*, editia a V-a, actualizata si completata. Volumul I, II, III si IV, Ed. Universul Juridic, București, 2018;
2. Cimil D., Bejenaru E., *Drept civil. Contracte speciale. Partea I*. Ed. Grafema Libris, Chișinău, 2014;
3. Chibac Gh., Robu O., Brumă S., Chibac N., *Drept civil. Contracte și succesiuni*. Ediția a II –a. Ed. „Tipografia Centrală”, Chișinău, 2014;
4. Puie O., *Tratat de contracte civile. Potrivit Codului civil, Codului de procedura civila, Codului fiscal, Codului de procedura fiscală, Codului penal si Codului de procedura penala*1, Vol. I și II, Ed. Universul Juridic, București, 2018;
5. Trofimov I., *Drept civil: contractele civile*, Ed. Elena – V.I., Chișinău, 2012;
6. Popa I., *Contractul de vanzare-cumparare. Studiu comparativ de doctrina si jurisprudenta*. Editia a II-a revazuta și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2008;
7. Cimil D., *Calificarea raporturilor contractuale*. Studiu monografic, Chișinău, Ed. Grafema Libris, 2013;
8. Chibac Gh., Cimil D., *Drept Civil. Prelegeri. Unele categorii de obligații*, CEP USM, Chișinău, 2002;
9. *Comentariul Codului Civil al R. Moldova*, Coordonatori: Buruiană M., Efrim O., Eșanu N., Volumul I și II, Editura ARC, Chișinău, 2005;
10. Dincă R., *Contracte civile speciale în noul Cod civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2013;
11. Hamangiu C., Rosetti-Bălănescu I., Băicoianu Al., *Tratat de Drept Civil Român, VOL. I, II, III*, Editura ALL, București, 1998;
12. *Manualul Judecătorului la examinarea cauzelor civile*, Editura Cartier juridic, Chișinău, Ediția a II - a, 2013;
13. Moțiu F., *Contractele speciale în Noul Cod Civil*, ediția a II-a revăzută și adăugită; Ed. Universul Juridic, București, 2011;
14. Prescure T., *Curs de Contracte Civile*; Editura Hamangiu, 2013;
15. Stoica V., *Rezoluțiunea și rezilierea contractelor civile*, Editura ALL, București, 1997;
16. Toader C., *Manual de contracte civile speciale*, Editura ALL BECK, București, 2000;
17. Uță L., *Contracte speciale în Noul Cod Civil*, Editura Hamangiu, București, 2012;
18. Bejenaru E., *Reflecții conceptuale asupra vânzării bunului altuia în sistemul Codului Civil al Republicii Moldova*, Dreptul, nr. 37, 2011.
19. Deak F., *Dreptul de preemțiune*, Dreptul, nr. 7/1992, p. 34-43;
20. Mihalache Iu., Chelaru O., *Analiza juridică a contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață*, Revista Națională de Drept, 2007, nr. 5, p. 38-43;

21. Mihalache Iu., Forma contractului de vânzare-cumpărare a întreprinderii ca un complex patrimonial unic, Revista științifică Studia Universitatis USM, 2007, nr. 9, p. 67-73;
22. Florea B., Reflecții critice cu privire la cauzele de revocare a donațiilor reglementate de Noul Cod Civil, Dreptul, 2014, Issue 7, p. 72-86;
23. Soltan V., Temeiurile revocării donației – aspecte comparative între Codul civil român și Codul civil al Republicii Moldova, <https://www.juridice.ro/465079/temeiurile-revocarii-donatiei-aspecte-comparative-intre-codul-civil-roman-si-codul-civil-al-republicii-moldova.html>;

FIȘA UNITĂȚII DE CURS
Sociologia conducerii

Codul unității de curs în programul de studii: F.01.O.003

Codul și denumirea domeniului de formare profesională: 0421 Drept

Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe sociale

Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de științe socioumane și asistență socială

Număr de credite ECTS: 4

Anul și semestrul în care se predă: anul I, semestrul 1

Descriere succintă a corelării/integrării cu/în programul de studii: unitatea de curs.

Sociologia conducerii este strâns corelată cu următoarele unități de curs: probleme actuale în știința administrației; teoria deciziilor; modele administrative și integrarea europeană; comunicare managerială și relații publice; managementul strategic la nivelul colectivităților locale. *Sociologia conducerii*, parte componentă a subsistemului unităților de curs sus-menționate, își propune drept scop să formeze la masteranzi o imagine sociologică adecvată despre subsistemul de conducere ca element important al sistemului societal, să formeze abilități de analiză și interpretare sociologică a mediului organizațional din perspectiva domeniului de formare profesională al masterandului, mult mai profund și mai desfășurat în raport cu dimensiunile abordate în cadrul celorlalte unități de curs, parte componentă a subsistemului nominalizat.

Competențe dezvoltate:

Competențe profesionale:

CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.

CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane în activitatea practică și de cercetare.

CP5. Planificarea strategică a activității profesionale curente și de personal, în scopul dezvoltării instituționale pe termeni medii și de perspectivă.

CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.

Competențe transversale:

CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.

CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.

Finalități de studii:

La finele unității de curs se estimează că studentul:

- va fi capabil să conceapă sistemul de conducere ca un întreg funcțional, în cadrul căruia toate componentele interacționează și se ajustează reciproc;
- va fi capabil să identifice locul și rolul subsistemului administrației publice în cadrul sistemului societal, a multiplelor relații de intercondiționare dintre acest subsistem și celelalte componente ale vieții sociale;
- va fi capabil să demonstreze importanța sociologiei conducerii în contextul integrării, în perspectivă, a Republicii Moldova în Comunitatea Europeană;
- va fi capabil să utilizeze metodele și tehnicile de cercetare științifică a diverselor subsisteme ale sistemului de conducere, inclusiv a subsistemului administrației publice;
- va demonstra eficiența modului de învățare prin intermediul unui proiect de cercetare a fenomenului complex al conducerii proceselor sociale din cadrul sistemului administrației publice;
- va demonstra cunoașterea temeinică a realității sociale prin capacitatea de a realiza analize critice ale raportului dintre sistemul societal de conducere și subsistemul administrației publice;
- va conștientiza necesitatea de a se raporta permanent la contextul social atunci când se pune problema înțelegerii eficienței conducerii proceselor sociale din cadrul sistemului administrației publice.

Competențe prealabile: Cunoașterea temeinică a științei administrației și a teoriei deciziilor; aplicarea metodologiei științei administrației în procesul cercetării problemelor sociale; capacitatea de evaluare adecvată a evenimentelor social-politice, economice, ideologice, culturale.

Unități de învățare:

Curs: Sociologia conducerii în structura cunoașterii sociologice; teorii și paradigme în sociologia conducerii; particularitățile metodologiei sociologiei conducerii; dimensiunea macrosociologică a conducerii; instituțiile sociale și conducerea socială; omul/actorul în sistemul relațiilor de conducere; dimensiunea microsociologică; rolul liderismului în organizație; cultura organizațională; aspecte sociologice ale conflictului organizațional; motivația participării în context organizațional; asigurarea informațională a sistemelor de conducere. Sociologia aplicativă în practica de conducere.

Seminarii: Constituirea sociologiei conducerii; structura organizațională a societății. Locul și rolul organelor de ocrotire a normelor de drept în sistemul organizațional societal; cultura organizațională în instituțiile juridice din Republica Moldova; conflictul organizațional din perspectiva sistemului juridic; managementul calității serviciilor prestate de organele de ocrotire a normelor de drept; diagnoza sociologică în activitatea de management a proceselor sociale din instituțiile de drept; metodologia elaborării proiectelor de investigație din perspectiva organizațiilor de drept.

Strategii didactice:

În predare: Prelegerea, prelegerea-dezbaterea, explicația, problematizarea, studii de caz, conversația euristică etc.

La seminarii: dezbaterea, eseul, referatul, problematizarea, studiu de caz, comparația, modelarea, proiectul investigației sociologice.

Bibliografie

1. Vlăsceanu, M. Organizații și comportament organizațional. Iași: Polirom, 2003;
2. Социология управления: стратегии, процедуры и результаты исследований / Редколлегия: А.В.Тихонов (отв. ред.) и др. – М.: «Канон+» РООИ «Реабилитация», 2010;
3. Neagu, Gh. Les capacités de l'administration publique locale de la région de développement du Nord de planifier, d'attirer et de gérer les investissements dans le domaine de la stratégie de développement du Nord. In: Revue Européenne du droit social, Volume XX, Issue 3, Édition *Bibliotheca*, Târgoviște, 2013, p. 262-270;
4. Neagu, Gheorghe (coordonator). Ghidul cetățeanului din județul Bălți. Bălți: S.A. „Tipografia din Bălți”, 2001;
5. Neagu, Gh., Cojocaru, I. Cercetare-dezvoltare-inovare: prioritate în politica publică a Regiunii de dezvoltare Nord (RDN) a Republicii Moldova (sinteză sociologică a Studiului de politici publice). În: *Moldoscopie (Probleme de analiză politică)*.-nr.2 (LXXXI), 2018, p. 11-30;
6. Neagu, Gheorghe. Sociologia conducerii. Suport de curs, Bălți, 2020.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS

Contractul individual de muncă

Codul unității de curs în programul de studii: S.01.O.004

Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs: 0421.1 Drept

Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale

Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept

Număr de credite ECTS: 6

Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: anul I, semestrul 1

Descrierea succintă a corelării/integrării unității de curs cu/în programul de studii

Contractul individual de muncă reprezintă o instituție juridică pe care se eșafodează întreaga subramură a dreptului individual al muncii și care – beneficiind de o reglementare detaliată în Codul muncii al Republicii Moldova – răspunde în mare măsură necesităților dezvoltării rapide a relațiilor individuale de muncă. Normele juridice ce reglementează cu caracter general relația de muncă sunt impersonale și insuficiente prin ele însele să stabilească în concret drepturile și obligațiile părților acestei relații sociale. În acest context, contractul individual de muncă se prezintă drept un act juridic prin care se concretizează drepturile și obligațiile a doi subiecți de drept – angajator și salariat –, având menirea de a stimula părțile în urmărirea permanentă și realizarea întocmai a clauzelor stabilite. Prin intermediul acestui contract se realizează o îmbinare armonioasă a intereselor personale ale fiecărui salariat cu interesele unității în care lucrează și, în final, cu interesele generale ale întregii societăți.

Contractul individual de muncă rămâne principalul izvor al raporturilor juridice individuale de muncă, ca urmare a faptului că dinamica pieței muncii trebuie să fie reflectată în noi semnificații ale drepturilor și obligațiilor părților, pe care actele normative nu le pot acoperi, cu caracterul lor general și impersonal.

Unitatea de curs „Contractul individual de muncă” are ca obiect de studiu relevarea rolului și a importanței contractului individual de muncă, identificarea și supunerea dezbaterii, la nivel teoretic, dar și practic, a problemelor pe care le ridică evoluția raporturilor individuale de muncă, precum și elucidarea modalităților tehnico-juridice de încheiere, modificare, suspendare și încetare a unor asemenea raporturi, în contextul asigurării protecției sociale a tuturor salariaților.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs:

Competențe profesionale:

CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.

CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane în activitatea practică și de cercetare.

CP5. Planificarea strategică a activității profesionale curente și de personal, în scopul dezvoltării instituționale pe termeni medii și de perspectivă.

CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.

Competențe transversale:

CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.

CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.

Finalități de studii realizate la finele unității de curs

La finele programului de master, absolventul va fi capabil:

- să aplice cunoștințele obținute în cadrul unităților de curs pentru soluționarea juridică a problemelor teoretice și practice, în domeniul raporturilor de muncă, aplicând metoda studiului de caz;

- să manifeste creativitate în elaborarea proiectelor și inițiativelor juridice în procesul de învățare, cercetare și de muncă;
- să aplice în activitatea profesională cunoștințele acumulate, fiind capabili să interpreteze și aplice prevederile cadrului normativ în materia dreptului muncii la situații de fapt;
- să dezvolte la ciclul III, studii superioare de doctorat, competențele achiziționate la ciclul I, studii superioare de licență și ciclul II, studii superioare de masterat.

Pre-rechizite: Masterandul trebuie să cunoască conceptele de bază (raport juridic de muncă, subordonare juridică, capacitate juridică, detașare, demisie, concediere etc.) studiate în cadrul unității de curs „Dreptul muncii”, predate în anul III de studii, conform Planului de învățământ, ciclul I (studii superioare de licență), specialitatea: 0421.1 Drept, iar în cazul masteranzilor de la programul de studii cu 120 de credite – această unitate de curs făcând parte din minimul curricular inițial necesar pentru continuarea studiilor superioare în ciclul II la domeniul de formare profesională 0421.1 Drept).

Teme de bază:

1. Considerații generale referitoare la contractul individual de muncă.
2. Tipuri de contracte individuale de muncă.
3. Încheierea contractului individual de muncă.
4. Conținutul și forma contractului individual de muncă.
5. Modificarea contractului individual de muncă.
6. Suspendarea contractului individual de muncă.
7. Încetarea contractului individual de muncă.

Strategii de predare-învățare: prelegerea, explicația, conversația, învățarea prin descoperire, studiul de caz, brainstorming-ul, lucrul în echipă, metoda hărților conceptuale, metoda comentariului de text, etc.

Strategii de evaluare: teste de evaluare curentă, prezentarea referatelor, lucrări de control, rezolvarea spețelor, bilete de examinare.

Bibliografie

A. Acte normative

1. Convențiile și recomandările Organizației Internaționale a Muncii la <https://www.ilo.org/global/standards/lang-en/index.htm>.
2. Carta Socială Europeană (revizuită), ratificată parțial de Parlamentul RM prin Legea nr. 484-XV din 28 septembrie 2001. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 26.10.2001, nr. 130.
3. Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Parlamentul RM prin Hotărârea nr. 1298-XIII din 24.07.1997. În: Tratat internațional, 1998, vol. 1, p. 341.
4. Constituția Republicii Moldova, adoptată de Parlamentul RM la 29 iulie 1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 12.08.1994, nr. 1.
5. Codul muncii al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 29.07.2003, nr. 159-162.
6. Codul de executare al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 05.11.2010, nr. 214-220.
7. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 21.06.2013, nr. 130-134.
8. Legea RM nr. 186/2008 a securității și sănătății în muncă. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 05.08.2008, nr. 143-144.
9. Legea RM nr. 976/2000 a patronatelor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 09.11.2000, nr. 141-143.
10. Legea RM nr. 1129/2000 a sindicatelor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 19.10.2000, nr. 130-132.
11. Legea RM nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 24.09.2010, nr. 179-181.
12. Legea RM nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 23.12.2008, nr. 230-232.
13. Legea RM nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 10.09.2004, nr. 168-170.
14. Hotărârea Guvernului RM nr. 10/2012 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 13.01.2012, nr. 7-12.
15. Hotărârea Guvernului RM nr. 469/2005 „Pentru aprobarea Instrucțiunii privind modul de eliberare a certificatului de concediu medical”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 03.06.2005, nr. 77-79.
16. Convențiile colective încheiate la nivel național (convențiile generale) la <http://lex.justice.md>.

B. Practica judiciară

1. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 9/2014 „Privind practica judiciară a examinării litigiilor care apar în cadrul încheierii, modificării și încetării contractului individual de muncă” la <http://jurisprudenta.csj.md>.

C. Literatura de specialitate

1. Boișteanu E., Romandaș N. Dreptul muncii. Manual. Chișinău: Tipografia Centrală, 2015.
2. Boișteanu E., Romandaș N., Păscăluță F. Ghidul specialistului în resurse umane. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016.
3. Romandaș N. Contractul individual de muncă. Chișinău: Reclama, 2001.
4. Negru T., Scorțescu C. Dreptul muncii. Curs universitar. Chișinău: Labirint, 2010.
5. Josan D. Contractul individual de muncă (negocierea, încheierea, modificarea, suspendarea, încetarea): Ghid pentru patroni. Chișinău: Tipografia „Sofart Studio” SRL, 2012.
6. Țiclea Al., Georgescu L. Dreptul muncii. Curs universitar. Ed. a VI-a. București: Universul Juridic, 2019.
7. Ștefănescu I.T. Tratat teoretic și practic de drept al muncii. Ed. a IV-a, revizuită și adăugită. București: Universul Juridic, 2017.

8. Țiclea A. Concedierea – teorie și jurisprudență. Ed. a 2-a rev. și adăugită. București: Universul Juridic, 2014.
9. Țiclea A. Demisia – teorie și jurisprudență. București: Universul Juridic, 2013.
10. Ștefănescu I.T. Tratat teoretic și practic de drept al muncii. Ed. a III-a, rev. și adăugită. București: Universul Juridic, 2014.
11. Gheorghe M. Dreptul individual al muncii. Curs universitar. București: Universul Juridic, 2015. Gîlcă C. Noi teorii în dreptul muncii. București: Rosetti International, 2012.
12. Matiaș O.-M. Concedierea angajaților. București: Hamangiu, 2016.
13. Nenu C. Contractul individual de muncă. București: C.H. Beck, 2014.
14. Vartolomei B. Concedierea colectivă. București: Universul Juridic, 2015.
15. Vlăsceanu A.-M. Protecția drepturilor salariaților în cazul transferului de întreprinderi, unități sau părți ale acestora. București: Universul Juridic, 2016.
16. А.М. Лушников, М.В. Лушникова. Курс трудового права: Учебник: Том 1. Сущность трудового права и история его развития. Трудовые права в системе прав человека. Общая часть. – Москва: Статут, 2009.
17. А.М. Лушников, М.В. Лушникова. Курс трудового права: Учебник: Том 2. Коллективное трудовое право. Индивидуальное трудовое право. Процессуальное трудовое право. – Москва: Статут, 2009.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS Managementul strategic al resurselor umane
Codul unității de curs: S.01.O.005
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 0421.1 Drept
Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului
Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra științe economice
Număr de credite ECTS: 6
Anul și semestrul în care se predă: anul I, semestrul 1
Descriere succintă a integrării în programul de studii: Unitatea de curs <i>Managementul strategic al resurselor umane</i> se integrează organic în ansamblul materiilor incluse în pregătirea viitorilor specialiști în domeniul managementului resurselor umane. Programul cursului include studierea fundamentelor teoretice ale managementului organizației și managementului resurselor umane. Este dezvoltat conceptul culturii organizaționale și conținutul muncii managerilor, strategii și politici în domeniul managementului resurselor umane, metode și tehnici de management resurselor umane, se examinează tehnologia analizei și descrierea posturilor în planificarea resurselor umane, conceptelor de post, funcție, meserie, specialitate. Este analizat procesul de recrutarea, selectarea și pregătirea profesională a personalului.
Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs:
Competențe profesionale:
CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.
CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane în activitatea practică și de cercetare.
CP3. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor din domeniul raporturilor juridice de muncă, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient.
CP4. Determinarea lacunelor legislative în domeniul legislației muncii în vederea conturării propunerilor de <i>lege ferenda</i> .
CP5. Planificarea strategică a activității profesionale curente și de personal, în scopul dezvoltării instituționale pe termeni medii și de perspectivă.
CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.
Competențe transversale:
CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.
CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.
CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.
Finalități de studii:
<ul style="list-style-type: none"> • să identifice conceptele de management al resurselor umane, metoda MRU, funcțiile și tehnicile MRU, procesul planificării și de luare a deciziei în diferite situații în MRU; • să structureze cunoștințele despre implicațiile aplicării strategiilor și politicilor în domeniul managementului resurselor umane în gestiunea întreprinderii; • să utilizeze metodologia și metodele de analiză a principalelor activități ale gestiunii resurselor umane prin aplicarea diferitelor metode de management în diferite contexte social-economice.
Competențe prealabile:
<ul style="list-style-type: none"> • să cunoască conceptele de bază teoretice și aplicative ale gestiunii umane; • să cunoască metodologia și etica cercetării în domeniul uman; • să cunoască aspecte de bază ale sociologiei conducerii; • să identifice probleme actuale în materia contractelor civile; • să cunoască elemente ale profilaxiei arderii profesionale.
Unități de învățare:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Evoluție și etape în știința conducerii. 2. Organizația în management și mediul său extern. 3. Cultură organizațională – variabilă de management.

<ol style="list-style-type: none"> 4. Introducere în managementul resurselor umane. 5. Conceptul managementului strategic al potențialului uman. 6. Strategii și politici în domeniul resurselor umane. 7. Planificarea strategică a resurselor umane. 8. Analiza și descrierea posturilor. 9. Recrutarea personalului. 10. Selecția personalului. 11. Pregătirea profesională și dezvoltarea carierei. 12. Evaluarea performanțelor personalului.
<p>Strategii didactice: La promovarea orelor de curs și seminarii la unitatea de curs „Managementul strategic al resurselor umane” se vor utiliza o serie de metode și strategii didactice, precum: - elemente ale tehnologie de stimulare a gândirii critice la student: studii de caz, jocuri de concepte, simulări;   - problematizarea – studenților le vor fi redată situații simulate din activitatea unor întreprinderi la care ei vor trebuie să găsească soluțiile optime de a atinge performanța economică.</p>
<p style="text-align: center;">Bibliografie</p> <p>Obligatorie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. BĂRBULESCU, C. <i>Sistemele strategice ale întreprinderii</i>. București: Editura Economică, 1999. 2. BĂIEȘU, M. <i>Managementul resurselor umane</i>. Chisinău: Editura ASEM, 2010. 3. BÎRCĂ, A. <i>Managementul resurselor umane</i>. Chisinău: Editura ASEM, 2006. <p>MOVILĂ, I. (coordonator). <i>Management strategic al potențialului uman</i>. Bălți: Presa universitară bălțeană, 2014.</p> <p>Suplimentară</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CIOBANU, I. <i>Management strategic</i>. Iași: Ed. Polirom, 1998. 2. ISTOCESCU, A. <i>Strategia și managementul strategic al organizației. Concepte fundamentale. Aplicații manageriale</i>. București: Editura ASE, 2003.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS Profilaxia arderii profesionale
Codul unității de curs în programul de studii: S.01.O.006
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 0421 Drept
Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe sociale
Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de științe socioumane și asistență socială
Număr de credite ECTS: 5
Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: anul I, semestrul 1
<p>Descrierea succintă a corelării/integrării unității de curs cu/în programul de studii.   Unitatea de curs <i>Profilaxia arderii profesionale</i> are menirea de a dezvolta competențele profesionale ale masteranzilor, având ca obiectiv major asigurarea înțelegerii modului în care inteligența emoțională, strategiile de diminuare a efectelor stresului ocupațional, comunicarea eficientă și constructivă, inclusiv cu persoanele cu comportament dificil, facilitează reducerea efectelor arderii profesionale/ sindromului burnout. Cursul facilitează înțelegerea modului în care poate fi evitat dezechilibrul dintre ideal și real, incluzând simptomele somatic, tulburările comportamentale, atitudinile defensive, determinarea factorilor psiho-sociali la locul de muncă prin care angajații din organizații, instituții, ce se manifestă prin interese multidirecționale, pot să-și dezvolte capacitatea de a echilibra activitatea profesională cu odihna, pot să-și consolideze comportamente predictive și adaptabile, să manifeste eficiență și eficacitate profesională pe termen lung, dezvoltând și aplicând strategii de diminuare a sindromului arderii profesionale.</p>
<p style="text-align: center;">Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs:</p> <p style="text-align: center;">Competențe profesionale:</p> <p>CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.</p> <p>CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane în activitatea practică și de cercetare.</p> <p>CP5. Planificarea strategică a activității profesionale curente și de personal, în scopul dezvoltării instituționale pe termeni medii și de perspectivă.</p> <p>CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.</p> <p style="text-align: center;">Competențe transversale:</p> <p>CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.</p> <p>CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.</p>
<p style="text-align: center;">Finalități de studii realizate la finele unității de curs</p> <p style="text-align: center;"><i>La finele programului de master, absolventul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - să înțeleagă mecanismele prin care poate dezvolta strategii de profilaxie a sindromului arderii profesionale, menținând starea de bine a angajaților instituțiilor; - să aplice programe de diminuare a sindromului arderii profesionale, sporind satisfacția și motivația pentru muncă a angajaților instituțiilor; - să analizeze și să diferențieze tehnici de abordare adecvată a comportamentelor dificile ale angajaților instituțiilor, focusate pe strategii de diminuare a sindromului arderii profesionale; - să elaboreze programe de dezvoltare/consolidare a inteligenței emoționale;

<ul style="list-style-type: none"> - să aplice tehnici de control al emoțiilor, al stresului ocupațional, tehnici de management al timpului și de stabilire a priorităților; - să valorifice strategiile de diminuare a sindromului arderii profesionale pentru menținerea stării de bine a angajaților și performanța organizațiilor.
<p>Pre-rechizite: Pentru a studia acest curs studenții trebuie să posede competențe de lucru în echipă, abilități de comunicare, auto-management, inteligență emoțională, competențe de individualizare a proceselor de asistență psihologică focusate pe strategii de diminuare a sindromului arderii profesionale, pe menținerea echilibrului emoțional și performanțelor personale ale angajaților.</p>
<p style="text-align: center;">Teme de bază:</p> <p>Esența și componentele sindromului arderii profesionale. Epuizarea emoțională, depersonalizarea (deumanizarea), reducerea performanțelor personale ca componente ale sindromului arderii profesionale/ <i>sindromului burnout</i>. Fazele sindromului arderii profesionale: fanatismul, frustrația, astenia, apatia, indiferența și arderea. Recunoașterea și prevenirea sindromului arderii profesionale: simptome somatice, simptome psihosociale, simptome comportamentale. Consecințele arderii profesionale. Mediul psihosocial de muncă și <i>sindromul burnout</i>. Mediul psihosocial de muncă. Optimizarea condițiilor psihosociale ale mediului de muncă ca mijloc de profilaxie a sindromului arderii profesionale. Strategii de diminuare a sindromului arderii profesionale prin abordarea adecvată a comportamentelor dificile. Inteligența emoțională și rolul ei în prevenirea arderii profesionale. Programe psihosociale de profilaxie a sindromului arderii profesionale: obiective, structură, conținuturi, finalități. Exersarea competențelor de elaborare și aplicare a strategiilor instituționale și a <i>Programelor psihosociale de profilaxie a sindromului arderii profesionale</i>.</p>
<p>Strategii de predare – învățare:</p> <p>Curs: expunere, dezbatere, clarificare conceptuală, analiză comparativă, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, experimentarea.</p> <p>Seminar: dezbatere, clarificare conceptuală, activități de grup, descoperire dirijată, sinteza cunoștințelor, studiu de caz, experimentarea, conferințe de presă.</p>
<p>Strategii de evaluare: teste de evaluare dinamică, profilaxia sindromului arderii profesionale, elaborarea și pilotarea programelor psihosociale de profilaxie a sindromului arderii profesionale.</p>
<p style="text-align: center;">Bibliografie:</p> <p>Bibliografie obligatorie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Balode, Neli. Factorii sindromului burnout în organizație: necesitatea unei abordări structurate / N. Balode // Psihologie : Rev. șt.-practică. – 2016. – Nr. 1-2. – P. 71-79. – ISSN 1857-2502. 2. Christophe A., Lelord F. Cum să ne exprimăm emoțiile și sentimentele. Ed. a 4-a. București: Trei, 2013. 362p ISBN 978-973-707-904-6. 3. Prițcan, V. Reducerea stresului profesional al asistentului social prin antrenament creativ. // Stresul ocupațional: perspective teoretico-praxiologice. Materialele Conferinței Științifice Internaționale „Managementul stresului ocupațional în mediul educațional”- coord. S. Briceag, tipogr. USB, „A. Russo”, 2009.- p. 17-21. ISBN 978-9975-50-002-9 4. Runcan, Patricia Luciana. Aspects of Burnout among Professionals / P. Luciana Runcan // Revista de asistență socială. – 2013. – Nr. 3. – P. 111-119. – ISSN 1583-0608. 5. Полякова, О. Б. Burnout – гореть или выгорать / О. Б. Полякова // Мир образования – образование в мире : науч.-метод. журн. – 2010. – Nr. 2. – P. 148-158. 2073-8536. <p>Bibliografie suplimentară/opțională:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. David, Daniel. Tratat de psihoterapie cognitive și comportamentale / D. David. – Ed. a 3-a rev. și adăugită. – Iași : Polirom, 2017. – 366 p. – ISBN 978-973-46-6819-9. 2. Peseschkian, Nossrat. Psihoterapie vieții cotidiene / N. Peseschkian ; trad. din engleză de Mihaela Sanda Oprea Aron. – București : Ed. Trei, 2009. – 405 p. – ISBN 978-973-707-308-2. 3. Miley, Karla Krogsrud. Practica asistenței sociale: Abordarea participativă / Karla Krogsrud Miley, Michael O'Melia, Brenda DuBois; trad. de Ioana Ciocian, Maria-Paula Mărginean, Elena Hortenzia Pop.- Iași: Ed. Polirom, 2006.- 619 p

Anul I, semestrul 2

FIȘA UNITĂȚII DE CURS <i>Răspunderea juridică în domeniul raporturilor de muncă</i>
Codul unității de curs în programul de studii: F.02.O.007
Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs: 0421 Drept
Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept
Număr de credite ECTS: 5
Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: anul I, semestrul 2
<p style="text-align: center;">Descrierea succintă a corelării/integrării unității de curs cu/în programul de studii</p> <p>Răspunderea juridică, prin toate însușirile și funcțiile sale, se află, indiscutabil, în centrul întregii răspunderi sociale, poziție pe care o are din cele mai vechi timpuri și continuă să o aibă și în prezent, dând expresie dreptului în forma sa cea mai concentrată, în care se află stadiul de evoluție a întregii vieți sociale în dinamica sa.</p> <p>Deși poate fi definită ca un concept general al dreptului, răspunderea juridică este consacrată de legile în vigoare și studiată prin manifestările ei concrete în cadrul diferitelor ramuri de drept: dreptul civil, dreptul muncii, dreptul penal ș.a. Mai mult, dacă își face apariția o nouă formă de răspundere juridică – antrenată ca urmare a comiterii unui nou tip de fapte ilicite, prevăzute de lege, precum și a identificării și aplicării unor sancțiuni specifice, avându-și izvorul în lege – aceasta poate eventual să reclame, în virtutea teoriei hipertrofierii unor instituții juridice, constituirea unei noi ramuri de drept.</p> <p>Izvorul răspunderii juridice constă în săvârșirea faptei interzise de normele dreptului. În funcție de natura juridică concretă a acestui izvor, normele dreptului muncii consacră următoarele forme ale răspunderii juridice: răspunderea disciplinară, atunci când salariatul comite o abatere disciplinară; răspunderea materială, când din fapta culpabilă a salariatului rezultă un prejudiciu ce trebuie reparat; această formă a răspunderii juridice îl vizează și pe angajator, în special în cazul privării ilegale a salariatului de posibilitatea de a munci; răspunderea contravențională, când salariatul sau angajatorul săvârșesc o faptă calificată de normele juridice drept contravenție; răspunderea penală, când fapta săvârșită este incriminată drept infracțiune, săvârșită în exercitarea atribuțiilor derivând din raportul de muncă (de serviciu).</p> <p>Unitatea de curs „Răspunderea juridică în domeniul raporturilor de muncă” are ca finalitate oferirea informațiilor necesare și utile masteranzilor în vederea dezvoltării și aprofundării cunoștințelor și abilităților profesionale ale acestora în ceea ce privește principalele forme ale răspunderii juridice în dreptul muncii.</p>
<p style="text-align: center;">Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs:</p> <p>Competențe profesionale:</p> <p>CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.</p> <p>CP3. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor din domeniul raporturilor juridice de muncă, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient.</p> <p>CP5. Planificarea strategică a activității profesionale curente și de personal, în scopul dezvoltării instituționale pe termeni medii și de perspectivă.</p> <p>CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.</p> <p>Competențe transversale:</p> <p>CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.</p> <p>CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.</p> <p>CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.</p>
<p style="text-align: center;">Finalități de studii realizate la finele unității de curs</p> <p style="text-align: center;"><i>La finele programului de master, absolventul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • să aplice cunoștințele obținute în cadrul unităților de curs pentru soluționarea juridică a problemelor teoretice și practice, în domeniul raporturilor de muncă, aplicând metoda studiului de caz; • să manifeste creativitate în elaborarea proiectelor și inițiativelor juridice în procesul de învățare, cercetare și de muncă; • să demonstreze abilități de comunicare și de relaționare în grup, în vederea identificării, soluționării și luării de decizii motivate privind problemele în aplicarea legislației muncii; • să aplice în activitatea profesională cunoștințele acumulate, fiind capabili să interpreteze și aplice prevederile cadrului normativ în materia dreptului muncii la situații de fapt.
<p>Pre-rechizite: Masterandul trebuie să cunoască conceptele de bază (răspunderea juridică, condițiile generale ale răspunderii juridice ș.a.) studiate în cadrul unităților de curs „Teoria generală a dreptului”, „Dreptul muncii” și „Contractul individual de muncă”. Așadar, precondiții de curriculum sunt parcurgerea de către masterand a următoarelor unități de curs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Teoria generală a dreptului” și „Dreptul muncii”, aceste unități de curs fiind predate în anul I și, respectiv, în anul III de studii, conform Planului de învățământ, ciclul I (studii superioare de licență), specialitatea: 0421.1 Drept, iar în cazul masteranzilor de la programul de studii cu 120 de credite – ele făcând parte din minimul curricular inițial necesar pentru continuarea studiilor superioare în ciclul II la domeniul de formare profesională 0421.1 Drept);

- „Contractul individual de muncă”, predată în cadrul Programului de master „Relații de muncă și managementul resurselor umane” (90 și 120 de credite) în anul I de studii, semestrul 1.

Teme de bază:

1. Disciplina muncii și căile de înfăptuire a acesteia.
2. Răspunderea disciplinară și modul de angajare a acesteia.
3. Răspunderea materială și modul de angajare a acesteia.
4. Răspunderea contravențională și penală în sfera raporturilor de muncă.

Strategii de predare-învățare: prelegerea, explicația, conversația, învățarea prin descoperire, studiul de caz, brainstorming-ul, lucrul în echipă, metoda hărților conceptuale, metoda comentariului de text, etc.

Strategii de evaluare: teste de evaluare curentă, prezentarea referatelor, lucrări de control, rezolvarea spețelor, bilete de examinare.

Bibliografie

A. Acte normative

1. Convențiile și recomandările Organizației Internaționale a Muncii la <https://www.ilo.org/global/standards/lang-en/index.htm>.
2. Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Parlamentul RM prin Hotărârea nr. 1298-XIII din 24.07.1997. În: Tratatul internațional, 1998, vol. 1, p. 341.
3. Constituția Republicii Moldova, adoptată de Parlamentul RM la 29 iulie 1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 12.08.1994, nr. 1.
4. Codul muncii al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 29.07.2003, nr. 159-162.
5. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova. Republicat în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 21.06.2013, nr. 130-134.
6. Codul civil al Republicii Moldova. Republicat în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 01.03.2019, nr. 467-479.
7. Codul contravențional al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 16.01.2009, nr. 3-6.
8. Codul penal al Republicii Moldova. Republicat în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.04.2009, nr. 72-74.
9. Legea RM nr. 186/2008 a securității și sănătății în muncă. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 05.08.2008, nr. 143-144.
10. Legea RM nr. 976/2000 a patronatelor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 09.11.2000, nr. 141-143.
11. Legea RM nr. 1129/2000 a sindicatelor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 19.10.2000, nr. 130-132.
12. Legea RM nr. 847/2002 a salarizării. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 11.04.2002, nr. 50-52.
13. Legea RM nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 23.12.2008, nr. 230-232.
14. Legea RM nr. 1123/1992 cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova. Republicată în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 03.11.2002, nr. 161.
15. Decretul Președintelui RM nr. 178/1992 cu privire la aprobarea Regulamentului despre modul de propunere pentru decorarea cu distincții de stat ale Republicii Moldova și de înmânare a acestor distincții. În: Monitorul Oficial, 30.08.1992, nr. 8.
16. Hotărârea Guvernului RM nr. 1283/2008 cu privire la aprobarea Statutului disciplinar al Serviciului de Protecție și Pază de Stat. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 25.11.2008, nr. 210.
17. Hotărârea Guvernului RM nr. 238/2005 „Pentru aprobarea unor acte normative privind punerea în aplicare a prevederilor Codului transportului feroviar”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 11.03.2005, nr. 39-41.
18. Hotărârea Guvernului RM nr. 449/2004 „Despre aprobarea Nomenclatoarelor funcțiilor deținute și lucrărilor executate de către salariații cu care angajatorul poate încheia contracte scrise cu privire la răspunderea materială individuală sau colectivă (de brigadă) deplină, precum și a contractelor-tip cu privire la răspunderea materială deplină”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 07.05.2004, nr. 73-76.
19. Hotărârea Guvernului RM nr. 95/2009 „Pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 17.02.2009, nr. 34-36.
20. Ordinul ministrului finanțelor nr. 60/2012 cu privire la aprobarea Regulamentului privind inventarierea. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 10.08.2012, nr. 166-169.

B. Practica judiciară

1. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 11/2005 „Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează obligația uneia dintre părțile contractului individual de muncă de a repara prejudiciul cauzat celeilalte părți” la <http://jurisprudenta.csj.md>.
2. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 6/2005 „Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației materiale despre încasarea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau altă vătămare a sănătății ori prin deces” la <http://jurisprudenta.csj.md>.
3. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 9/2014 „Privind practica judiciară a examinării litigiilor care apar în cadrul încheierii, modificării și încetării contractului individual de muncă” la <http://jurisprudenta.csj.md>.

C. Literatură de specialitate

1. Boișteanu E., Romandaș N. Dreptul muncii. Manual. Chișinău: Tipografia Centrală, 2015.
2. Boișteanu E., Romandaș N., Păscăluță F. Ghidul specialistului în resurse umane. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016.
3. Negru T., Scorțescu C. Dreptul muncii. Curs universitar. Chișinău: Labirint, 2010.
4. Țiclea Al., Georgescu L. Dreptul muncii. Curs universitar. Ed. a VI-a. București: Universul Juridic, 2019.
5. Țiclea A. Răspunderea disciplinară. Teorie și jurisprudență. București: Universul Juridic, 2014.

6. Ștefănescu I.T. Tratat teoretic și practic de drept al muncii. Ed. a IV-a, revizuită și adăugită. București: Universul Juridic, 2017.
7. Pop L., Popa I.-F., Vidu S.I. Tratat elementar de drept civil. Obligațiile. București: Universul Juridic, 2012.
8. Gheorghe M. Dreptul individual al muncii. Curs universitar. București: Universul Juridic, 2015.
9. Georgescu L. Răspunderea patrimonială a lucrătorilor – răspundere civilă-contractuală. Drept intern și comparat. București: Universul Juridic, 2011.
10. Sorică I. Răspunderea disciplinară a salariaților. București: Wolters Kluwer, 2010.
11. Vasiliu R. Răspunderea patrimonială a salariaților. În: Aspecte controversate în interpretarea și aplicarea prevederilor Codului muncii și ale Legii dialogului social: *in honorem* prof. univ. dr. Ion Traian Ștefănescu / ed. vol.: Marioara Țichindelean, Monica Gheorghe. București: Universul Juridic, 2013, p. 234-243.
12. А.М. Лушников, М.В. Лушникова. Курс трудового права: Учебник: Том 1. Сущность трудового права и история его развития. Трудовые права в системе прав человека. Общая часть. – Москва: Статут, 2009.
13. А.М. Лушников, М.В. Лушникова. Курс трудового права: Учебник: Том 2. Коллективное трудовое право. Индивидуальное трудовое право. Процессуальное трудовое право. – Москва: Статут, 2009.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS <i>Nondiscriminarea și protecția demnității lucrătorilor</i>
Codul unității de curs / modulului în programul de studii: F.02.O.008
Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs: 0421 Drept
Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept
Număr de credite ECTS: 5
Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: anul I, semestrul 2
<p style="text-align: center;">Descrierea succintă a corelării / integrării unității de curs cu / în programul de studii.</p> <p>Discriminarea reprezintă o încălcare persistentă gravă a drepturilor omului. În ciuda progreselor fără precedent la nivel internațional în îmbunătățirea protecției juridice a persoanelor și grupurilor de indivizi împotriva discriminării, rapoartele din toate colțurile lumii confirmă faptul că actele și practicile discriminatorii mai există. De remarcat că, discriminarea este polivalentă și este prezentă nu numai în structurile statului sau la nivelul dreptului internațional public, ci și în societatea civilă în general. Într-o măsură mai mare sau mai mică, discriminarea poate afecta astfel modul în care oamenii sunt tratați în toate domeniile de activitate în cadrul societății, cum ar fi politica, educația, relațiile de muncă, serviciile sociale și medicale, locuințele, sistemul penitenciar, aplicarea legii și administrarea justiției în general. Discriminarea afectează fiecare aspect al vieții oamenilor, iar în cazul în care nu este prevenită sau dacă nu sunt luate măsuri necesare pentru combaterea discriminării, faptul va aduce la excluderea, marginalizarea și dezumanizarea persoanelor afectate.</p> <p>În contextul celor menționate, dobândirea unor cunoștințe temeinice în materia nondiscriminării și protecției demnității lucrătorilor se prezintă a fi o condiție <i>sine qua non</i> pentru un specialist care studiază la programul de master "Relații de muncă și managementul resurselor umane". Studiarea cadrului normativ internațional și național în materia nondiscriminării și protecției demnității lucrătorilor, distingerea diferitor forme ale discriminării în sfera relațiilor de muncă, cunoașterea garanțiilor procesuale specifice cazurilor de discriminare și a excepțiilor de la interzicerea discriminării în legislația Republicii Moldova, studierea instituțiilor din Republica Moldova cu rol în combaterea discriminării și a sancțiunilor legale pentru încălcarea interdicției de a discrimina în relațiile de muncă - contribuie la o pregătire complexă a absolvenților acestei specialități care vor îndeplini funcții în diverse structuri publice sau private, contribuind astfel la protecția eficientă a drepturilor și demnității lucrătorilor.</p>
<p style="text-align: center;">Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs:</p> <p style="text-align: center;">Competențe profesionale:</p> <p>CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.</p> <p>CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane în activitatea practică și de cercetare.</p> <p>CP3. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor din domeniul raporturilor juridice de muncă, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient.</p> <p>CP5. Planificarea strategică a activității profesionale curente și de personal, în scopul dezvoltării instituționale pe termeni medii și de perspectivă.</p> <p>CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.</p> <p style="text-align: center;">Competențe transversale:</p> <p>CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.</p> <p>CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.</p> <p>CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.</p>
<p style="text-align: center;">Finalități de studii realizate la finele unității de curs.</p> <p style="text-align: center;">La finele unității de curs, masterandul va fi capabil:</p> <p>- să aplice cunoștințele obținute în cadrul unității de curs pentru soluționarea juridică a problemelor teoretice și practice, în domeniul nondiscriminării și protecției demnității lucrătorilor, aplicând metoda studiului de caz;</p>

- să formuleze analize critice ale teoriilor și concepțiilor juridice, a prevederilor actelor normative în materia nondiscriminării lucrătorilor, evidențiind imperfecțiunile dreptului pozitiv în vederea formulării propunerilor *de lege ferenda*;
- să demonstreze abilități de comunicare și de relaționare în grup, în vederea identificării, soluționării și luării de decizii motivate privind problemele în aplicarea legislației din domeniul nondiscriminării și protecției demnității lucrătorilor;
- să aplice în activitatea profesională cunoștințele acumulate, fiind capabil să interpreteze și aplice prevederile cadrului normativ în materia nondiscriminării și protecției demnității lucrătorilor la situații de fapt, precum și să recurgă la instituțiile și mecanismele legale în materia prevenirii și combaterii discriminării din Republica Moldova.

Pre-rechizite:

Utilizarea adecvată a conceptelor, teoriilor, paradigmatelor și metodologiilor din domeniul dreptului;
 Recunoașterea fenomenului juridic al societății în toate componentele sale;
 Aplicarea tehnicilor și instrumentelor specifice domeniului dreptului;
 Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare.

Unități de învățare:

Tema 1 -Nondiscriminarea – principiu fundamental în materia drepturilor omului

- 1.1 *Caracteristica generală a principiului nediscriminării*
- 1.2 *Instrumente și mecanisme internaționale universale în materia nediscriminării*
- 1.3 *Consacrarea principiului nediscriminării în standardele Organizației Internaționale a Muncii*

Tema 2 - Nondiscriminarea în contextul sistemului european de protecție a drepturilor omului

- 2.1 *Particularitățile consacrării și garantării principiului nediscriminării în cadrul Consiliului Europei*
- 2.2 *Principiul nondiscriminării în contextul acquis-ului Uniunii Europene*

Tema 3 - Nondiscriminarea și protecția demnității lucrătorilor în ordinea juridică a Republicii Moldova

- 3.1 *Cadrul normativ al Republicii Moldova în materia eliminării discriminării*
- 3.2 *Forme/tipuri de discriminare în legislația Republicii Moldova*
- 3.3 *Garantii procesuale specifice cazurilor de discriminare*
- 3.4 *Excepții de la interzicerea discriminării în legislația Republicii Moldova*
- 3.5 *Aplicarea principiului nediscriminării în domeniul muncii și ocupării în câmpul muncii*

Tema 4 - Sancționarea discriminării în legislația și practica Republicii Moldova

- 4.1 *Principiile cu privire la sancționarea discriminării*
- 4.2 *Instituții cu rol în combaterea discriminării.*
  - 4.2.1 *Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității*
  - 4.2.2 *Instanțele de judecată*
- 4.4 *Sancțiunile legale pentru încălcarea interdicției de a discrimina în relațiile de muncă. Examinarea faptelor penale de discriminare.*

Strategii de predare – învățare: prelegerea, explicația, conversația, problematizarea, studiul de caz, lucrul în echipă, metoda comentariului de text, etc.

Strategii de evaluare: teste de evaluare periodică, curentă și finală, prezentarea referatelor, lucrări de control, rezolvarea spetelor, etc.

Bibliografie:

1. Codul Muncii al Republicii Moldova nr. 154 din 28.03.2003. MO nr. 159-162 din 29.07.2003
2. Legea RM nr. 121 cu privire la asigurarea egalității din 25.05.2012
3. Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității. MO nr.48 din 05.03.2013
4. Legea nr. 5 din 9 februarie 2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați. MO nr.47-50 din 24.03.2006
5. Legea nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea sociala a persoanelor cu dizabilitati. MO nr.155-159 din 27.07.2012
6. Iordache R.-E. Analiza practicii judiciare și a Consiliului Egalității privind egalitatea și nediscriminarea în Republica Moldova. Chișinău, 2020.
7. Grecu P., Hriptievski N., Ionescu I. [et al.] Analiza compatibilității legislației din Republica Moldova cu standardele Europene în domeniul egalității și nediscriminării: Studiu. Chișinău: Imprint Star, 2015.
8. Manual antidiscriminare pentru judecători. Chișinău, 2014.
9. Manual de drept european privind nediscriminarea. Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2011.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS

Parteneriatul social în sfera muncii

Codul unității de curs în programul de studii: F.02.O.009

Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs: 0421 Drept

Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale

Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept

Număr de credite ECTS: 5

Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: anul I, semestrul 2

Descrierea succintă a corelării/integrării unității de curs cu/în programul de studii

Mecanismul legal de realizare a parteneriatului social în sfera muncii s-a cristalizat în timp, în statele cu o economie de piață dezvoltată, procesul în cauză fiind promovat de către Organizația Internațională a Muncii – instituție care a susținut, în mod constant, principiul asocierii reprezentanților salariaților, ai patronatului și ai guvernului în vederea căutării în comun a celor mai eficiente modalități de realizare a unei justiții sociale.

Parteneriatul social în sfera muncii reprezintă o instituție juridică relativ nouă, primele reglementări explicite în acest sens fiind încorporate în Codul muncii al RM din 28 martie 2003. Această instituție juridică constituie un adevărat fundament pe care se eșafodează întreaga subramură a dreptului colectiv al muncii, ea fiind compusă dintr-un ansamblu de norme juridice care reglementează o categorie distinctă de relații de muncă – raporturile colective de muncă. Mai mult, parteneriatul social în sfera muncii, precum și alte instituții juridice ale dreptului colectiv al muncii, au menirea să asigure premisele păcii sociale.

Unitatea de curs „Parteneriatul social în sfera muncii” are menirea de a evidenția rolul și importanța parteneriatului social în sfera raporturilor juridice de muncă, fiind studiate detaliat principalele forme de realizare a acestuia, statutul legal al partenerilor sociali, precum și modul de organizare și funcționare a organelor parteneriatului social.

Această unitate de curs prezintă un interes nu doar teoretic, cât și unul practico-aplicativ, întrucât masteranzii vor forma și/sau cizela abilitățile lor în domeniul elaborării și redactării actelor juridice specifice domeniului raporturilor colective de muncă (contract colectiv de muncă, convenție colectivă, proces-verbal al ședinței comisiei de dialog social ș.a.).

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs:**Competențe profesionale:**

CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.

CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane în activitatea practică și de cercetare.

CP3. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor din domeniul raporturilor juridice de muncă, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient.

CP4. Determinarea lacunelor legislative în domeniul legislației muncii în vederea conturării propunerilor *de lege ferenda*.

CP5. Planificarea strategică a activității profesionale curente și de personal, în scopul dezvoltării instituționale pe termeni medii și de perspectivă.

CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.

Competențe transversale:

CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.

CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.

CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.

Finalități de studii realizate la finele unității de curs

La finele programului de master, absolventul va fi capabil:

- să formuleze analize critice ale teoriilor și concepțiilor juridice, a prevederilor actelor normative în domeniul dreptului muncii, evidențiind imperfecțiunile dreptului pozitiv în vederea formulării propunerilor *de lege ferenda*;
- să demonstreze abilități de comunicare și de relaționare în grup, în vederea identificării, soluționării și luării de decizii motivate privind problemele în aplicarea legislației muncii;
- să aplice în activitatea profesională cunoștințele acumulate, fiind capabili să interpreteze și aplice prevederile cadrului normativ în materia dreptului muncii la situații de fapt;
- să dezvolte la ciclul III, studii superioare de doctorat, competențele achiziționate la ciclul I, studii superioare de licență și ciclul II, studii superioare de masterat.

Pre-rechizite: Masterandul trebuie să cunoască conceptele de bază (contractul colectiv de muncă, convenția colectivă, sindicatele, patronatele etc.) studiate în cadrul unității de curs „Dreptul muncii”. Așadar, precondiții de curriculum sunt parcurgerea de către masterand a următoarelor unități de curs:

- „Dreptul muncii”, această unitate de curs fiind predată în anul III de studii, conform Planului de învățământ, ciclul I (studii superioare de licență), specialitatea: 0421.1 Drept, iar în cazul masteranzilor de la programul de studii cu 120 de credite – ea făcând parte din minimul curricular inițial necesar pentru continuarea studiilor superioare în ciclul II la domeniul de formare profesională 0421.1 Drept);
- „Contractul individual de muncă”, predată în cadrul Programului de master „Relații de muncă și managementul resurselor umane” (90 și 120 de credite) în anul I de studii, semestrul 1.

Teme de bază:

1. Fundamentele parteneriatului social în sfera muncii
2. Organele de parteneriat social.
3. Statutul legal al partenerilor sociali.
4. Contractul colectiv de muncă și convenția colectivă – acte de parteneriat social în sfera muncii.
5. Formele de realizare a parteneriatului social în sfera muncii.

Strategii de predare-învățare: prelegerea, explicația, conversația, învățarea prin descoperire, studiul de caz, brainstorming-ul, lucrul în echipă, metoda hărților conceptuale, metoda comentariului de text, etc.

Strategii de evaluare: teste de evaluare curentă, prezentarea referatelor, lucrări de control, rezolvarea spețelor, bilete de examinare.

Bibliografie**A. Acte normative**

1. Convențiile și recomandările Organizației Internaționale a Muncii la <https://www.ilo.org/global/standards/lang-en/index.htm>.
2. Carta Socială Europeană (revizuită), ratificată parțial de Parlamentul RM prin Legea nr. 484-XV din 28 septembrie 2001. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 26.10.2001, nr. 130.
3. Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Parlamentul RM prin Hotărârea nr. 1298-XIII din 24.07.1997. În: Tratatul internațional, 1998, vol. 1, p. 341.
4. Constituția Republicii Moldova, adoptată de Parlamentul RM la 29 iulie 1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 12.08.1994, nr. 1.
5. Codul muncii al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 29.07.2003, nr. 159-162.
6. Legea RM nr. 245/2006 „Privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 08.09.2006, nr. 142-145.
7. Legea RM nr. 976/2000 a patronatelor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 09.11.2000, nr. 141-143, art. 1013.
8. Legea RM nr. 1129/2000 a sindicatelor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 19.10.2000, nr. 130-132.
9. Convențiile colective încheiate la nivel național (convențiile generale) la <http://lex.justice.md>.

B. Literatură de specialitate

1. Boișteanu E., Romandaș N. Dreptul muncii. Manual. Chișinău: Tipografia Centrală, 2015.
2. Boișteanu E. Fundamente teoretico-practice privind instituția juridică a parteneriatului social în sfera muncii. Teză de doctor habilitat în drept. Chișinău, 2015.
3. Boișteanu E. Parteneriatul social în sfera muncii. Monografie. Chișinău: CEP USM, 2014.
4. Negru T., Scorțescu C. Dreptul muncii. Curs universitar. Chișinău: Labirint, 2010.
1. Țiclea Al., Georgescu L. Dreptul muncii. Curs universitar. Ed. a VI-a. București: Universul Juridic, 2019.
2. Ștefănescu I.T. Tratat teoretic și practic de drept al muncii. Ed. a IV-a, revizuită și adăugită. București: Universul Juridic, 2017.
3. Țichindelean M. Dreptul colectiv al muncii. Curs universitar. București: Universul Juridic, 2015.
4. Pătru R.Ș. Contractele și acordurile colective de muncă. București: Hamangiu, 2014.
5. Vartolomei B. Dreptul muncii. Curs universitar. București: Universul Juridic, 2016.
6. Moarcăș Costea C.-A. Dreptul colectiv al muncii. București: C.H. Beck, 2012.
7. Cornescu A. Drept sindical. București: Hamangiu, 2010.
8. А.М. Лушников, М.В. Лушникова. Курс трудового права: Учебник: Том 1. Сущность трудового права и история его развития. Трудовые права в системе прав человека. Общая часть. – Москва: Статут, 2009.
9. А.М. Лушников, М.В. Лушникова. Курс трудового права: Учебник: Том 2. Коллективное трудовое право. Индивидуальное трудовое право. Процессуальное трудовое право. – Москва: Статут, 2009.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS Asigurările sociale în cadrul raporturilor de muncă
Codul unității de curs în programul de studii: S.02.A.010
Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs: 0421 Drept
Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept
Număr de credite ECTS: 5
Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: anul I, semestrul 2
<p>Descrierea succintă a corelării/integrării unității de curs cu/în programul de studii. Asigurările sociale în cadrul raporturilor de muncă este unitatea de curs opțională, care vine de a familiariza masteranzii cu noile reglementări și reforme în domeniul asigurărilor sociale, cu metodele, instrumentele și strategiile de realizare a politicii sociale în domeniu.</p> <p>Întru realizarea scopului propus, temele studiate vor fi axate pe cunoștințele acumulate de către studenți în cadrul unităților de curs studiate la ciclul I, studii superioare de licență, precum și a unităților de curs studiate la ciclul II, studii superioare de master, precum: managementul strategic al resurselor umane; contractul individual de muncă; parteneriatul social în sfera muncii; securitatea și sănătatea în muncă, etc.</p>
<p>Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs: Competențe profesionale: CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională. CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane în activitatea practică și de cercetare. CP3. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor din domeniul raporturilor juridice de muncă, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient. CP4. Determinarea lacunelor legislative în domeniul legislației muncii în vederea conturării propunerilor de <i>lege ferenda</i>. CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.</p> <p>Competențe transversale: CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională. CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor. CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.</p>
<p>Finalități de studii realizate la finele unității de curs. <i>La finele cursului studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • să aplice cunoștințele obținute în cadrul unităților de curs pentru soluționarea juridică a problemelor teoretice și practice, în domeniul raporturilor de muncă, aplicînd metoda studiului de caz; • să formuleze analize critice ale teoriilor și concepțiilor juridice, a prevederilor actelor normative în domeniul dreptului protecției sociale, evidențiind imperfecțiunile dreptului pozitiv în vederea formulării propunerilor de <i>lege ferenda</i>; • să demonstreze abilități de comunicare și de relaționare în grup, în vederea identificării, soluționării și luării de decizii motivate privind problemele în aplicarea legislației din domeniul asigurărilor sociale; • să aplice în activitatea profesională cunoștințele acumulate, fiind capabil să interpreteze și aplice prevederile cadrului normativ în materia dreptului protecției sociale la situații de fapt; • să dezvolte la ciclul III, studii superioare de doctorat, competențele achiziționate la ciclul I, studii superioare de licență și ciclul II, studii superioare de masterat.
<p>Pre-rechizite: Masterandul trebuie să cunoască conceptele de bază (politică socială; asistență socială; asigurare socială; contract individual de muncă, contribuții de asigurări sociale, prime de asigurare obligatorie, organe de asigurare socială centrale și teritoriale; risc asigurat, etc.) studiate în cadrul unităților de curs: managementul strategic al resurselor umane; contractul individual de muncă; parteneriatul social în sfera muncii, securitatea și sănătatea în muncă etc.</p>
<p>Teme de bază:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Asigurările sociale în cadrul sistemelor de securitate socială în diferite state. 2. Particularitățile sistemului public de asigurări sociale. 3. Raporturile juridice de asigurare socială. 4. Importanța stagiului de cotizare în vederea stabilirii prestațiilor de asigurări sociale. 5. Particularitățile reformei sistemului național de asigurare cu pensii și alocații sociale de stat. 6. Indemnizațiile – formă de asigurare socială. 7. Sistemul asigurărilor pentru șomaj. 8. Asigurarea obligatorie de asistență medicală.
<p>Strategii de predare – învățare: prelegerea, explicația, conversația, problematizarea, învățarea prin descoperire, studiul de caz, brainstorming-ul, lucrul în echipă, metoda hărților conceptuale, metoda comentariului de text, etc.</p>
<p>Strategii de evaluare: teste de evaluare curentă și finală, prezentarea referatelor, lucrări de control, rezolvarea spețelor.</p>

Bibliografie selectivă:**Acte normative:**

1. *Codul Muncii al Republicii Moldova*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.159-162 din 29.07.2003.
2. *Legea asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale, nr. 756 din 24.12.1999*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.031 din 23.03.2000.
3. *Legea privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, nr. 289 din 22.07.2004*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 168 din 10.09.2004.
4. *Legea privind sistemul public de asigurări sociale, nr. 489 din 08.07.1999*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.1-4 din 06.01.2000.
5. *Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, nr. 60 din 30.03.2012*. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 155-159 din 27.07.2012.
6. *Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență socială, nr.330 din 23.12.2013*. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 9-13 din 17.01.2014.
7. *Legea privind sistemul public de pensii, nr. 156-XIV din 14.10. 1998*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.42-44 12.03.2004.
8. *Legea asistenței sociale, nr.547 din 25.12.2003*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 42-44 din 12.03.2004.
9. *Legea cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, nr.105 din 14.06.2018*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 105 din 10.08.2018.
10. *Hotărârea pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, nr.165 din 21.03.2017*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.85-91 din 24.03.2017.

Manuale, cursuri universitare, articole de specialitate:

1. Anghel R. Hotărâri CEDO relevante în materia raporturilor de muncă și asigurărilor sociale. București: Edutura Rosetti, 2016.
2. Dupeyroux J.J.; Borgetto M.; Lafor R. *Droit de la sécurité social* (18e edition). Paris: Dalloz, 2015.
3. Kessler F. *Droit de la protection social* (18e edition). Paris: Dalloz, 2017.
4. Odinoakaia I. *Considerații doctrinare privind funcțiile protecției sociale*. În: Revista Națională de Drept: publicație științifico-practică, nr.8(107)/2009, p.28-32.
5. Odinoakaia I. *Considerații privind principiile ramurale ale dreptului protecției (securității) sociale*. În: Legea și viața: publicație științifico-practică, nr./2010, p.28-32.
6. Odinoakaia I. *Riscul social – generatorul raporturilor de protecție socială*. În: Revista Națională de Drept: publicație științifico-practică, nr.7(106)/2009, p.29-33.
7. Romandaș N.; Proca L.; Odinoakaia – Negură I. *Dreptul protecției sociale*. Chișinău: Foxtrot, 2011.
8. Ros N. *Dreptul securității sociale: curs universitar*. București: Editura Pro Universitaria, 2018.
9. Țiclea A.; Georgescu L. *Dreptul securității sociale: curs universitar*. (ediția 7-a) București: Univers juridic, 2016.
10. Vieriu E. *Dreptul securității sociale: curs universitar*. București: Editura Pro Universitaria, 2016.
11. Vieriu E.; Vieriu, D. *Dreptul securității sociale*. Chișinău: S.N., 2014.
12. Буянова М.О.; Кобзева С.И.; Кондратьева З.А. *Право социального обеспечения: учебное пособие 4-е изд., перераб. и доп.* Москва: КНОРУС, 2016.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS**Probleme actuale în domeniul securității sociale**

Codul unității de curs în programul de studii: S.02.A.011

Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs: 0421 Drept

Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale

Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept

Număr de credite ECTS: 5

Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: anul I, semestrul 2

Descrierea succintă a corelării/integrării unității de curs cu/în programul de studii.

Probleme actuale în domeniul securității sociale este unitatea de curs opțională, care vine de a familiariza masteranzii cu noile reglementări și reforme în domeniul protecției sociale, cu metodele, instrumentele și strategiile de realizare a politicii sociale a statului.

Întru realizarea scopului propus, temele studiate vor fi axate pe cunoștințele acumulate de către studenți în cadrul unităților de curs studiate la ciclul I, studii superioare de licență, precum și a unităților de curs studiate la ciclul II, studii superioare de master, precum: managementul strategic al resurselor umane; contractul individual de muncă; parteneriatul social în sfera muncii, etc.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs:**Competențe profesionale:**

CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.

CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane în activitatea practică și de cercetare.

CP3. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor din domeniul raporturilor juridice de muncă, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient.

CP4. Determinarea lacunelor legislative în domeniul legislației muncii în vederea conturării propunerilor de *lege ferenda*.

CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.

Competențe transversale:

CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.
CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.
CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.

Finalități de studii realizate la finele unității de curs.

La finele cursului studentul va fi capabil:

- să aplice cunoștințele obținute în cadrul unităților de curs pentru soluționarea juridică a problemelor teoretice și practice, în domeniul raporturilor de muncă, aplicînd metoda studiului de caz;
- să formuleze analize critice ale teoriilor și concepțiilor juridice, a prevederilor actelor normative în domeniul dreptului protecției sociale, evidențind imperfecțiunile dreptului pozitiv în vederea formulării propunerilor de *lege ferenda*;
- să demonstreze abilități de comunicare și de relaționare în grup, în vederea identificării, soluționării și luării de decizii motivate privind problemele în aplicarea legislației din domeniul protecției sociale;
- să aplice în activitatea profesională cunoștințele acumulate, fiind capabili să interpreteze și aplice prevederile cadrului normativ în materia dreptului protecției sociale la situații de fapt;
- să dezvolte la ciclul III, studii superioare de doctorat, competențele achiziționate la ciclul I, studii superioare de licență și ciclul II, studii superioare de masterat.

Pre-rechizite: Masterandul trebuie să cunoască conceptele de bază (politică socială; asistență socială; asigurare socială; contract individual de muncă, contribuții de asigurări sociale, prime de asigurare obligatorie, organe de asigurare socială centrale și teritoriale; protecția familiei și copilului; risc social, etc.) studiate în cadrul unităților de curs: managementul strategic al resurselor umane; contractul individual de muncă; parteneriatul social în sfera muncii, etc.

Teme de bază:

1. Politici și sisteme de securitate socială.
2. Principiile de organizare și funcționare a sistemelor de securitate socială.
3. Particularitățile asigurării sociale și asistenței sociale în calitate de componente distinctive ale sistemului de protecție socială.
4. Reglementarea juridică a vechimii în muncă și a stagiului de cotizare.
5. Particularitățile reformei sistemului național de pensii.
6. Alocațiile sociale de stat.
7. Concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate.
8. Asigurarea socială pentru accidente de muncă și boli profesionale.
9. Concediile și prestațiile pentru susținerea familiei în vederea creșterii copilului.
10. Sistemul asigurărilor pentru șomaj.
11. Asigurarea obligatorie de asistență medicală.
12. Prestații și servicii specifice sistemului de asistență socială.

Strategii de predare – învățare: prelegerea, explicația, conversația, problematizarea, învățarea prin descoperire, studiul de caz, brainstorming-ul, lucrul în echipă, metoda hărților conceptuale, metoda comentariului de text, etc.

Strategii de evaluare: teste de evaluare curentă și finală, prezentarea referatelor, lucrări de control, rezolvarea spețelor.

Bibliografie selectivă:

Acte normative:

1. *Codul Muncii al Republicii Moldova.* În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.159-162 din 29.07.2003.
2. *Legea asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale, nr. 756 din 24.12.1999.* În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.031 din 23.03.2000.
3. *Legea privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, nr. 289 din 22.07.2004.* În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 168 din 10.09.2004.
4. *Legea privind sistemul public de asigurări sociale, nr. 489 din 08.07.1999.* În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.1-4 din 06.01.2000.
5. *Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, nr. 60 din 30.03.2012.* Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 155-159 din 27.07.2012.
6. *Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență socială, nr.330 din 23.12.2013.* Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 9-13 din 17.01.2014.
7. *Legea privind cantinele de ajutor social, nr. 81-XV din 28.02.2003.* Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.67-69/283 din 11.04.2003.
8. *Legea privind sistemul public de pensii, nr. 156-XIV din 14.10. 1998.* În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.42-44 din 12.03.2004.
9. *Legea asistenței sociale, nr.547 din 25.12.2003.* În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 42-44 din 12.03.2004.
10. *Legea cu privire la ajutorul social, nr.133 din 13.06.2008.* În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.179 din 30.09.2008.
11. *Legea cu privire la serviciile sociale, nr.123 din 18.06.2010.* În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 155-158 din 03.09.2010.
12. *Legea cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, nr.105 din 14.06.2018.* În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 105 din 10.08.2018.
13. *Hotărârea pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, nr.165 din 21.03.2017.* În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.85-91 din 24.03.2017.

Manuale, cursuri universitare, articole de specialitate:

1. Anghel R. Hotărâri CEDO relevante în materia raporturilor de muncă și asigurărilor sociale. București: Edutura Rosetti, 2016.
2. Dupeyroux J.J.; Borgetto M.; Lafor R. *Droit de la sécurité social* (18e edition). Paris: Dalloz, 2015.
3. Kessler F. *Droit de la protection social* (18e edition). Paris: Dalloz, 2017.
4. Odinoakaia I. *Considerații doctrinare privind funcțiile protecției sociale*. În: Revista Națională de Drept: publicație științifico-practică, nr.8(107)/2009, p.28-32.
5. Odinoakaia I. *Considerații privind principiile ramurale ale dreptului protecției (securității) sociale*. În: Legea și viața: publicație științifico-practică, nr./2010, p.28-32.
6. Odinoakaia I. *Riscul social – generatorul raporturilor de protecție socială*. În: Revista Națională de Drept: publicație științifico-practică, nr.7(106)/2009, p.29-33.
7. Romandaș N.; Proca L.; Odinoakaia – Negură I. *Dreptul protecției sociale*. Chișinău: Foxtrot, 2011.
8. Ros N. *Dreptul securității sociale: curs universitar*. București: Editura Pro Universitaria, 2018.
9. Țiclea A.; Georgescu L. *Dreptul securității sociale: curs universitar*. (ediția 7-a) București: Univers juridic, 2016.
10. Vieriu E. *Dreptul securității sociale: curs universitar*. București: Editura Pro Universitaria, 2016.
11. Vieriu E.; Vieriu, D. *Dreptul securității sociale*. Chișinău: S.N., 2014.
12. Буйнова М.О.; Кобзева С.И.; Кондратьева З.А. *Право социального обеспечения: учебное пособие 4-е изд., перераб. и доп.* Москва: КНОРУС, 2016.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS**Procedura de soluționare a litigiilor individuale de muncă****Codul unității de curs în programul de studii:** S.02.A.012**Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs:** 0421.1 Drept**Facultatea responsabilă de unitatea de curs:** Facultatea de Drept și Științe Sociale**Catedra responsabilă de unitatea de curs:** Catedra de drept**Număr de credite ECTS:** 5**Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs:** anul I, semestrul 2**Titularul unității de curs:****Descrierea succintă a corelării/integrării unității de curs cu/în programul de studii**

Cum este firesc, în procesul muncii se pot ivi – din varii motive – litigii de muncă. Acestea ridică importante probleme legate de competența organelor chemate să examineze asemenea litigii, procedura ce trebuie să fie urmată în fața lor, natura și întinderea drepturilor ce pot fi valorificate și obținute. De aceea activitatea de jurisdicție a muncii prezintă un interes incontestabil, fiind legată nu numai de mecanismul soluționării jurisdicționale a unor litigii de muncă, dar și de realizarea unor drepturi legitime ale salariaților, de echilibrarea corectă a drepturilor și obligațiilor acestora în raport cu ale celor ce angajează, de asigurarea disciplinei în procesul de muncă, fără de care dezvoltarea economică, progresul societății în ansamblul său este de neconceput.

Jurisdicția individuală a muncii desemnează întreaga activitate de soluționare de către anumite organe a litigiilor individuale de muncă și a celorlalte cereri privind raporturile de muncă și raporturile conexe acestora, inclusiv reglementările referitoare la organele competente să soluționeze astfel de litigii și de cereri, precum și la regulile procedurale aplicabile.

Premisele organizării jurisdicției individuale a muncii, ca o jurisdicție specială, se află în particularitățile raportului juridic de muncă și în considerarea acestor particularități; ea îndeplinește o funcție de protecție, ca și normele de drept al muncii.

Scopul unității de curs „Procedura de soluționare a litigiilor individuale de muncă” rezidă în oferirea informațiilor necesare și utile masteranzilor în vederea dezvoltării și aprofundării cunoștințelor și abilităților profesionale ale acestora în domeniul aplanării litigiilor individuale de muncă.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs:**Competențe profesionale:**

CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.

CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane în activitatea practică și de cercetare.

CP3. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor din domeniul raporturilor juridice de muncă, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient.

CP4. Determinarea lacunelor legislative în domeniul legislației muncii în vederea conturării propunerilor *de lege ferenda*.

CP5. Planificarea strategică a activității profesionale curente și de personal, în scopul dezvoltării instituționale pe termeni medii și de perspectivă.

CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.

Competențe transversale:

CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.

CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.

CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.

Finalități de studii realizate la finele unității de curs.

La finele programului de master, absolventul va fi capabil:

- să aplice cunoștințele obținute în cadrul unităților de curs pentru soluționarea juridică a problemelor teoretice și practice, în domeniul raporturilor de muncă, aplicând metoda studiului de caz;

- să demonstreze abilități de comunicare și de relaționare în grup, în vederea identificării, soluționării și luării de decizii motivate privind problemele în aplicarea legislației muncii;
- să aplice în activitatea profesională cunoștințele acumulate, fiind capabili să interpreteze și aplice prevederile cadrului normativ în materia dreptului muncii la situații de fapt.

Pre-rechizite: Masterandul trebuie să cunoască conceptele de bază (litigiu de muncă, jurisdicție a muncii, organe de jurisdicție a muncii etc.) studiate în cadrul unității de curs „Dreptul muncii”, predate în anul III de studii, conform Planului de învățământ, ciclul I (studii superioare de licență), specialitatea: 0421.1 Drept, iar în cazul masteranzilor de la programul de studii cu 120 de credite – această unitate de curs făcând parte din minimul curricular inițial necesar pentru continuarea studiilor superioare în ciclul II la domeniul de formare profesională 0421.1 Drept).

Teme de bază:

1. Norme internaționale și ale Uniunii Europene referitoare la soluționarea litigiilor individuale de muncă și a conflictelor colective de muncă.
2. Noțiunea, obiectul și semnificația juridică a jurisdicției muncii.
3. Organele de jurisdicție a muncii.
4. Jurisdicția muncii în dreptul comparat. Jurisdicții specializate.
5. Litigiul individual de muncă. Cadrul normativ. Noțiune. Delimitări.
6. Soluționarea prealabilă (extrajudiciară) a litigiilor individuale de muncă.
7. Procedura de soluționare a litigiilor individuale de muncă de către instanța de judecată: competența materială, competența teritorială, calitatea procesuală, reprezentarea părților, celeritatea procedurii, actele de dispoziție, căile de atac ș.a.
8. Particularitățile de soluționare a unor categorii de litigii individuale de muncă.

Strategii de predare-învățare: prelegerea, explicația, conversația, învățarea prin descoperire, studiul de caz, brainstorming-ul, lucrul în echipă, metoda hărților conceptuale, metoda comentariului de text, etc.

Strategii de evaluare: teste de evaluare curentă, prezentarea referatelor, lucrări de control, rezolvarea spețelor, bilete de examinare.

Bibliografie

A. Acte normative

1. Convențiile și recomandările Organizației Internaționale a Muncii la <https://www.ilo.org/global/standards/lang-en/index.htm>.
2. Carta Socială Europeană (revizuită), ratificată parțial de Parlamentul RM prin Legea nr. 484-XV din 28 septembrie 2001. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 26.10.2001, nr. 130.
3. Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Parlamentul RM prin Hotărârea nr. 1298-XIII din 24.07.1997. În: Tratatul internațional, 1998, vol. 1, p. 341.
4. Constituția Republicii Moldova, adoptată de Parlamentul RM la 29 iulie 1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 12.08.1994, nr. 1.
5. Codul muncii al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 29.07.2003, nr. 159-162.
6. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova. Republicat în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 21.06.2013, nr. 130-134.
7. Codul de executare al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 05.11.2010, nr. 214-220.
8. Codul civil al Republicii Moldova. Republicat în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 01.03.2019, nr. 467-479.
9. Legea RM nr. 847/2002 a salarizării. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 11.04.2002, nr. 50-52.
10. Legea RM nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 29.05.2012, nr. 103.
11. Legea RM nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 24.03.2006, nr. 47-50.
12. Legea RM nr. 137/2015 cu privire la mediere. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 21.08.2015, nr. 224-233.
13. Legea RM nr. 23/2008 cu privire la arbitraj. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 20.05.2008, nr. 88-89.
14. Legea RM nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 29.06.2001, nr. 68-71.
15. Legea RM nr. 976/2000 a patronatelor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 09.11.2000, nr. 141-143.
16. Legea RM nr. 1129/2000 a sindicatelor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 19.10.2000, nr. 130-132.
17. Legea RM nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 23.12.2008, nr. 230-232.

B. Practica judiciară

1. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 9/2014 „Privind practica judiciară a examinării litigiilor care apar în cadrul încheierii, modificării și încetării contractului individual de muncă” la <http://jurisprudenta.csj.md>.
2. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 6/2005 „Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației materiale despre încasarea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau altă vătămare a sănătății ori prin deces” la <http://jurisprudenta.csj.md>.
3. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 11/2005 „Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează obligația uneia dintre părțile contractului individual de muncă de a repara prejudiciul cauzat celeilalte părți” la <http://jurisprudenta.csj.md>.

C. Literatură de specialitate

1. Boișteanu E., Romandaș N. Dreptul muncii. Manual. Chișinău: Tipografia Centrală, 2015.

2. Boișteanu E., Romandaș N., Păscăluță F. Ghidul specialistului în resurse umane. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016.
3. Negru T., Scorțescu C. Dreptul muncii. Curs universitar. Chișinău: Labirint, 2010.
4. Secrieru O., Macovei T. Litigii de muncă. Suport de curs. Chișinău: CEP USM, 2012.
5. Capșa T. Comentariu științifico-practic la Codul muncii al Republicii Moldova. Chișinău, 2015.
6. Elena Belei și alții. Drept procesual civil. Partea generală. Chișinău: USM, 2016.
7. Elena Belei și alții. Drept procesual civil. Partea specială. Chișinău: USM, 2009.
8. Manualul judecătorilor pentru cauze civile. Ediția II, coord. ed.: Mihai Poalelungi, Elena Belei, Diana Sârcu. Chișinău: Î.S. F.E.-P. „Tipografia Centrală”, 2013.
9. Țiclea Al., Georgescu L. Dreptul muncii. Curs universitar. Ed. a VI-a. București: Universul Juridic, 2019.
10. Ștefănescu I.T. Tratat teoretic și practic de drept al muncii. Ed. a IV-a, revizuită și adăugită. București: Universul Juridic, 2017.
11. Țiclea A. Tratat de dreptul muncii. Legislație. Doctrină. Jurisprudență. Ed. a X-a, actualizată. București: Universul Juridic, 2016.
12. Ștefănescu I.T. Tratat teoretic și practic de drept al muncii. Ed. a III-a, rev. și adăugită. București: Universul Juridic, 2014.
13. Călinoiu C. Jurisdicția muncii. București: Lumina Lex, 1998.
14. Vartolomei B. Dreptul muncii. Curs universitar. București: Universul Juridic, 2016.
15. Gheorghe M. Căi amiabile de soluționare a conflictelor de muncă. București: Universul Juridic, 2010.
16. А.М. Лушников, М.В. Лушникова. Курс трудового права: Учебник: Том 1. Сущность трудового права и история его развития. Трудовые права в системе прав человека. Общая часть. – Москва: Статут, 2009.
17. А.М. Лушников, М.В. Лушникова. Курс трудового права: Учебник: Том 2. Коллективное трудовое право. Индивидуальное трудовое право. Процессуальное трудовое право. – Москва: Статут, 2009.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS Salarizarea și normarea muncii
Codul unității de curs în programul de studii: S.02.A.013
Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs: 0421.1 Drept
Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept
Număr de credite ECTS: 5
Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: anul I, semestrul 2
<p style="text-align: center;">Descrierea succintă a corelării/integrării unității de curs cu/în programul de studii</p> <p>Datorită importanței sale covârșitoare, în orice orânduire socială, în literatura de specialitate s-a afirmat că dreptul muncii este constituit în jurul problemei salariului.</p> <p>Problematika salariului poate fi abordată din punct de vedere economic social și juridic. Sub aspect juridic, prestarea muncii și salarizarea ei sunt obligațiile principale ce rezultă pentru salariat și, respectiv, pentru angajator din încheierea contractului individual de muncă sau din existența altor categorii de raporturi juridice de muncă negrefate pe un astfel de contract.</p> <p>Chiar dacă munca nu constituie o marfă, odată prestată ea se caracterizează, între altele, prin faptul că are un caracter patrimonial, putându-se evalua economic. În consecință, potrivit art. 128 alin. (1) din Codul muncii al Republicii Moldova, <i>salariul</i> reprezintă orice recompensă sau câștig evaluat în bani, plătit salariatului de către angajator în temeiul contractului individual de muncă, pentru munca prestată sau care urmează a fi prestată. Potrivit acestui conceput, reglementările legale consfințesc principiul conform căruia pentru munca prestată, fiecare persoană are dreptul la un salariu în bani, convenit la încheierea contractului individual de muncă sau fixat printr-un act normativ.</p> <p>Într-adevăr, există mai multe metode de reglementare juridică a salarizării. Astfel, în sectorul public (bugetar), salariile se stabilesc prin lege și nu pot face obiect al negocierii părților (fie negociere colectivă, fie individuală). Cu referire la sectorul privat, se cuvine menționat faptul că salariile se stabilesc prin negocieri, individuale sau colective. Prin intermediul negocierilor colective pot fi stabilite niveluri minime de salarizare, iar prin negocieri individuale este fixat cuantumul salariului de care beneficiază salariatul vizat, el neputând fi mai mic decât cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real.</p> <p>Unitatea de curs „Salarizarea și normarea muncii” va contribui la dezvoltarea competențelor profesionale ale masteranzilor în domeniul reglementării juridice a salarizării și normării muncii.</p>
<p style="text-align: center;">Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs:</p> <p>Competențe profesionale:</p> <p>CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.</p> <p>CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane în activitatea practică și de cercetare.</p> <p>CP3. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor din domeniul raporturilor juridice de muncă, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient.</p> <p>CP4. Determinarea lacunelor legislative în domeniul legislației muncii în vederea conturării propunerilor <i>de lege ferenda</i>.</p> <p>CP5. Planificarea strategică a activității profesionale curente și de personal, în scopul dezvoltării instituționale pe termeni medii și de perspectivă.</p> <p>CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.</p> <p>Competențe transversale:</p> <p>CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.</p>

CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.

CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.

Finalități de studii realizate la finele unității de curs

La finele programului de master, absolventul va fi capabil:

- să aplice cunoștințele obținute în cadrul unităților de curs pentru soluționarea juridică a problemelor teoretice și practice, în domeniul raporturilor de muncă, aplicând metoda studiului de caz;
- să manifeste creativitate în elaborarea proiectelor și inițiativelor juridice în procesul de învățare, cercetare și de muncă;
- să demonstreze abilități de comunicare și de relaționare în grup, în vederea identificării, soluționării și luării de decizii motivate privind problemele în aplicarea legislației muncii;
- să aplice în activitatea profesională cunoștințele acumulate, fiind capabili să interpreteze și aplice prevederile cadrului normativ în materia dreptului muncii la situații de fapt.

Pre-rechizite: Masterandul trebuie să cunoască conceptele de bază (salariu, retribuție, salariu minim sistem de salarizare, rețineri din salariu ș.a.) studiate în cadrul unității de curs „Dreptul muncii”. Așadar, condiții de curriculum sunt parcurgerea de către masterand a următoarelor unități de curs:

- „Dreptul muncii”, această unitate de curs fiind predată în anul III de studii, conform Planului de învățământ, ciclul I (studii superioare de licență), specialitatea: 0421.1 Drept, iar în cazul masteranzilor de la programul de studii cu 120 de credite – ea făcând parte din minimul curricular inițial necesar pentru continuarea studiilor superioare în ciclul II la domeniul de formare profesională 0421.1 Drept);
- „Contractul individual de muncă”, predată în cadrul Programului de master „Relații de muncă și managementul resurselor umane” (90 și 120 de credite) în anul I de studii, semestrul 1.

Teme de bază:

1. Salariul, corolarul dreptului la muncă.
2. Salariul minim pe țară și cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real.
3. Sistemul tarifar de salarizare și sistemele netarifare de salarizare.
4. Sistemele de salarizare a muncii.
5. Modul de plată a salariului.
6. Normarea muncii.

Strategii de predare-învățare: prelegerea, explicația, conversația, învățarea prin descoperire, studiul de caz, brainstorming-ul, lucrul în echipă, metoda hărților conceptuale, metoda comentariului de text, etc.

Strategii de evaluare: teste de evaluare curentă, prezentarea referatelor, lucrări de control, rezolvarea spețelor, bilete de examinare.

Bibliografie

A. Acte normative

1. Convențiile și recomandările Organizației Internaționale a Muncii la <https://www.ilo.org/global/standards/lang-en/index.htm>.
2. Carta Socială Europeană (revizuită), ratificată parțial de Parlamentul RM prin Legea nr. 484-XV din 28 septembrie 2001. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 26.10.2001, nr. 130.
3. Constituția Republicii Moldova, adoptată de Parlamentul RM la 29 iulie 1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 12.08.1994, nr. 1.
4. Codul muncii al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 29.07.2003, nr. 159-162.
5. Codul de executare al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 05.11.2010, nr. 214-220.
6. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 21.06.2013, nr. 130-134.
7. Legea RM nr. 976/2000 a patronatelor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 09.11.2000, nr. 141-143.
8. Legea RM nr. 1129/2000 a sindicatelor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 19.10.2000, nr. 130-132.
9. Legea RM nr. 847/2002 a salarizării. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 11.04.2002, nr. 50-52.
10. Legea RM nr. 1432/2000 privind modul de stabilire și reexaminare a salariului minim. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 27.02.2001, nr. 21.
11. Legea RM nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 30.11.2018, nr. 441-447.
12. Hotărârea Guvernului RM nr. 743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 20.06.2002, nr. 79-81.
13. Hotărârea Guvernului RM nr. 165/2010 cu privire la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 12.03.2010, nr. 35.
14. Hotărârea Guvernului RM nr. 152/2004 cu privire la cuantumul sporului de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 05.03.2004, nr. 39-41.
15. Hotărârea Guvernului RM nr. 535/2003 privind aprobarea Modulului de calculare și de plată a sumei de compensare a pierderii unei părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de achitare a acestuia. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 16.05.2003, nr. 84-86.
16. Hotărârea Guvernului RM nr. 98/2013 „Pentru aprobarea Regulamentului privind modul de organizare a normării muncii în ramurile economiei naționale”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 08.02.2013, nr. 27-30.
17. Convențiile colective încheiate la nivel național (convențiile generale) la <http://lex.justice.md>.

B. Literatura de specialitate

1. Boișteanu E., Romandaș N. Dreptul muncii. Manual. Chișinău: Tipografia Centrală, 2015.

2. Boișteanu E., Romandaș N., Păscăluță F. Ghidul specialistului în resurse umane. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016.
3. Negru T., Scorțescu C. Dreptul muncii. Curs universitar. Chișinău: Labirint, 2010.
4. Capșa T. Comentariu științifico-practic la Codul muncii al Republicii Moldova. În: Dreptul muncii, nr. 1/2010, p. 3-55.
5. Capșa T. Comentariu științifico-practic la Codul muncii al Republicii Moldova. În: Dreptul muncii, nr. 2/2010, p. 3-8.
6. Țiclea Al., Georgescu L. Dreptul muncii. Curs universitar. Ed. a VI-a. București: Universul Juridic, 2019.
7. Ștefănescu I.T. Tratat teoretic și practic de drept al muncii. Ed. a IV-a, revizuită și adăugită. București: Universul Juridic, 2017.
8. Gheorghe M. Dreptul individual al muncii. Curs universitar. București: Universul Juridic, 2015.
9. Hidro R. Dreptul muncii. Curs universitar. București: Universul Juridic, 2013.
10. Ținca O. Comentarii referitoare la discriminarea între bărbați și femei în domeniul remunerației. În: Dreptul nr. 12/2010, p. 57-81.
11. Vlăsceanu A.-M. Protecția drepturilor salariaților în cazul transferului de întreprinderi, unități sau părți ale acestora. București: Universul Juridic, 2016.
12. А.М. Лушников, М.В. Лушникова. Курс трудового права: Учебник: Том 1. Сущность трудового права и история его развития. Трудовые права в системе прав человека. Общая часть. – Москва: Статут, 2009.
13. А.М. Лушников, М.В. Лушникова. Курс трудового права: Учебник: Том 2. Коллективное трудовое право. Индивидуальное трудовое право. Процессуальное трудовое право. – Москва: Статут, 2009.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS Securitatea și sănătatea în muncă
Codul unității de curs în programul de studii: S.02.O.014
Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs: 0421.1 Drept
Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept
Număr de credite ECTS: 5
Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: anul I, semestrul 2
<p>Descrierea succintă a corelării/integrării unității de curs cu/în programul de studii.</p> <p>Cursul pune în valoare rolul sănătății și securității în muncă, instituție juridică principală a dreptului muncii, componentă de referință a armonizării legislației muncii R. Moldova la standardele Uniunii Europene. În acest sens, <i>Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008</i> a transpus integral <i>Directiva-cadru a Uniunii Europene nr. 89/391/CEE referitoare la punerea în aplicare a măsurilor care vizează promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor în muncă</i>, reglementând principiile generale, drepturile și obligațiile angajatorilor și lucrătorilor în vederea asigurării condițiilor de securitate și sănătate în muncă.</p> <p>Unitatea de curs <i>Securitatea și sănătatea în muncă</i> își propune să formeze masteranzii în domeniul securității și sănătății în muncă în vederea evaluării riscurilor profesionale, eliminării factorilor de risc de accidentare și îmbolnăvire profesională.</p>
<p>Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs:</p> <p>Competențe profesionale:</p> <p>CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.</p> <p>CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane în activitatea practică și de cercetare.</p> <p>CP3. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor din domeniul raporturilor juridice de muncă, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient.</p> <p>CP4. Determinarea lacunelor legislative în domeniul legislației muncii în vederea conturării propunerilor <i>de lege ferenda</i>.</p> <p>CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.</p> <p>Competențe transversale:</p> <p>CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.</p> <p>CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.</p>
<p>Finalități de studii realizate la finele unității de curs.</p> <p><i>La finele programului de master, absolventul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • să aplice cunoștințele obținute în cadrul unităților de curs pentru soluționarea juridică a problemelor teoretice și practice, în domeniul raporturilor de muncă, aplicând metoda studiului de caz; • să manifeste creativitate în elaborarea proiectelor și inițiativelor juridice în pesul de învățare, cercetare și de muncă; • să aplice în activitatea profesională cunoștințele acumulate, fiind capabili să interpreteze și aplice prevederile cadrului normativ în materia dreptului muncii la situații de fapt.
<p>Competențe prealabile: masterandul urmează să <i>generalizeze</i> cunoștințele acumulate din cursurile audiate în semestrul I, precum <i>Dreptul colectiv și individual al muncii, Parteneriatul social în sfera muncii, Răspunderea juridică în domeniul raporturilor de muncă</i>. De asemenea, masterandul urmează să <i>identifice</i> drepturile și obligațiile de bază ale angajatorului și lucrătorului, să <i>interpreteze</i> formele de răspundere în dreptul muncii; să <i>argumenteze</i> și să <i>analizeze</i> prevederile contractelor și convențiilor colective de muncă. Se solicită masterandului să <i>distingă</i> dreptul individual al muncii și dreptul colectiv al muncii și să cunoască conceptele de bază: drepturile și obligațiile de bază ale angajatorului,</p>

securitatea muncii, răspunderea juridică în domeniul raporturilor de muncă, disciplina muncii etc.) studiate în cadrul unității de curs Dreptul muncii.

Teme de bază:

1. Considerații generale privind securitatea și sănătatea în muncă.
2. Servicii de protecție și prevenire.
3. Comitetul pentru securitate și sănătate în muncă.
4. Instruirea lucrătorilor în domeniul securității și sănătății în muncă.
5. Accidentele de muncă și bolile profesionale.
6. Răspunderea juridică pentru încălcarea normelor legale privind securitatea și sănătatea în muncă.
7. Controlul de stat asupra respectării legislației de securitate și sănătate în muncă.

Strategii de predare-învățare: prelegerea, explicația, conversația, studiul de caz, brainstorming-ul, metoda comentariului de text normativ etc.

Strategii de evaluare: teste de evaluare curentă, prezentarea referatelor, lucrări de control, rezolvarea spețelor, bilete de examinare.

Bibliografie:

Obligatorie:

1. Legea RM nr. 186/2008 a securității și sănătății în muncă. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 05.08.2008, nr. 143-144, art. 587.
2. Legea RM nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 29.06.2001, nr. 68-71, art. 505.
3. Legea RM nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 03.04.2000, nr. 67, art. 183.
4. Hotărârea Guvernului RM nr. 353/2010 cu privire la aprobarea cerințelor minime de securitate și sănătate la locul de muncă. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 08.06.2010, nr. 91-93, art. 525.
5. Hotărârea Guvernului RM nr. 1361/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 20.01.2006, nr. 9-12, art. 51.
6. Hotărârea Guvernului RM nr. 95/2009 „Pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 17.02.2009, nr. 34-36, art. 138.

Suplimentară:

1. Boișteanu E., Romandaș N. Dreptul muncii. Manual. Chișinău: Tipografia Centrală, 2015.
2. Păscăluția F. Formele controlului respectării legislației în domeniul securității și sănătății în muncă. Teză de doctor în drept. Chișinău, 2015.
3. Securitatea și sănătatea în muncă. Ghid. Coord. Gheorghe Țaralunga. Chișinău, 2015.
4. Aron I. M. Accidentul de muncă. București: Universul Juridic, 2014.

Anul II, semestrul 3

FIȘA UNITĂȚII DE CURS
<i>Probleme actuale ale dreptului proprietății intelectuale</i>
Codul unității de curs în programul de studii: IDP (120 credite) – S.03.O.117
Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs: 0421 Drept
Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept
Număr de credite ECTS: 5
Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: anul 2, semestrul III
Titularul unității de curs: SPATARI Mariana, dr., conf. univ.
<p>Descrierea succintă a corelării / integrării unității de curs cu / în programul de studii.</p> <p>Unitatea de curs <i>Probleme actuale ale dreptului proprietății intelectuale</i> are ca obiect de studiu protecția creației intelectuale, a autorilor de opere ale spiritului și a rezultatelor acestei activități de creație sub diferite forme în care se prezintă, dar și protecția celor mai importante semne distinctive ale activității de comerț.</p> <p>Dezvoltarea relațiilor în economia de piață impune și o radicală schimbare în activitatea întreprinderilor. Pentru acest fapt este necesar de a corecta și a regla relațiile noi apărute în primul rând prin protecția tuturor valorilor dar și a proprietății intelectuale – invenția, marca, desenul industrial, modelul de utilitate, denumirea de origine a produselor etc. În legătură cu aceasta, cunoașterea unor astfel de instituții și norme de către generația tânără devine o necesitate.</p> <p>Cursul propus se axează pe studierea legislației naționale și internaționale în materia proprietății intelectuale, precum și pe analiza practicii internaționale în domeniu.</p> <p>Cunoștințele obținute în domeniul proprietății intelectuale le va permite studenților să dea o apreciere juridică situației concrete, iar în baza abordărilor conceptuale să elaboreze și argumenteze punctul său de vedere asupra problemelor în cauză.</p> <p>Concepută ca un ansamblu de cunoștințe, deprinderi, competențe, unitatea de curs <i>Probleme actuale ale dreptului proprietății intelectuale</i> trebuie să asigure pregătirea temeinică pentru orice specialist în domeniul dreptului, precum și pentru cei care se vor lansa în viața politică, socială, sau economică a statului Republica Moldova.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs:
Competențe profesionale:
<p>CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.</p> <p>CP4. Determinarea lacunelor legislative în domeniul legislației muncii în vederea conturării propunerilor de <i>lege ferenda</i>.</p> <p>CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.</p>
Competențe transversale:
<p>CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.</p> <p>CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.</p> <p>CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.</p>
Finalități de studii realizate la finele unității de curs.
<p><i>La finele cursului studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - să aplice cunoștințele obținute în cadrul cursului <i>Probleme actuale ale dreptului proprietății intelectuale</i> în cadrul altor unități de curs; - să analizeze legislația în vigoare în materia proprietății intelectuale; - să analizeze activitatea organizațiilor naționale și internaționale competente în materia proprietății intelectuale; - să evidențieze lacunele existente în legislația Republicii Moldova în materia proprietății intelectuale și să propună inițiative de modificare a acestora; - să soluționeze spețe în domeniul proprietății intelectuale aplicând metoda studiului de caz și argumentând răspunsul; - să perceapă direcțiile de armonizare a legislației Republicii Moldova cu normele internaționale în domeniu; - să dezvolte competențele obținute în urma audierii cursului <i>Probleme actuale ale dreptului proprietății intelectuale</i> în cadrul studiilor la ciclul III, studii superioare de doctorat.
<p>Pre-rechizite: Masterandul trebuie să cunoască conceptele de bază (principiu, izvor de drept, operă, drepturi și obligații contractuale, apărarea drepturilor, ș.a.) studiate în cadrul unităților de curs: teoria generală a dreptului, drepturi reale, drept penal etc.</p>
Teme de bază:
<p>Noțiunea și particularitățile specifice dreptului proprietății intelectuale: Definiția și particularitățile dreptului proprietății intelectuale; Dreptul proprietății intelectuale din perspectiva istorică; Natura juridică a dreptului proprietății intelectuale</p> <p>Principiile și izvoarele dreptului proprietății intelectuale: Principii internaționale ale dreptului proprietății intelectuale; Principiile naționale ale dreptului proprietății intelectuale; Izvoarele internaționale ale dreptului proprietății intelectuale; Izvoarele interne ale dreptului proprietății intelectuale</p>

Reglementarea juridică a dreptului de autor în legislația Republicii Moldova: Noțiunea și particularitățile dreptului de autor; Obiectele dreptului de autor; Subiecții dreptului de autor; Conținutul dreptului de autor

Contractul de autor: Noțiunea și particularitățile contractului de autor; Condițiile și forma contractului de autor; Tipurile contractelor de autor

Drepturile conexe: Protecția juridică a interpreților; Protecția juridică a producătorilor de fonograme; Protecția juridică a organizațiilor de difuziune prin cablu și satelit

Apărarea dreptului de autor și a drepturilor conexe: Apărarea dreptului de autor și a drepturilor conexe pe cale civilă; Apărarea dreptului de autor și a drepturilor conexe pe cale contravențională; Apărarea dreptului de autor și a drepturilor conexe pe cale penală

Caracteristica generală a obiectelor proprietății industriale: Noțiunea și particularitățile proprietății industriale; Obiectele proprietății industriale; Subiecții relațiilor privind obiectele proprietății industriale

Temeiurile și procedura obținerii drepturilor asupra invențiilor, desenelor și modelelor industriale: Temeiurile și procedura obținerii drepturilor asupra obiectelor proprietății industriale; Drepturile și obligațiile titularului brevetului; Protecția drepturilor inventatorilor

Protecția juridică a mărcilor: Definiția, elementele și funcțiile mărcii; Clasificarea mărcilor; Protecția mărcii: condiții de fond și de formă; Subiecții dreptului la marcă; Dobândirea dreptului la marcă; Înregistrarea internațională a mărcilor; Transmiterea dreptului la marcă; Stingerea dreptului la marcă; Radierea înregistrărilor internaționale; Apărarea dreptului la marcă

Indicația geografică, denumirea de origine și specialitatea tradițională garantată: Noțiunea și particularitățile indicației geografice, denumirii de origine și specialitatea tradițională garantată; Protecția juridică a indicației geografice și a denumirii de origine; Protecția juridică a specialității tradiționale garantate; Înregistrarea indicației geografice, denumirii de origine și specialitatea tradițională garantată; Respectarea drepturilor asupra indicației geografice, denumirii de origine și specialitatea tradițională garantată

Protecția juridică a soiurilor de plante: Noțiunea și particularitățile protecției juridice a soiurilor de plante; Condițiile de brevetabilitate a soiului; Efectele protecției prin brevet a soiului; Procedura de acordare a brevetului; Procedura de asigurare a respectării drepturilor asupra soiului

Protecția juridică a topografiilor circuitelor integrate: Considerații generale; Înregistrarea topografiei; Drepturile titularului; Transmiterea drepturilor asupra topografiei; Încetarea drepturilor asupra topografiei; Răspunderea pentru încălcarea drepturilor titularului

Strategii de predare – învățare: prelegerea, explicația, conversația, problematizarea, studiul de caz, lucrul în echipă, metoda comentariului de text, etc.

Strategii de evaluare: teste de evaluare curentă și finală, prezentarea referatelor, lucrări de control, rezolvarea spețelor.

Bibliografie selectivă:

1. Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.1, 18 august 1994.
2. Codul penal al Republicii Moldova, adoptat la 18.04.2002// Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.128-129, 2002.
3. Codul civil al Republicii Moldova Nr.1107-XV din 6 iunie 2002 // Monitorul Oficial Nr.82-86 din 22.06.2003 (în vigoare din 12.06.2003).
4. [Legea Republicii Moldova privind dreptul de autor și drepturile conexe](#), nr.139 din 02.07.2010.
5. [Legea Republicii Moldova privind brevetele de invenție](#), nr. 461 din 18.05.1995.
6. [Legea Republicii Moldova privind protecția desenelor și modelelor industriale, nr. 611 din 12.07.2007.](#)
7. Legea Republicii Moldova privind protecția mărcilor, nr. 38 din 29.02.2008.
8. [Legea Republicii Moldova privind protecția soiurilor de plante, nr.39 din 29.02.2008.](#)
9. [Legea Republicii Moldova privind protecția topografiilor circuitelor integrate, nr. 655 din 29.10.1999.](#)
10. [Legea Republicii Moldova cu privire la difuzarea exemplarelor de opere și fonograme, nr.1459-XV din 14.11.2002.](#)
11. Albusel I., Budileanu C. Proprietate intelectuală. Drepturi de autor. Mărci. Brevete - Volumul I, Jurisprudența C.J.U.E. în procedura trimerilor preliminare, [Editura Hamangiu](#), 2016.
12. Bodoasca T., Tarnu L.I. Dreptul proprietății intelectuale, ediția a III-a revizuită și adăugită Ed. Universul juridic, 2015.
13. Dominte Nicoleta-Rodica. Dreptul de autor. Mărci. Desene și modele. Brevete de invenție, Ed. CH Beck, 2012.
14. Enache Ionuț- Ștefan. Investigarea fraudelor din domeniul proprietății intelectuale, ed. Vladimed-Rovimed, 2011.
15. Florea S. Proceduri civile în materia drepturilor de proprietate intelectuală. Ed. Universul juridic, 2013.
16. Macovei I. Dreptul proprietății intelectuale, Editura C.H.Beck, București, 2010.
17. Ros V. Dreptul proprietății intelectuale. Vol. 1. Dreptul de autor, drepturile conexe și drepturile sui generis. [Editura C.H. Beck](#), 2016.
18. Revista română de dreptul proprietății intelectuale, Editura Universul juridic, București, nr. 1/2017.
19. Spatari M. Încălcarea dreptului de autor și a altor drepturi conexe: aspecte juridico- penale, (în coautorat), Ch.: Totex-Lux, 2012.
20. Spatari M. Semne obiective care caracterizează conținutul constitutiv al variantei-tip a infracțiunii de încălcare a dreptului de autor și a drepturilor conexe (art.185/1 alin. (1) C.pen. RM). În: Revista Națională de Drept, 2011, ianuarie, nr.1(124).
21. Spatari M., Rusu V. Interpretări conceptuale referitoare la drepturile morale (personale nepatrimoniale) de autor. În: Avocatul poporului, nr. 7-8, 2011.
22. Spatari M. Repere privind corelarea normelor contravenționale și penale în materia proprietății intelectuale. În: Revista Națională de Drept, nr.12, decembrie, 2011.
23. Spatari M. Drepturile de proprietate intelectuală și proprietatea intelectuală, În: Materialele Conferinței științifico-practice internaționale *Reformele cadrului legal și instituțional din Republica Moldova prin prisma*

<p><i>practicilor europene</i>". Chișinău: USEM, ICEȘD, IISD al AȘM, 2010.</p> <p>24. Spatari M. Dreptul de autor și interpretarea conținutului acestuia, în: <i>Materialele Conferinței științifico-practice internaționale Reformele cadrului legal și instituțional din Republica Moldova prin prisma practicilor europene</i>. Chișinău: USEM, ICEȘD, IISD al AȘM, 2010.</p> <p>25. Spatari M. Premisele juridice de elucidare a conținutului dreptului de autor și a drepturilor conexe, în: <i>Materialele Conferinței științifice internaționale Aspecte economico-financiare și sociale ale economiei Republicii Moldova în contextul transformărilor sistemice și integrării în spațiul european</i>. Chișinău, noiembrie 2010.</p> <p>26. Spatari M. Obiectul juridic și obiectul material al infracțiunii de încălcare a dreptului de autor și a drepturilor conexe, în: <i>Materialele Conferinței științifice internaționale a tinerilor cercetători cu genericul Consolidarea și dezvoltarea statului de drept în contextul integrării europene</i>. Ediția a V-a. Chișinău: IISD al AȘM, Academia Fiscală de Stat din Ucraina, Universitatea „Danubius” din România, 2011.</p> <p>27. Spatari M., Jacota-Dragan O. Reglementarea juridică a obiectelor dreptului de autor în legislația Republicii Moldova. În: <i>Anuarul Catedrei Științe socioumane și asistență socială, Bălți: S. n., (Tipografia Universității „Alecu Russo” din Bălți), 2017, p. 158-163. – ISBN 978-9975-50-216-0.</i></p>

FIȘA UNITĂȚII DE CURS
Protecția datelor personale ale salariatului
Codul unității de curs în programul de studii: S.03.O.016
Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs: 0421 Drept
Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept
Număr de credite ECTS: 5
Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: anul II, semestrul 3
<p style="text-align: center;">Descrierea succintă a corelării/integrării unității de curs cu/în programul de studii</p> <p>Alături de viața privată, protecția datelor cu caracter personal a cunoscut o importanță deosebită odată cu dezvoltarea tehnologiilor informației. Datorită faptului că datele cu caracter personal au în vedere toate aspectele vieții, colectarea, stocarea și prelucrarea lor poate reprezenta un risc major în ceea ce privește viața privată a indivizilor, inclusiv a salariaților la locul de muncă.</p> <p>Prelucrarea datelor personale ale salariaților este frecventă în cadrul raporturilor juridice de muncă, în numeroase cazuri o astfel de prelucrare fiind impusă de lege. Subordonarea juridică a salariaților – care reprezintă trăsătura definitorie a raportului juridic de muncă întemeiat pe un contract individual de muncă – face să existe o poziție mai vulnerabilă a salariatului față de angajatorul său, fapt ce dictează necesitatea consacrării unor norme imperative privind datele personale ale salariatului, norme ce „încorsetează” prerogativele angajatorului de a organiza procesul de muncă și de a monitoriza munca salariaților.</p> <p>Operațiunile de colectare, stocare și de prelucrare a datelor personale ale salariatului trebuie să respecte cerințele impuse de legea-cadru în domeniu – Legea RM nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal –, corelate cu legislația muncii.</p> <p>Unitatea de curs „Protecția datelor personale ale salariatului” are menirea de a forma la masteranzi competențe și abilități de lucru în domeniul protecției juridice a vieții private a salariatului și a datelor sale personale, precum și în cel al monitorizării persoanei și activității sale la locul de muncă, asemenea competențe și abilități fiind absolut necesare pentru a preveni și a sancționa eventualele intruziuni ale angajatorului în viața privată a salariaților.</p>
<p style="text-align: center;">Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs:</p> <p>Competențe profesionale:</p> <p>CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.</p> <p>CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane în activitatea practică și de cercetare.</p> <p>CP3. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor din domeniul raporturilor juridice de muncă, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient.</p> <p>CP4. Determinarea lacunelor legislative în domeniul legislației muncii în vederea conturării propunerilor <i>de lege ferenda</i>.</p> <p>CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.</p> <p>Competențe transversale:</p> <p>CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.</p> <p>CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.</p>
<p style="text-align: center;">Finalități de studii realizate la finele unității de curs</p> <p style="text-align: center;"><i>La finele programului de master, absolventul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • să aplice cunoștințele obținute în cadrul unităților de curs pentru soluționarea juridică a problemelor teoretice și practice, în domeniul raporturilor de muncă, aplicând metoda studiului de caz; • să manifeste creativitate în elaborarea proiectelor și inițiativelor juridice în procesul de învățare, cercetare și de muncă; • să aplice în activitatea profesională cunoștințele acumulate, fiind capabili să interpreteze și aplice prevederile cadrului normativ în materia dreptului muncii la situații de fapt.
<p>Pre-rechizite: Masterandul trebuie să cunoască conceptele de bază (viață privată, date personale, monitorizare, proporționalitate etc.) studiate în cadrul unităților de curs: „Dreptul muncii”, „Contractul individual de muncă” și</p>

„Răspunderea juridică în domeniul raporturilor de muncă”. Așadar, condițiile de curriculum sunt parcurgerea de către masterand a următoarelor unități de curs:

- „Dreptul muncii”, această unitate de curs făcând parte din minimul curricular inițial necesar pentru continuarea studiilor superioare în ciclul II la domeniul de formare profesională 0421.1 Drept;
- „Contractul individual de muncă”, predată în cadrul Programului de master „Relații de muncă și managementul resurselor umane” (120 de credite) în anul I de studii, semestrul 1;
- „Răspunderea juridică în domeniul raporturilor de muncă”, promovată în anul I de studii, semestrul 2.

Teme de bază:

1. Considerații generale privind respectul vieții private a salariatului și al demnității la locul de muncă.
2. Garantarea drepturilor salariatului la protecția datelor sale personale și modul legal de prelucrare și transmitere a acestora.
3. Protecția juridică a dreptului la viață privată la locul de muncă și a demnității în muncă.
4. Monitorizarea salariaților în ceea ce privește utilizarea internetului la locul de muncă.

Strategii de predare-învățare: prelegerea, explicația, conversația, învățarea prin descoperire, studiul de caz, brainstorming-ul, lucrul în echipă, metoda hărților conceptuale, metoda comentariului de text, etc.

Strategii de evaluare: teste de evaluare curentă, prezentarea referatelor, lucrări de control, rezolvarea spețelor, bilete de examinare.

Bibliografie

A. Acte normative

1. Convențiile și recomandările Organizației Internaționale a Muncii la <https://www.ilo.org/global/standards/lang-en/index.htm>.
2. Carta Socială Europeană (revizuită), ratificată parțial de Parlamentul RM prin Legea nr. 484-XV din 28 septembrie 2001. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 26.10.2001, nr. 130.
3. Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Parlamentul RM prin Hotărârea nr. 1298-XIII din 24.07.1997. În: Tratatul internațional, 1998, vol. 1, p. 341.
4. Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor). În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 119/1 din 04.05.2016.
5. Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 303/16 din 02.12.2000.
6. Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 204/23 din 26.07.2006.
7. Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 180/22 din 19.07.2000.
8. Constituția Republicii Moldova, adoptată de Parlamentul RM la 29 iulie 1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 12.08.1994, nr. 1.
9. Codul muncii al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 29.07.2003, nr. 159-162.
10. Legea RM nr. 982-XIV/2000 „Privind accesul la informație”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 28.07.2000, nr. 88-90.
11. Legea RM nr. 5/2006 „Cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 24.03.2006, nr. 47-50.
12. Legea RM nr. 133/2011 „Cu privire la protecția datelor cu caracter personal”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.10.2011, nr. 170-175.
13. Legea RM nr. 121/2012 „Cu privire la asigurarea egalității”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 29.05.2012, nr. 103.
14. Legea RM nr. 298/2012 „Cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 05.03.2013, nr. 48.
15. Hotărârea Guvernului RM nr. 1123/2010 „Privind aprobarea Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 24.12.2010, nr. 254-256.

B. Literatura de specialitate

1. Boișteanu E., Romandaș N. Dreptul muncii. Manual. Chișinău: Tipografia Centrală, 2015.
2. Țiclea Al., Georgescu L. Dreptul muncii. Curs universitar. Ed. a VI-a. București: Universul Juridic, 2019.
3. Capșa T. Comentariu științifico-practic la Codul muncii al Republicii Moldova. În: Dreptul muncii, nr. 10-11/2009.
4. Carp R., Șandru S. Dreptul la intimitate și protecția datelor cu caracter personal. București: All Beck, 2004.
5. Chiriță R. și alții. Dreptul la viață privată și de familie: jurisprudență C.E.D.O. București: Hamangiu, 2013.
6. Dima L. Relații de muncă și industriale în UE. București: C.H. Beck, 2012.
7. Dimitriu R. Respectul vieții private a lucrătorului și al demnității la locul de muncă. În: Revista română de dreptul muncii, nr. 7/2011, p. 36-45.
8. Enache D.-G. Aspecte generale în legătură cu protecția datelor cu caracter personal ale salariaților. În: Dreptul, nr. 1/2015, p. 35-48.
9. Gîlcă C. Noi teorii în dreptul muncii. București: Rosetti International, 2012.

10. Grecu E., Comănescu R., Trifan G. GDPR pentru afaceri: un ghid eficient pentru companii. București: Universul Juridic, 2021.
11. Jugastru C. Dreptul persoanelor. Dreptul obligațiilor – secvențe în actualitatea Codului civil. București: Hamangiu, 2013.
12. Popescu A. Dreptul internațional și european al muncii. București: C.H. Beck, 2008.
13. Macovei T. Particularitățile raporturilor juridice de muncă ale femeilor. Teză de doctor în drept. Chișinău, 2014.
14. Muscalu L.-M. Discriminarea în relațiile de muncă. București: Hamangiu, 2015.
15. А.М. Лушников, М.В. Лушникова. Курс трудового права: Учебник: Том 1. Сущность трудового права и история его развития. Трудовые права в системе прав человека. Общая часть. – Москва: Статут, 2009.
16. А.М. Лушников, М.В. Лушникова. Курс трудового права: Учебник: Том 2. Коллективное трудовое право. Индивидуальное трудовое право. Процессуальное трудовое право. – Москва: Статут, 2009.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS Întocmirea, păstrarea și arhivarea documentelor
Codul unității de curs în programul de studii: S.03.O.017
Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs: 0421.1 Drept
Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept
Număr de credite ECTS: 5
Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: anul II, semestrul 3
<p style="text-align: center;">Descrierea succintă a corelării/integrării unității de curs cu/în programul de studii</p> <p>Piața muncii este cea mai reglementată sub aspect internațional și național, având în vedere, în mod deosebit, bogata legislație cu caracter obligatoriu și formalist, în cadrul căreia se detașează: Declarația universală a drepturilor omului, adoptată de Adunarea Generală a ONU la 10 decembrie 1948; o serie de recomandări și convenții ale Organizației Internaționale a Muncii; Codul muncii al Republicii Moldova din 28 martie 2003; Legea salarizării nr. 847/2002; Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008 ș.a. Având menirea socială, legislația muncii asigură protecția intereselor subiecților raporturilor juridice de muncă, determinarea și fixarea unui punct de echilibru între interesele salariaților și ale angajatorilor, cu luarea în calcul a intereselor statului, dar și cu acordarea unei priorități mai mari în apărarea drepturilor și intereselor legitime ale salariatului ca parte considerată mai vulnerabilă din punct de vedere economic. Raporturile juridice cu salariații trebuie să se desfășoare în mod corect și echitabil. Prin urmare, unitatea de curs „Întocmirea, păstrarea și arhivarea documentelor” are menirea de a forma la masteranzi competențe și abilități de lucru în domeniul întocmirii și arhivării actelor juridice ce țin de resursele umane, acte juridice care necesită a fi perfectate în mod corect față de salariat și care, totodată, trebuie să reziste oricărui control – administrativ sau judecătoresc.</p>
<p style="text-align: center;">Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs:</p> <p style="text-align: center;">Competențe profesionale:</p> <p>CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.</p> <p>CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane în activitatea practică și de cercetare.</p> <p>CP3. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor din domeniul raporturilor juridice de muncă, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient.</p> <p>CP5. Planificarea strategică a activității profesionale curente și de personal, în scopul dezvoltării instituționale pe termeni medii și de perspectivă.</p> <p>CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.</p> <p style="text-align: center;">Competențe transversale:</p> <p>CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.</p> <p>CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.</p> <p>CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.</p>
<p style="text-align: center;">Finalități de studii realizate la finele unității de curs</p> <p style="text-align: center;"><i>La finele programului de master, absolventul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • să aplice cunoștințele obținute în cadrul unităților de curs pentru soluționarea juridică a problemelor teoretice și practice, în domeniul raporturilor de muncă, aplicând metoda studiului de caz; • să demonstreze abilități de comunicare și de relaționare în grup, în vederea identificării, soluționării și luării de decizii motivate privind problemele în aplicarea legislației muncii; • să aplice în activitatea profesională cunoștințele acumulate, fiind capabili să interpreteze și aplice prevederile cadrului normativ în materia dreptului muncii la situații de fapt.
<p>Pre-rechizite: Masterandul trebuie să cunoască conceptele de bază (act normativ la nivel de unitate, regulament, act juridic, contract individual de muncă, ordin, dispoziție, decizie etc.) studiate în cadrul unităților de curs: „Dreptul muncii”, „Contractul individual de muncă” și „Parteneriatul social în sfera muncii”. Așadar, precondiții de curriculum sunt parcurgerea de către masterand a următoarelor unități de curs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Dreptul muncii”, această unitate de curs făcând parte din minimul curricular inițial necesar pentru continuarea studiilor superioare în ciclul II la domeniul de formare profesională 0421.1 Drept); • „Contractul individual de muncă”, predată în cadrul Programului de master „Relații de muncă și managementul resurselor umane” (120 de credite) în anul I de studii, semestrul 1; • „Parteneriatul social în sfera muncii”, unitatea de curs promovată în anul I de studii, semestrul 2.

Teme de bază:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Perfectarea actelor juridice ce țin de resursele umane la etapa angajării în muncă a salariaților. 2. Perfectarea actelor juridice ce vizează resursele umane în procesul executării contractului individual de muncă. 3. Perfectarea actelor juridice ce vizează resursele umane la etapa încetării contractului individual de muncă. 4. Modul de păstrare și arhivare a actelor juridice ce vizează resursele umane.
Strategii de predare-învățare: prelegerea, explicația, conversația, învățarea prin descoperire, studiul de caz, brainstorming-ul, lucrul în echipă, metoda hărților conceptuale, metoda comentariului de text, etc.
Strategii de evaluare: teste de evaluare curentă, prezentarea referatelor, lucrări de control, rezolvarea spețelor, bilete de examinare.
Bibliografie
A. Acte normative
<ol style="list-style-type: none"> 1. Convențiile și recomandările Organizației Internaționale a Muncii la https://www.ilo.org/global/standards/lang-en/index.htm. 2. Constituția Republicii Moldova, adoptată de Parlamentul RM la 29 iulie 1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 12.08.1994, nr. 1. 3. Codul muncii al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 29.07.2003, nr. 159-162. 4. Legea RM nr. 880/1992 privind Fondul Arhivistic al Republicii Moldova. În: Monitorul Parlamentului, 01.02.1992, nr. 1. 5. Legea RM nr. 982-XIV/2000 privind accesul la informație. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 28.07.2000, nr. 88-90. 6. Legea RM nr. 133/2011 cu privire la protecția datelor cu caracter personal. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.10.2011, nr. 170-175. 7. Hotărârea Guvernului RM nr. 618/1993 „Pentru aprobarea Regulilor de întocmire a documentelor organizatorice și de dispoziție și Instrucțiunii-tip cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele administrației publice centrale de specialitate și ale autoadministrării locale ale Republicii Moldova”. În: [online]: http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=303445 (accesat pe 25.08.2019). 8. Hotărârea Guvernului RM nr. 1123/2010 „Privind aprobarea Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 24.12.2010, nr. 254-256. 9. Ordinul nr. 57/2016 „Cu privire la aprobarea Indicatorului documentelor-tip și al termenelor lor de păstrare pentru organele administrației publice, pentru instituțiile, organizațiile și întreprinderile Republicii Moldova și a Instrucțiunii privind aplicarea Indicatorului” al Directorului general al Serviciului de Stat de Arhivă. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 05.08.2016, nr. 247-255.
B. Literatura de specialitate
<ol style="list-style-type: none"> 1. Boișteanu E., Romandaș N. Dreptul muncii. Manual. Chișinău: Tipografia Centrală, 2015. 2. Boișteanu E., Romandaș N., Păscăluță F. Ghidul specialistului în resurse umane. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016. 3. Boișteanu E., Romandaș N. Ghidul specialistului în resurse umane. Chișinău: Reclama, 2009. 4. Josan D. Contractul individual de muncă (negocierea, încheierea, modificarea, suspendarea, încetarea): Ghid pentru patroni. Chișinău: Tipografia „Sofart Studio” SRL, 2012. 5. Negru T., Scorțescu C. Dreptul muncii. Curs universitar. Chișinău: Labirint, 2010. 6. Cașșă T. Comentariu științifico-practic la Codul muncii al Republicii Moldova. În: Dreptul muncii, nr. 10-11/2009. 7. Ghidul arhivelor din Republica Moldova / alcăt.: M. Tașcă și alții. Chișinău: Pontos, 2011. 8. Țiclea Al., Georgescu L. Dreptul muncii. Curs universitar. Ed. a VI-a. București: Universul Juridic, 2019. 9. Ștefănescu I.T. Tratat teoretic și practic de drept al muncii. Ed. a IV-a, revizuită și adăugită. București: Universul Juridic, 2017. 10. А.М. Лушников, М.В. Лушникова. Курс трудового права: Учебник: Том 1. Сущность трудового права и история его развития. Трудовые права в системе прав человека. Общая часть. – Москва: Статут, 2009. 11. А.М. Лушников, М.В. Лушникова. Курс трудового права: Учебник: Том 2. Коллективное трудовое право. Индивидуальное трудовое право. Процессуальное трудовое право. – Москва: Статут, 2009.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS
Dezvoltarea profesională și managementul performanței
Codul unității de curs: S.03.O.118
Codul și denumirea domeniului general de formare profesională:
Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept
Număr de credite ECTS: 5
Anul și semestrul în care se predă: anul II, semestrul 3
<p>Descriere succintă a integrării în programul de studii: Cursul „Dezvoltarea profesională și managementul performanței” se integrează organic în ansamblul materiilor incluse în pregătirea viitorilor specialiști din domeniul managementului resurselor umane, utilizând cunoștințele asimilate de studenți la următoarele unități de curs: managementul strategic al resurselor umane, profilaxia arderii profesionale, oferind cunoștințe, metode și procedee de dezvoltare a resurselor umane în vederea atingerii unei performanțe maxime de la angajații organizațiilor.</p> <p>Având în vedere faptul că în multe domenii ale științei și practicii, cunoștințele se uzează, odată cu trecerea timpului și apare necesitatea de a însuși noi idei, cunoștințe în orice domeniu, în special al gestionării eficiente a resurselor umane deoarece, resursa umană este o resursă vitală, regenerabilă și perisabilă, care necesită o atenție sporită din partea managementului organizației în vederea atingerii performanțelor maxime.</p>

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs:**Competențe profesionale:**

CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.

CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane în activitatea practică și de cercetare.

CP5. Planificarea strategică a activității profesionale curente și de personal, în scopul dezvoltării instituționale pe termeni medii și de perspectivă.

CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu.

Competențe transversale:

CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.

CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.

CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.

Finalități de studii:

- să identifice conceptele de performanță umană, dezvoltarea resurselor umane, mentoring, shadowing, coaching, performanță organizațională;

- să structureze cunoștințele despre implicațiile dezvoltării resurselor umane asupra managementului performanței;

- să utilizeze metodologia și metodele de analiză a performanței organizaționale și umane ;

- să compare eficacitatea metodelor de evaluare a performanțelor umane și organizaționale;

- să analizeze interconexiunea dintre performanța organizațională și dezvoltarea angajaților organizației;

- să elaboreze a unui proiect de cercetare în vederea evaluării performanței organizaționale utilizând cele mai relevante metode și determinând locul dezvoltării resurselor umane în atingerea performanței firmei.

Competențe prealabile:*Competențe cognitive:*

- de cunoaștere a conceptelor de bază teoretice și aplicative ale resurselor umane;
- de cunoaștere a metodelor utilizate de dezvoltare a resurselor umane în cadrul organizației;
- de identificare a oportunităților de gestiune eficientă a resurselor umane în cadrul organizației, astfel încât să contribuie la atingerea competitivității;
- de analiză a eficacității resurselor umane în cadrul unei organizații;
- de comparare a potențialului uman în cadrul organizațiilor.

Competențe de aplicare:

- de utilizare a metodelor de gestiune a resurselor umane în cadrul organizației în scopul atingerii performanței economice;
- de identificare a metodelor de recrutare, selecție a resurselor umane a unei organizații;
- de analiză a necesității de formare și integrare a resurselor umane;

Teme de bază:

1. Noi provocări în managementul resurselor umane ca urmare a internaționalizării afacerilor.
2. Noi cerințe a pieței muncii din Republica Moldova. Necesitatea de dezvoltare profesională.
3. Instruirea și dezvoltarea profesională: o abordare sistemică.
4. Dezvoltarea resurselor umane – element al sustenabilității organizaționale.
5. Oportunități de dezvoltare a resurselor umane pentru afacerile din Republica Moldova versus Europa.
6. Eficacitatea metodelor și principiilor de dezvoltare a resurselor umane în cadrul organizației.
7. Managementul performanței – element cheie al asigurării competitivității întreprinderilor.
8. Planificarea performanței – rezultate, comportamente, plan de dezvoltare.
9. Executarea și evaluarea performanței organizaționale.
10. Reînnoirea performanței și reanimarea procesului – vectori ai performanței organizaționale sustenabile.
11. Eficacitatea metodelor de evaluare a performanței organizaționale.
12. Aportul dezvoltării resurselor umane în atingerea performanței organizaționale.

Strategii didactice:

La promovarea orelor de curs și seminarii la unitatea de curs „Dezvoltarea profesională și managementul performanței” se vor utiliza o serie de metode și strategii didactice, precum:

- elemente ale tehnologie de stimulare a gândirii critice la student - în vederea cercetării oportunităților de atingere a managementului performanței prin intermediul dezvoltării profesionale a angajaților întreprinderilor;

- problematizarea – studenților le vor fi redată situații simulate din activitatea unor întreprinderi la care ei vor trebuie să găsească soluțiile optime de a atinge performanța economică;

În calitate de strategie de evaluare la unitatea de curs „Dezvoltarea profesională și managementul performanței” va fi proiectul care va fundamenta competențele studenților care vor studia acest curs. Pe lângă aceasta, studenții vor lucra la studii de caz în vederea stimulării gândirii critice și a fundamentării cunoștințelor acumulate la această unitate de curs.

Bibliografie**Obligatorie**

1. Codul muncii al Republicii Moldova, Nr. 154 –XV din 28.03.2003. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 159-162 din 29.07.2003.
2. AURBEY, D. *Managementul performanței*. Iași: polirom, 2007, 384 p.
3. BIRCĂ, A. *Managementul resurselor umane*. Chișinău: ASEM., 2005, 329 p.
4. DJOI-METIUZ, D. *Dezvoltarea resurselor umane*. Moscova: Exmo, 2006, 285 p.

5. NICA, P. *Managementul performanțelor resurselor umane*. Iași: Sedcom Libris, 2011, 184 p.
6. PRODAN, A.; ROTARU, A. *Managementul resurselor umane*. Iași: Sedcom Libris, 2006, 252 p.

Suplimentară

1. ARMSTRONG, M. *Managementul resurselor umane, manual practic*. București: CODECS, 2003, 872p.
2. NICA, P.; IFTIMESCU, A. *Management: concepte și aplicații*. Iași: Sedcom Libris, 2004, 264 p
3. PRODAN, A. *Managementul resurselor umane: Ghid Practică*. București: Economica, 2011, 224 p.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS <i>Practica de specialitate</i>
Codul unității de curs în programul de studii: P.03.O.019
Domeniul de formare profesională: 0421 Drept
Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept
Număr de credite ECTS: 10
Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: anul 2, semestrul III
Titularii unității de curs:
Descrierea succintă a corelării / integrării unității de curs cu / în programul de studii: Practica de specializare este o unitate de curs care are, alături de celelalte discipline de învățământ un rol important în procesul didactic pentru a asigura masterandului posibilitatea dobândirii deprinderilor practice necesare desfășurării activităților specifice administrației publice, pentru explicarea și interpretarea aspectelor definitorii ale fenomenului administrativ. Astfel, există oportunitatea punerii în practică a cunoștințelor teoretice, a metodologiilor însușite la disciplinele de specialitate, contribuind în mare măsură la formarea viitorului specialist din cadrul instituțiilor publice și al administrației publice naționale. Printr-un contact direct cu realitatea din instituțiile publice, masterandul culege informații reale, date care ulterior sunt folosite în analiza situațiilor proceselor de management și sunt de execuție prin intermediul diferitelor metode și abordări specifice.
Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs / modulul Competențe profesionale: CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională. CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane în activitatea practică și de cercetare. CP3. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor din domeniul raporturilor juridice de muncă, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient. CP4. Determinarea lacunelor legislative în domeniul legislației muncii în vederea conturării propunerilor de <i>lege ferenda</i> . CP5. Planificarea strategică a activității profesionale curente și de personal, în scopul dezvoltării instituționale pe termeni medii și de perspectivă. CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu. Competențe transversale: CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională. CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor. CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.
Finalități de studii realizate la finele unității de curs / modulul Finalitatea practicii de specialitate, organizată în cadrul studiilor superioare de master, rezidă în consolidarea cunoștințelor teoretice acumulate în procesul de studii, anul I, și perfecționarea abilităților, deprinderilor practice necesare pentru activitatea în cadrul unităților de practică, optând pentru diverse funcții, după cum urmează: consultanți, specialiști, experți în instituții ale administrației publice centrale sau locale sau în alte subdiviziuni ale acestora, care pot asigura desfășurarea stagiului în corelație cu cerințele programului de master. Masteranzii admiși la programul de master, imediat după absolvirea ciclului I, studii superioare de licență, formați în domeniul de formare profesională 0400 Științe administrative, dar care nu au experiență practică în domeniu, sau care sunt absolvenți ai altor domenii de formare profesională, realizează în anul II, semestrul 3, un stagiul de practică de specialitate în volum de 10 credite, cu o durată de 5 săptămâni. Stagiul de practică este precedat de o conferință de inițiere și se finalizează cu o conferință de totalizare. Persoanelor cu experiență practică, de cel puțin 1 an în domeniul științelor administrative și care își continuă activitatea de muncă în acest domeniu, li se vor atribui 10 credite pentru stagiul de practică în baza evaluării competențelor și recunoașterii experienței practice de către Catedra de profil. O particularitate importantă a practicii constă în faptul că ea trebuie să aibă și un caracter de cercetare, pe lângă cel aplicativ. Activitatea în cadrul practicii de specialitate trebuie concepută și din perspectiva temei tezei de master, culegerii materialului practic, sistematizării și interpretării acestuia.
Competențe prelabile Masterandul trebuie să dispună de cunoștințe de Teoria generală a dreptului Drept Constituțional și Instituții politice, Teoria administrației publice, Drept Administrativ, Modele administrative și integrarea europeană, Teoria deciziilor administrative, Gestiunea domeniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, Funcția publică: aspecte de drept comparat, Petiționarea și accesul la informație în administrația publică a Republicii Moldova, Comunicare managerială și relații publice/Mediarea în activitatea administrativă Tehnologii informaționale și comunicaționale, Drept contravențional, Dreptul muncii, Controlul actului administrativ, Drept procesual civil, Dreptul

protecției sociale, Contracte administrative, Principiile economiei de piață, Managementul proiectelor, Etica și deontologia profesională.

Unități de învățare:

Prezentarea instituției publice în care se desfășoară stagiul de practică; Prezentarea metodologiei de elaborare a lucrărilor de Practică; Elemente privind strategia instituției analizate; Procesul decizional în instituția analizată; Sistemul organizatoric în instituția analizată; Circuitul informațional și cel al documentelor în instituția analizată; Elaborarea și emiterea actelor administrative cu respectarea condițiilor de fond și de formă cerute de lege. Procedura adoptării actelor administrative și efectele acestora; Resursele umane în instituția analizată: cariera funcționarilor publici și desfășurarea raporturilor de serviciu; Elaborarea unui diagnostic global în instituția analizată; Studentul va identifica o situație particulară din instituția în care se desfășoară practica, o va analiza și va prezenta propuneri de îmbunătățire a acesteia:

Strategii de predare – învățare: explicația, conversația, problematizarea, studiul de caz, lucrul în echipă, discuții în cadrul organizației, studierea procedurilor și documentelor interne, activități practice etc.

Strategii de evaluare:

Evaluare curentă - de către conducătorul de practică desemnat de catedra de Drept și mentorul (coordonatorul nemijlocit) de la locul practicii.

Evaluarea finală. Examen:

- analiza dosarului de practică care include raportul practicii de specialitate; referința (caracteristica) mentorului; caietului de practică;
- relevanța activităților desfășurate în formarea profesională;
- evaluarea modului de susținere a raportului de practică.

Bibliografie:

Obligatorie:

7. Legea privind Codul de conduită a funcționarului public, nr. 25 din 22-02-2008.
8. Regulamentul USARB cu privire la organizarea și desfășurarea stagiilor de practică, aprobat prin Hotărârea Senatului p.v.4 din 24.10.2018.
9. Regulamentul pentru organizarea și desfășurarea stagiilor de practică la ciclul II, studii superioare de master, domeniul 0421 Drept.
10. Actele normative relevante pentru instituția publică parteneră de practică.

MINIMUL CURRICULAR INIȚIAL PENTRU PROGRAMUL DE STUDII RELAȚII DE MUNCĂ ȘI MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE, CICLUL II – STUDII SUPERIOARE DE MASTER

FIȘA UNITĂȚII DE CURS <i>Teoria generală a dreptului</i>
Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs: 0421 Drept
Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept
Număr de credite ECTS: 6
Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: studii cu frecvență la zi - anul I, semestrul 1
Descrierea succintă a corelării/integrării unității de curs cu/în programul de studii. <i>Teoria generală a dreptului</i> este o unitate de curs fundamentală obligatorie, care să familiarizeze studenții cu știința juridică globală despre drept și stat, care este subsistemul, dar și nucleul sistemului științelor juridice. În cadrul cursurilor și seminariilor realitatea juridică a societății este cercetată în funcție de conștiința juridică a societății, drept ca sistem de norme, instituții și ramuri, raporturi juridice din cadrul societății.
Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs: Competențe profesionale: CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, teoriile și metodele de bază ale științei administrației în activitatea profesională. CP2. Interpretarea principiilor fundamentale de organizare și funcționare a structurilor administrative în scopul transpunerii ulterioare a acestora în activitatea profesională în instituții publice și/sau private. CP3. Identificarea, analizarea și rezolvarea problemelor din domeniul administrației publice în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient. Competențe transversale: CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.
Finalități de studii realizate la finele unității de curs. <i>La finele cursului studentul va fi capabil:</i> <ul style="list-style-type: none"> • să distingă accepțiunile noțiunii „drept”; • să identifice dreptul ca știință, dreptul ca tehnică, dreptul ca artă; • să definească categoriile juridice elementare; • să efectueze analiza comparativă a textelor de legi; • să fie capabili să aplice normele juridice la stări de fapt; • să utilizeze adecvat terminologia juridică.
Pre-rechizite: Studentul trebuie să cunoască conceptele de bază (formele concrete de manifestare a statului și dreptului, atestate pe parcursul evoluției societății, cunoștințele despre societatea prestată, premisele apariției statului, baza metodologică a științelor istorice) studiate în cadrul unităților de curs: istoria antică, istoria medievală, istoria modernă, istoria contemporană.
Teme de bază: Sistemul științelor juridice. Obiectul și metodele de cercetare științifică a dreptului. Conceptul dreptului. Principiile dreptului. Funcțiile dreptului. Dreptul și statul. Dreptul și sistemul normelor din societate. Structura internă a dreptului: norma juridică. Structura externă a dreptului: izvoarele dreptului. Sistemul dreptului. Sistemul legislației. Tehnica elaborării actelor normative. Acțiunea actelor normative. Interpretarea juridică. Realizarea normelor juridice. Raportul juridic. Răspunderea juridică. Conștiința juridică.
Strategii de predare – învățare: Prelegerea, explicația, dezbaterile, problematizarea, simularea de situații, metode interactive de lucru, metode de dezvoltare a gândirii independente, studiul actelor normative - juridice etc.
Strategii de evaluare: prezentări, teste de evaluare curentă, rapoarte, examen.
Bibliografie selectivă: Acte normative: <ol style="list-style-type: none"> 1. Legea privind actele legislative (nr.780-XV, 27 decembrie 2001). În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14 martie 2002, nr.36-38, p.12-22. 2. Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale (nr.317-XV, 18 iulie 2003). În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 3 octombrie 2003, nr.208-210. 3. Legea R. Moldova cu privire la modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale din 6 iulie 1994. În: Legi, hotărâri ale parlamentului – vol 3. 4. Legea nr. 595-XIV privind tratatele internaționale ale RM., adoptată la 24.IX.1999. În: Monitorul oficial al RM., 2000. nr. 24-26. 5. Regulamentul cu privire la Registrul de Stat al actelor juridice a R. Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului R.M. nr. 910 din 6. IX.2000. În: Monitorul oficial al RM., 2000. nr. 116-118. 6. Regulamentul privind expertiza juridică și înregistrarea de stat a actelor normative departamentale, aprobat prin Hotărârea Guvernului R.M. nr. 1104 din 28. XI. 1997. În: Monitorul oficial al RM., 1998. nr. 6-7. Manuale, cursuri universitare, articole de specialitate <ol style="list-style-type: none"> 1. AVORNIC GH. <i>Teoria generală a dreptului</i>. Manual. Chișinău: editura Cartier juridic, 2004. 656 p.

2. NEGRU B., NEGRU A. *Teoria generală a dreptului și statului*: curs universitar. Chișinău: editura Bons offices, 2006. 520 p.
3. BOTNARI E. *Introducere în studiul dreptului: teoria generală a dreptului*. Note de curs. Bălți: Presa universitară bălțeană, 2011. 214 p.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS Drept constituțional și instituții politice
Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs: 0421 Drept
Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept
Număr de credite ECTS: 6
Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: anul I, semestrul 1
Descrierea succintă a corelării / integrării unității de curs cu / în programul de studii. <p><i>Dreptul constituțional</i>, se prezintă ca o disciplină fundamentală a dreptului, necesară a fi cunoscută de toți cei care studiază dreptul, indiferent de domeniul în care se specializează, precum și de cei care se specializează în domeniul organizării și funcționării autorităților publice din diferite instituții ale statului și a autorităților publice locale.</p> <p>Această disciplină juridică are ca scop aducerea la cunoștință studenților, ramura principală a sistemului dreptului, nucleul căreia este Constituția, legea cu forța juridică superioară celorlalte legi, care reglementează în mod sistematic atât principiile structurii social-economice, cât și cele ale organizării statului bazat pe aceasta, garantează material asigurarea drepturilor fundamentale cetățenești.</p> <p>Știința Dreptului constituțional invită la formarea, încă de la începutul studiilor universitare, a unei atitudini științifice cu privire la instituțiile politice și juridice, ce va contribui la formarea de juriști în spiritul celor mai democratice concepții privind rolul, funcțiile și mecanismele guvernării, ca și cerința impunerii primatului legii.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs: <p style="text-align: center;">Competențe profesionale:</p> <p>CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, teoriile și metodele de bază ale științelor juridice în activitatea profesională. CP2. Interpretarea și aplicarea principiilor fundamentale ale dreptului în activitatea profesională în instituții publice și / sau private. CP3. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor de ordin practic, prin tehnici și instrumente specifice domeniul juridic, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient.</p> <p style="text-align: center;">Competențe transversale:</p> <p>CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională. CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.</p>
Finalități de studii realizate la finele unității de curs. <p style="text-align: center;"><i>La finele cursului studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • să stabilească gradul de interacțiune dintre diferite elemente ale raporturilor de drept constituțional; • să realizeze studierea competențelor organelor autorității publice centrale; • să soluționeze corect problemele de ordin practic ce țin de principiile dreptului constituțional.
Pre-rechizite: Studentul trebuie să cunoască conceptele de bază studiate în cadrul unităților de curs: Teoria generală a dreptului, filozofia dreptului, istoria statului și dreptului.
Teme de bază:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dreptul constituțional ca ramură de drept 2. Teoria generală a constituției. 3. Curtea Constituțională a Republicii Moldova. 4. Dezvoltarea constituționalismului în Republica Moldova. 5. Cetățenia – capacitate a omului și instituție juridică. 6. Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale. Garanții. 7. Structura de stat. Forma de guvernământ. Regim politic. 8. Puterea de stat. Separția puterilor în stat. 9. Bazele regimului constituțional în Republica Moldova. 10. Sisteme electorale. 11. Dreptul parlamentar. 12. Instituția șefului statului. 13. Guvernul Republicii Moldova. 14. Autonomie și descentralizare administrativă.
Strategii de predare – învățare: Prelegerea, explicația, dezbateră, problematizarea, simularea de situații, metode interactive de lucru, metode de dezvoltare a gândirii independente, studiul actelor normativ - juridice etc.
Strategii de evaluare: <p>Evaluarea curentă se va efectua prin teste de evaluare curentă, referate, răspunsuri verbale la tema respectivă, studii de caz ș.a.</p> <p>Evaluarea finală - examen în formă scrisă, constând în rezolvarea testului de examinare finală.</p>
Bibliografie:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994. 2. Alexandru Arseni, Ion Creangă, Corneliu Gurin, Boris Negru, Pavel Barbălat, Mihai Cotorobai, Gheorghe Susarenco: <i>Constituția Republicii Moldova comentată articol cu articol</i>. Editura CIVITAS, Chișinău, 2000.

3. Boris Negru, Nicolae Osmochescu, Andrei Smochină, Corneliu Gurin, Ion Creangă, Victor Popa, Sergiu Cobăneanu, Veaceslav Zaporojan, Sergiu Țurcan, Valeria Șterbeț, Alexandru Armeanic, Dumitru Pulbere, *Constituția Republicii Moldova. Comentariu.*, Editura Arc, Chișinău, 2012.
4. Gheorghe Costachi, Ion Guceac I. *Fenomenul constituționalismului în evoluția Republicii Moldova spre statul de drept*, Chișinău, Tipografia Centrală, 2003.
5. Ioan Muraru, Simina Tănăsescu: *Drept constituțional și instituții politice*, Editura Lumina Lex, București, 2001.
6. Ioan Muraru: *Drept constituțional și instituții politice*, Editura ACTAMI, București, 1995, vol. I-II
7. Ion Deleanu: *Drept constituțional și instituții politice*, Editura: Europa Nova, București, 1996, vol. I-II.
8. Ion Guceac, *Curs elementar de drept constituțional*, Chișinău 2004, V. I-II.
9. Teodor Cîrnaț, *Drept constituțional*, Reclama, Chișinău 2004.
10. Victor Duculescu, Consanța Călinoiu, *Drept constituțional și instituții politice*, Editura: Lumina Lex, București, 2010,
11. Victor Popa, *Dreptul public*, Chișinău, 1998.
12. Victor Guțuleac, *Drept administrative*, Editura, Î.S. F.E.-P, "Tipografia centrală", Chișinău 2013.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS Introducere în dreptul civil
Codul și denumirea domeniului general de studii: 042 Drept
Codul și denumirea specialității: 0421 Drept
Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept
Număr de credite ECTS: 6
Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: anul I, semestrul 2
Descrierea succintă a corelării / integrării unității de curs cu / în programul de studii. Cursul „Introducere în dreptul civil” pentru anul I constituie, fără îndoială, punctul de plecare pentru studiul Dreptului privat, dar el constituie totodată și punctul obligatoriu de trecere – <i>conditio sine qua non</i> – pentru studiul dreptului, în general, în toată complexitatea acestuia, cu toate ramurile și disciplinele lui, în eternă multiplicare și variate transformări. Dreptul civil se caracterizează printr-un stil sobru, precis, expresie a unei deosebite prudențe, din această cauză cel ce se apleacă asupra studiului acestuia, trebuie să știe că nici un fapt, sau act, nici o împrejurare, nici o calificare, nici o noțiune nu trebuie exprimată cu aproximație, ci într-un mod care să nu lase urmă de îndoială. Pentru studentul în drept, dreptul civil reprezintă una din materiile fundamentale de studiu predată studenților din anul I. Datorită poziției pe care o ocupă dreptul civil în sistemul nostru de drept, precum și datorită funcției acestuia de „drept comun”, credem că nici nu mai este necesar să scoatem în evidență de ce în planul de studii unitatea de curs „Introducere în dreptul civil” este fundamentală.
Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs: Competențe profesionale: CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, teoriile și metodele de bază ale științelor juridice în activitatea profesională. CP2. Interpretarea și aplicarea principiilor fundamentale ale dreptului în activitatea profesională în instituții publice și / sau private. CP3. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor de ordin practic, prin tehnici și instrumente specifice domeniului juridic, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient. CP4. Analiza și interpretarea cadrului legal național în vederea armonizării acestuia la standardele internaționale. CP5. Identificarea lacunelor și contradicțiilor legislative în scopul formulării propunerilor de perfecționare a cadrului normativ existent. Competențe transversale: CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională. CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.
Finalitățile de studii realizate la finele unității de curs. <i>La finele cursului studentul va fi capabil:</i> - să posede cunoștințe teoretice temeinice privind reglementarea legală a instituțiilor dreptului civil; - să poată realiza corelația dintre doctrina și practica judiciară în materia instituțiilor dreptului civil; - să interpreteze corect normele juridice civile ce reglementează instituțiile părții generale ale dreptului civil; - să aplice cunoștințele teoretice și reglementările legale la situații concrete din practică; - să stabilească corelația între aspectele teoretice și practic-aplicative în domeniul părții generale a dreptului civil; - să scoată în relief carențele cadrului normativ de reglementare a instituțiilor din partea generală a codului civil și să elaboreze propuneri de lege ferenda privind înlăturarea acestor carențe legislative.
Competențe prealabile: - cunoașterea fundamentelor teoretice ale dreptului, în general; - cunoașterea temeinică și operarea cu terminologia juridică; - aplicarea tehnicilor și instrumentelor specifice domeniului științelor juridice; - capacitatea de interpretare a normelor juridice, a principiilor dreptului și a actelor de aplicare a dreptului; - cunoașterea principalelor concepte din Teoria generală a dreptului; - calificarea corectă a situațiilor conform legislației naționale; - interpretarea, corelarea și compararea dreptului civil cu instituțiile specifice studiate în cadrul cursurilor de Drept roman, Istoria dreptului, Teoria generală a dreptului etc.

Unități de învățare:

1. Caracteristica generală a dreptului civil.
2. Raportul juridic civil.
3. Persoana fizică – subiect al raportului juridic civil.
4. Persoana juridică – subiect al raportului juridic civil.
5. Conținutul raportului juridic civil.
6. Apărarea drepturilor personale.
7. Obiectul raportului juridic civil.
8. Temeiurile nașterii, modificării sau stingerii raporturilor juridice civile.
9. Condițiile de validitate ale actului juridic civil.
10. Modalitățile actului juridic civil.
11. Efectele actului juridic civil.
12. Nulitatea actului juridic civil.
13. Reprezentarea în dreptul civil.
14. Termenele în dreptul civil.
15. Prescripția extinctivă.

Strategii de predare – învățare: prelegerea, explicația, conversația, problematizarea, studiul de caz, lucrul în echipă, metoda comentariului de text, etc.

Strategii de evaluare: teste de evaluare periodică, curentă și finală, prezentarea referatelor, lucrări de control, rezolvarea spețelor, etc.

Bibliografie:**Obligatorie:**

1. Codul civil al Republicii Moldova Nr.1107-XV din 6 iunie 2002, intrat în vigoare la 12 iunie 2003. Republicat în temeiul Legii nr.133 din 15.11.2018 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 467-479, art.784;
2. Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali Nr. 220 din 19.10.2007 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Nr. 184-187 din 30.11.2007;
3. Baieș S., Roșca N. *Drept civil. Partea generală. Persoana fizică. Persoana juridică*. Ediția a V-a. Chișinău: [S. n.], 2014;
4. Boroi G., Angheliescu C.A. *Curs de drept civil: partea generală*. București: Editura Hamangiu, 2012.

Suplimentară:

1. Boroi G. *Drept civil: Partea generală: Persoanele*. București: Editura Hamangiu, 2008;
2. Boroi G., Stănculescu L. *Instituții de drept civil în reglementarea noului Cod civil*. București: Editura Hamangiu, 2012;
3. Cantacuzino M.B. *Elemente de drept civil*. București: Editura ALL, 1998;
4. Ciochina D. *Drept civil. Introducere în dreptul civil*. București: Editura Universul Juridic, 2012;
5. *Comentariul Codului civil al Republicii Moldova / Coordonatori: Buruiană M., Efrim O., Eșanu N., Volumul I și II*. Chișinău: Editura ARC, 2005;
6. Farcaș N., Farcaș A. *Drept civil. Persoanele*. București: Editura Universul Juridic, 2012;
7. Ungureanu O., Munteanu C. *Drept civil. Partea generală*. București: Editura Universul Juridic, 2013.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS***Drept penal – partea generală I***

Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs: 0421 Drept

Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale

Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept

Număr de credite ECTS: 5

Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: anul 1, semestrul II

Descrierea succintă a corelării / integrării unității de curs cu / în programul de studii.

Existența unei societăți civilizate nu poate fi percepută fără securitatea deplină a sistemului de valori precum viața și sănătatea persoanei, integritatea și inviolabilitatea teritorială a statului, care stau la baza oricărui stat de drept. Republica Moldova, fiind un stat de drept, prin legislația penală apără astfel de valori sociale de la atentatele criminale. În acest context, studierea *Dreptului penal – partea generală I* se impune ca necesară, deoarece cursul propus se axează pe studierea legislației și doctrinei naționale în materia dreptului penal, astfel studentul familiarizându-se cu principiile dreptului penal, tipicul legii penale (Codul penal al RM), raportul juridic penal, cu noțiunea de infracțiune și componență a infracțiunii, cu etapele activității infracționale, etc.

Totodată, dreptul penal ca materie de bază din ramura dreptului public, influențează aptitudinea de cunoaștere și înțelegere în continuare cel puțin a următoarelor discipline: drept penal - partea generală II, drept penal partea specială, criminalistica, criminologia, dreptul procesual penal, drept execuțional penal, etc.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs:**Competențe profesionale:**

- CP1.** Operarea cu noțiunile, conceptele, teoriile și metodele de bază ale științelor juridice în activitatea profesională.
- CP2.** Interpretarea și aplicarea principiilor fundamentale ale dreptului în activitatea profesională în instituții publice și/sau private.
- CP3.** Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor de ordin practic, prin tehnici și instrumente specifice domeniului juridic, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient.
- CP4.** Analiza și interpretarea cadrului legal național în vederea armonizării acestuia la standardele internaționale.
- CP5.** Identificarea lacunelor și contradicțiilor legislative în scopul formulării propunerilor de perfecționare a cadrului normativ existent.

Competențe transversale:

CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.

CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.

Finalități de studii realizate la finele unității de curs:

La finele cursului studentul va fi capabil:

- să identifice raporturile juridice de drept penal;
- să cunoască metodele de soluționare a conflictelor de legi în timp și spațiu;
- să analizeze legislația în vigoare în materia dreptului penal;
- să evidențieze lacunele existente în legislația Republicii Moldova în materia dreptului penal și să propună inițiative de modificare a acestora;
- să soluționeze spețe în domeniul dreptului penal aplicând metoda studiului de caz și argumentând răspunsul;
- să aplice cunoștințele obținute în urma audierii cursului *Drept penal – partea generală I* în cadrul altor unități de curs.

Pre-rechizite: Studentul trebuie să cunoască conceptele de bază (lege, normă juridică, raport juridic, izvor de drept, subiecți, sancțiuni, ș.a.) studiate în cadrul unităților de curs: Teoria generală a dreptului, Drept constituțional al Republicii Moldova etc.

Teme de bază:

Abordări generale privind dreptul penal: Noțiunea, obiectul, scopul și sarcinile dreptului penal. Știința dreptului penal. Școli și curente de politică penală. Legătura dreptului penal cu alte ramuri de drept

Principiile și izvoarele dreptului penal: Principiile generale ale dreptului penal. Principiile speciale ale dreptului penal. Izvoarele dreptului penal.

Legea penală: noțiune și categorii: Noțiunea și categoriile legilor penale. Scopul legii penale. Norma penală: noțiune și structură. Noțiunea, importanța și formele interpretării legii penale

Aplicarea legii penale în spațiu: Principiile aplicării legii penale în spațiu. Extradarea: noțiune și condiții.

Aplicarea legii penale în timp: Principiul aplicării legii penale în timp. Extractivitatea legii penale.

Raportul juridic penal: Caracteristica generală a raportului juridic penal. Structura raportului juridic penal. Nașterea, modificarea și stingerea raportului juridic penal.

Noțiunea de infracțiune și trăsăturile acesteia: Caracteristica generală a infracțiunii. Trăsăturile esențiale ale infracțiunii. Clasificarea infracțiunilor. Delimitarea infracțiunilor de alte încălcări de lege.

Componenta de infracțiune: Caracteristica generală a componentei de infracțiune. Importanța componentei de infracțiune. Structura componentei de infracțiune. Clasificarea componentei de infracțiune. Coraportul dintre infracțiune și componenta infracțiunii.

Obiectul infracțiunii: Noțiunea și importanța obiectului infracțiunii. Categoriile obiectului infracțiunii.

Subiectul infracțiunii: Caracteristica generală a subiectului infracțiunii. Categoriile de subiecți ai infracțiunii.

Latura obiectivă a infracțiunii: Noțiunea și importanța laturii obiective. Structura laturii obiective. Trăsăturile facultative ale laturii obiective.

Latura subiectivă a infracțiunii: Noțiunea și importanța laturii subiective. Vinovăția și formele ei. Motivul și scopul infracțiunii.

Etapile activității infracționale: Caracteristica generală a etapelor activității infracționale. Pregătirea de infracțiune. Tentativa de infracțiune. Infracțiunea fapt consumat. Infracțiunea fapt epuizat.

Strategii de predare – învățare: prelegerea, explicația, conversația, problematizarea, studiul de caz, lucrul în echipă, metoda comentariului de text, etc.

Strategii de evaluare: teste de evaluare curentă și finală, prezentarea referatelor, probe de evaluări curente, rezolvarea spetelor.

Bibliografie selectivă:

1. Codul penal al Republicii Moldova, adoptat la 18.04.2002// Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.128-129, 2002.
2. Antoniu G. ș.a. Explicațiile noului Cod penal, Vol. 1 articolele 1-52. Universul Juridic, București, 2015.
3. Boroș Al. Drept penal. Partea Generală. București, 2010.
4. Botnaru S., Răspunderea penală a persoanelor juridice în dreptul penal al Republicii Moldova // Analele Facultății de Drept, 2002.
5. Grama M., Botnaru S., Șavga A. ș.a. Drept penal. Partea Generală. Vol.I. Chișinău, 2012.
6. Grama M., Botnaru S., Șavga A., Martin D. Drept penal (partea generală), vol. II, Tipografia centrală, Chișinău, 2016.
7. Lefterache L. Drept penal. Partea generala. Editia a 2-a. Curs pentru studentii anului II. Editura Hamangiu, București, 2018.
8. Pasca V. Studii de drept penal. București, 2011.
9. Pascu I. ș. a., Drept penal. Partea generală, ed. a 4-a, Ed. Hamangiu, București, 2016.
10. Stanila M.L. Drept penal. Partea generala. Caiet de seminar. Editia a III-a, revizuita si adaugita. Universul Juridic, București, 2018.
11. Капинус О. Уголовное право России. Общая часть. Учебник. Юрайт, Москва. 2018.
12. Лопашенко Н. Общая часть уголовного права. Состояние законодательства и научной мысли. Санкт-Петербург, 2011.
13. Наумов А. В., Кибальник А. Г. Уголовное право зарубежных государств. Общая часть. Юрайт, Москва. 2018.
14. Рарог А. Уголовное право Российской Федерации. Общая часть. Практикум. Москва. 2018.
15. Тогель С. Курс уголовной политики. О связи с уголовной социо-логией. Москва, 2010.
16. Шерстнева О. Краткий курс по уголовному праву. Общая часть. Москва, 2011.

FIȘA MODULULUI
1. Organele de ocrotire a ordinii de drept. 2. Etica și integritatea profesională
Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs / modulul: 0421 Drept
Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept
Număr de credite ECTS: 4
Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: anul 2, semestrul III
Descrierea succintă a corelării / integrării unității de curs cu / în programul de studii <i>Modulul: 1. Organele de ocrotire a ordinii de drept. 2. Etica și integritatea profesională</i> se integrează organic în ansamblul materiilor incluse în pregătirea viitorilor specialiști în domeniul științelor juridice, utilizând cunoștințele asimilate de masteranzi la următoarele discipline: Drept constituțional, Teoria generală a statului și dreptului, Drept penal, Probleme filosofice ale domeniului, Mari sisteme contemporane de drept etc. Studiul acestui modul oferă fundamentul de cunoștințe juridice și cadrul legislativ studentului pentru a acumula cunoștințe despre subiecții principali ai sistemului dreptului care sunt implicați în realizarea, prin ramurile de drept procedural, a tuturor ramurilor de drept material existente într-un stat. Modulul vizat, de asemenea, asigură studiul aspectelor morale și a problemelor eticii juridice, deoarece astăzi este stringentă problema umanizării vieții sociale și statale și materializarea valorilor supreme declarate de Constituția Republicii Moldova – omul și drepturile și libertățile lui fundamentale. Or, modulul 1. <i>Organele de ocrotire a ordinii de drept. 2. Etica și integritatea profesională</i> contribuie la formarea specialistului în domeniul dreptului, în domeniul înfăptuirii justiției. Obiectul disciplinei este studiul organizării, structurii și activității organelor de stat chemate să contribuie la înfăptuirea justiției, precum și al asigurării unui comportament etic și a integrității profesionale a celor care activează în sistemul organelor de drept.
Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs / modulul Competențe profesionale: CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, teoriile și metodele de bază ale științelor juridice în activitatea profesională. CP2. Interpretarea și aplicarea principiilor fundamentale ale dreptului în activitatea profesională în instituții publice și/ sau private. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor de ordin practic, prin tehnici și instrumente specifice domeniului juridic, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient. CP4. Analiza și interpretarea cadrului legal național în vederea armonizării acestuia la standardele internaționale. CP5. Identificarea lacunelor și contradicțiilor legislative în scopul formulării propunerilor de perfecționare a cadrului normativ existent. CP6. Aplicarea reglementărilor naționale și internaționale în activitatea profesională.. Competențe transversale: CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională. CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.. CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.
Finalități de studii realizate la finele unității de curs / modulul <i>La finele cursului studentul va fi capabil:</i> <ul style="list-style-type: none"> • să definească conceptele de bază ale organizării sistemului profesiilor juridice al Republicii Moldova (organele de justiție, organe coercitive ale statului, organe de investigație, organe de conciliere ș.a.); • să distingă noțiunile legale și doctrinare ale profesiilor juridice prin care se realizează impactul asupra societății a activității acestor profesioniști; • să relateze despre evoluția instituțiilor și profesiilor de realizare a dreptului în diferite etape istorice de dezvoltare a societății și în diferite sisteme de drept; • să facă generalizări referitoare la diferite fenomene și instituții de drept pe care le utilizează profesioniștii din cadrul organelor de drept; • să sesizeze importanța și rolul eticii și integrității profesionale pentru activitatea corespunzătoare a organelor de drept; • să demonstreze temeinicia teoriilor științifice alese ca suport la clarificarea naturii juridice a unei sau altei norme sau instituții care aplică normele juridice și etice; • să stabilească locul și rolul profesiilor juridice în realizarea statului de drept și dezvoltarea ramurilor de drept și a științelor juridice.
Competențe prealabile: Studentul trebuie: să cunoască conceptele de bază teoretice și aplicative ale științelor juridice și sociale; să identifice problemele de drept, de etică și integritate profesională, specifice activității profesioniștilor în cadrul organelor de drept unde activează juriștii; să aleagă metoda/ procedeul cel mai eficient pentru acumularea datelor și informațiilor referitoare la soluționarea problemelor juridice concrete în activitatea juriștilor din diferite profesii; să demonstreze temeinicia teoriilor științifice alese ca suport la clarificarea naturii juridice a unei sau altei norme sau instituții aplicabile unei spețe concrete.
Unități de învățare:
Modulul 1. Organele de ocrotire a ordinii de drept. Sistemul profesiilor juridice și organele de drept în cadrul cărora se realizează activitățile juridice; Justiția și principiile ei democratice; Evoluția sistemului judecătoresc și organizarea justiției; Instanțele judecătorești. Consiliul Superior al Magistraturii; Reglementarea statutului de judecător, asistent, grefier; Reglementarea profesiei de procuror, angajat al organelor (asistentul procurorului) procuraturii; Avocatura. Organizarea profesiei de avocat; Organizarea și activitatea executorilor judecătorești; Organizarea și activitatea Mediatorilor; Reglementarea statutului de administrator de

insolvabilitate, lichidator; Notariatul. Organizarea profesiei de notar; Reglementarea și organizarea statutului de arbitru național și internațional; Reglementarea statutului de ofițer de urmărire penală și ofițer special de investigație; Organele poliției, organele securității statului și organele de stat în domeniul asigurării ordinii publice; Reglementarea și activitatea Ministerului Justiției, Curții Constituționale și a oficiului Avocatului Poporului.

Modulul 2. Etica și integritatea profesională.

Obiectul, funcțiile și problematica eticii juridice; Noțiunile fundamentale ale eticii; Experiența morală; Problemele generale ale eticii juridice; Problemele particulare ale eticii juridice, Caracterul moral al activității organelor de ocrotire a normelor de drept; Etica judiciară: conținutul și însemnătatea ei; Etica avocatului: noțiuni și principii generale.

Strategii de predare – învățare: prelegerea, explicația, conversația, problematizarea, studiul de caz, lucrul în echipă, metoda comentariului de text, etc.

Strategii de evaluare: teste de evaluare periodică, curentă și finală, prezentarea referatelor, lucrări de control, rezolvarea spețelor, etc.

Bibliografie:

1. Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29.07.1994, 29 iulie 1994, Monitorul Oficial nr. 1 din 12.08.1994, Republicat: Monitorul Oficial nr. 78/140 din 29.03.2016.
2. Codul Deontologic al Asociației Internaționale a Avocaților, din 1956.
3. Codul de Etică profesională al judecătorului, din 4 februarie 2000.
4. Codul Deontologic al procurorilor, din 7 aprilie 2000.
5. Codul Deontologic al Avocaților baroului din Republica Moldova, din 20 decembrie 2002.
6. Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14.03.2003, Monitorul Oficial nr. 104-110/447 din 07.06.2003, Republicat: Monitorul Oficial nr. 248-251/699 din 05.11.2013.
1. Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20.07.2000, Monitorul Oficial nr. 160-162/1201 din 23.12.2000, Republicat: Monitorul Oficial ediție specială din 01.01.2007, pag. 103.
2. Legea cu privire la statutul judecătorului, nr. 544-XIII din 20.07.1995, Monitorul Oficial nr. 59-60/664 din 26.10.1995.
1. Legea privind organizarea judecătorească nr. 514-XIII din 06.07.1995, Monitorul Oficial nr. 58/641 din 19.10.1995.
2. Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție, nr. 789-XIII din 26.03.1996, Monitorul Oficial nr. 32-22/323 din 30.05.1996.
3. Legea cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești, nr. 76 din 21.04.2016, Monitorul Oficial nr. 184-192/387 din 01.07.2016.
4. Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, nr. 947-XIII din 19.07.1996, Monitorul Oficial nr. 64/641 din 03.10.1996.
5. Legea privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor nr. 154 din 05.07.2012, Monitorul Oficial nr. 190-192/636 din 14.09.2012.
6. Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25.07.2014, Monitorul Oficial nr. 238-246/557 din 15.08.2014.
7. Legea privind statutul și organizarea activității grefierilor din instanțele judecătorești nr. 59-XVI din 15.03.2007, Monitorul Oficial nr. 64-66/296 din 11.05.2007.
8. Legea privind Institutul Național al Justiției nr. 152-XVI din 08.06.2006, Monitorul Oficial nr. 102-105/484 din 07.07.2006, Republicat: Monitorul Oficial nr. 387/789 din 08.11.2016.
9. Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25.02.2016, Monitorul Oficial nr. 69-77/113 din 25.03.2016.
10. Legea cu privire la procuraturile specializate nr. 159 din 07.07.2016, Monitorul Oficial nr. 245-246/519 din 30.07.2016.
11. Legea cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 19.07.2002, Monitorul Oficial nr. 126-127/1001 din 12.09.2002, Republicat: Monitorul Oficial nr. 159/582 din 04.09.2010.
12. Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat nr. 198-XVI din 26.07.2007, Monitorul Oficial nr. 157-160/614 din 05.10.2007.
13. Legea privind executorii judecătorești nr. 113 din 17.06.2010, Monitorul Oficial nr. 126-128/406 din 23.07.2010, Republicat: Monitorul Oficial nr. 2-8/1 din 06.01.2017.
14. Legea cu privire la mediere nr. 137 din 03.07.2015, Monitorul Oficial nr. 224-233/445 din 21.08.2015.
15. Legea cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18.07.2014, Monitorul Oficial nr. 293-296/605 din 03.10.2014.
16. Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, Monitorul Oficial nr. 193-197/663 din 14.09.2012.
17. Legea cu privire la notariat nr. 1453-XV din 08.11.2002, Monitorul Oficial nr. 154-157/1209 din 21.11.2002.
18. Legea cu privire la organizarea activității notarilor nr. 69 din 14.04.2016, Monitorul Oficial nr. 277-287/588 din 26.08.2016.
19. Legea cu privire la arbitraj nr. 23-XVI din 22.02.2008, Monitorul Oficial nr. 88-89/314 din 20.05.2008.
20. Legea privind statutul ofițerului de urmărire penală nr. 333-XVI din 10.11.2006, Monitorul Oficial nr. 195-198/918 din 22.12.2006.
21. Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție nr. 1104-XV din 06.06.2002, Monitorul Oficial nr. 91-94/668 din 27.06.2002, Republicat: Monitorul Oficial nr. 209-211/683 din 05.10.2012.
22. Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302 din 21.12.2017, Monitorul Oficial nr. 68-76/143 din 02.03.2018.
23. Legea privind activitatea specială de investigații nr. 59 din 29.03.2012, Monitorul Oficial nr. 113-118/373 din 08.06.2012.
24. Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27.12.2012, Monitorul Oficial nr. 42-47/145 din 01.03.2013.
25. Legea privind organele securității statului nr. 619-XIII din 31.10.95, Monitorul Oficial nr. 10-11/115 din 13.02.1997.

26. Legea privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova nr. 753-XIV din 23.12.1999, Monitorul Oficial nr. 156/764 din 31.12.1999.
27. Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317-XIII din 13.12.1994, Monitorul Oficial nr. 8/86 din 07.02.1995.
28. Legea cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) nr. 52 din 03.04.2014, Monitorul Oficial nr. 110-114/278 din 09.05.2014.
29. Barbăneagră A. Concepția reformei judiciare în Republica Moldova, Legea și viața, nr.10, 1992, p.7
30. Barbăneagră A. Concepția reformei judiciare în Republica Moldova, Legea și Viața, nr. 9,19,1992.
31. Capcelea V. Etica juridică. Chișinău, 2004.
32. Capcelea V. Deontologia juridică. Manual pentru Facultățile juridice. Ed. ARC. Chișinău, 2007.
33. Cochinescu N. Organizarea puterii judecătorești în România,-București: Lumina Lex,1997.
34. Mana C, Ombudsmanul instituție fundamentală a statului de drept, București, 1997.
35. Roman D, Vîzdoagă T., A. Organizarea și activitatea organelor de ocrotire a normelor de drept, Cartdidact, Chișinău, 2004.
36. Popovici F, Unele aspecte ale eticii judiciare și responsabilitatea judecătorului în Republica Moldova, Chișinău, 2000.
37. Amihalachioaie Gh, Accesul la justiție, (Culegere), Chișinău, 1999.
38. Avornic Gh, Organizarea și activitatea Avocaturii în Republica Moldova. Autoreferatul tezei de doctor în drept, Chișinău, 1996.
39. Leș I. Organizarea instanțelor judiciare, a avocaturii și a activității notariale. București: Lumina Lex, 1997.
40. Stelian I. Drept polițienesc, București, Romfel, 1993.
41. Leș I, Organizarea sistemului judiciar, a avocaturii și a activității notariale, București, 1990.
42. Muraru I. Drept constituțional și instituții politice, Ed. Lumina Lex, București, 2002.
43. Ursu N. Rolul, locul și funcțiile procuraturii, teză de doctor în drept, - Chișinău 2002.
44. Pop P. Instituții judiciare. Ediția 2, Editura C.H. Beck, București, 2016.
45. Басков В.. Прокурорский надзор.- Москва; Издательство БЕК, 1996.
46. Хаманева Н.Ю. Уполномоченный по правам человека защитник прав граждан, Москва, 1998.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS

Dreptul muncii

Domeniul de formare profesională la care se referă unitatea de curs: 0421 Drept

Facultatea responsabilă de unitatea de curs: Facultatea de Drept și Științe Sociale

Catedra responsabilă de unitatea de curs: Catedra de drept

Număr de credite ECTS: 4

Anul și semestrul în care se predă unitatea de curs: acumularea numărului de credite de studii transferabile pentru această unitate de curs este posibilă fie în regim extracurricular, pe parcursul anului I de studii superioare de master, fie prin transferarea creditelor acumulate la unitățile de curs relevante programului de master, obținute în perioada studiilor superioare de licență.

Titularul unității de curs: prof. univ., dr. hab. Eduard BOIȘTEANU

Descrierea succintă a corelării/integrării unității de curs cu/în programul de studii

Unitatea de curs „Dreptul muncii” este destinată deslușirii (explicării) sensului normelor juridice, care reglementează raporturile juridice de muncă și alte raporturi juridice indisolubil legate de acestea (raporturi juridice conexe). În cadrul acestei unități de curs, masteranzii care s-au înscris la unul dintre programele de studii din domeniul de formare profesională 0421.1 Drept, domeniu diferit de cel absolvit la ciclul I de studii superioare de licență, vor studia cele mai importante instituții juridice ale dreptului muncii și vor analiza procedura de încheiere, modificare, suspendare și încetare a contractului individual de muncă, mecanismul de funcționare a parteneriatului social în sfera muncii și modul de negociere și încheiere a contractului colectiv de muncă și a convenției colective în Republica Moldova. Un loc special în cadrul acestui curs de lecții este rezervat răspunderii juridice în domeniul raporturilor de muncă și, în plus, supravegherii și controlului asupra respectării legislației muncii.

În contextul celor menționate, trebuie relevat faptul că dreptul muncii – ca instrument al politicii sociale și economice, al gestiunii diverselor categorii de unități – continuă să exercite o influență considerabilă asupra economiei naționale. Contribuie, de asemenea, la orientarea pieței muncii, influențează repartitia venitului național, dar obiectivul său esențial îl constituie protecția social-juridică a salariaților.

Cunoașterea unității de curs „Dreptul muncii” – care face parte din minimul curricular inițial necesar pentru continuarea studiilor superioare în ciclul II la domeniul de formare profesională 0421.1 Drept – constituie o condiție importantă în formarea specialiștilor în domeniul jurisprudenței cu o viziune largă asupra întregului sistem național de drept.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs:

Competențe profesionale:

CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, teoriile și metodele de bază ale științelor juridice în activitatea profesională.

CP2. Interpretarea și aplicarea principiilor fundamentale ale dreptului în activitatea profesională în instituții publice și/sau private.

CP3. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor de ordin practic, prin tehnici și instrumente specifice domeniului juridic, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient.

CP4. Analiza și interpretarea cadrului legal național în vederea armonizării acestuia la standardele internaționale.

CP5. Identificarea lacunelor și contradicțiilor legislative în scopul formulării propunerilor de perfecționare a cadrului normativ existent.

CP6. Aplicarea reglementărilor naționale și internaționale în activitatea profesională.

Competențe transversale:

CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.

CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.

Finalități de studii realizate la finele unității de curs

La finele programului de master, absolventul va fi capabil:

- să aplice cunoștințele obținute în cadrul unității de curs „Dreptul muncii”, într-un mediu profesional determinat;
- să soluționeze juridic situații de fapt, prin încadrarea juridică a acestora, aplicând metoda studiului de caz;
- să demonstreze creativitate în elaborarea proiectelor și inițiativelor juridice în procesul de învățare, cercetare și de muncă;
- să descrie imperfecțiunile dreptului pozitiv în vederea formulării propunerilor *de lege ferenda*.

Pre-rechizite: Masterandul trebuie să cunoască conceptele de bază (normă juridică, principiu de drept, act normativ, contract, răspundere juridică ș.a.) studiate în cadrul unităților de curs cu tentă juridică sau cvasi-juridică (cum ar fi: Elemente de drept privat; Elemente de drept public; Securitatea și sănătatea în muncă ș.a.), inserate în programele de studii superioare de licență.

Teme de bază:

Caracteristica generală a dreptului muncii: Obiectul și metoda de reglementare ale dreptului muncii. Izvoarele dreptului muncii. Principiile dreptului muncii. Raporturile juridice de muncă.

Subiecții dreptului muncii: Noțiunea și principalele categorii de subiecți ai dreptului muncii. Salariatul ca subiect al dreptului muncii. Angajatorul ca subiect al dreptului muncii. Sindicatele și patronatele ca subiecți colectivi (reprezentativi) ai dreptului muncii.

Parteneriatul social în sfera muncii: Noțiunea și semnificația juridică a parteneriatului social în sfera muncii. Cadrul de manifestare a parteneriatului social în sfera muncii. Partenerii sociali și organele parteneriatului social. Formele de realizare a parteneriatului social în sfera muncii.

Contractul colectiv de muncă și convenția colectivă: Noțiunea, semnificația juridică și trăsăturile caracteristice ale contractului colectiv de muncă și ale convenției colective. Procedura de negociere și încheiere a contractului colectiv de muncă și a convenției colective. Modificarea, suspendarea și încetarea contractului colectiv de muncă și a convenției colective.

Contractul individual de muncă: Noțiunea, semnificația juridică și trăsăturile caracteristice ale contractului individual de muncă. Conținutul și forma contractului individual de muncă. Încheierea contractului individual de muncă. Modificarea contractului individual de muncă. Suspendarea contractului individual de muncă. Încetarea contractului individual de muncă.

Timpul de muncă și timpul de odihnă: Definiția și clasificarea timpului de muncă. Durata timpului de muncă. Formele specifice de organizare a timpului de muncă. Definiția și clasificarea timpului de odihnă. Formele timpului de odihnă, altele decât concediul. Concediile anuale. Concediile sociale.

Salarizarea: Noțiunea și elementele salariului. Metodele de reglementare juridică a salarizării și principiile aplicabile în această materie. Modul de stabilire și reexaminare a salariului minim și a cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real. Sistemul tarifar de salarizare și sistemele netarifare de salarizare. Modul de plată a salariului. Salarizarea pentru condiții speciale de muncă.

Răspunderea juridică în domeniul raporturilor de muncă: Noțiunea și trăsăturile caracteristice ale răspunderii disciplinare. Condițiile răspunderii disciplinare. Sancțiunile disciplinare (generale și speciale). Procedura aplicării și executării sancțiunilor disciplinare. Definiția și trăsăturile răspunderii materiale în dreptul muncii. Formele răspunderii materiale. Răspunderea materială a angajatorului față de salariat. Răspunderea materială a salariatului pentru prejudiciul cauzat angajatorului.

Supravegherea și controlul asupra respectării legislației muncii: Noțiunea și principalele tipuri ale supravegherii și controlului asupra respectării legislației muncii. Inspectoratul de Stat al Muncii. Alte organe de supraveghere și control asupra respectării legislației muncii.

Strategii de predare-învățare: prelegerea, explicația, conversația, învățarea prin descoperire, studiul de caz, brainstorming-ul, lucrul în echipă, metoda hărților conceptuale, metoda comentariului de text, etc.

Strategii de evaluare: teste de evaluare curentă, prezentarea referatelor, lucrări de control, rezolvarea spețelor, bilete de examinare.

Bibliografie

A. Acte normative

1. Convențiile și recomandările Organizației Internaționale a Muncii la <https://www.ilo.org/global/standards/lang-en/index.htm>.
2. Carta Socială Europeană (revizuită), ratificată parțial de Parlamentul RM prin Legea nr. 484-XV din 28 septembrie 2001. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 26.10.2001, nr. 130.
3. Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Parlamentul RM prin Hotărârea nr. 1298-XIII din 24.07.1997. În: Tratatul internațional, 1998, vol. 1, p. 341.
4. Constituția Republicii Moldova, adoptată de Parlamentul RM la 29 iulie 1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 12.08.1994, nr. 1.
5. Codul muncii al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 29.07.2003, nr. 159-162.
6. Legea RM nr. 245/2006 „Privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 08.09.2006, nr. 142-145.
7. Legea RM nr. 976/2000 a patronatelor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 09.11.2000, nr. 141-143.
8. Legea RM nr. 1129/2000 a sindicatelor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 19.10.2000, nr. 130-132.
9. Legea RM nr. 847-XV/2002 a salarizării. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 11.04.2002, nr. 50-52.
10. Hotărârea Guvernului RM nr. 743/2002 „Cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 20.06.2002, nr. 79-81.

11. Convențiile colective încheiate la nivel național (convențiile generale) la <http://lex.justice.md>.

B. Literatura de specialitate

1. Boișteanu E., Romandaș N. Dreptul muncii. Manual. Chișinău: Tipografia Centrală, 2015.
2. Negru T., Scorțescu C. Dreptul muncii. Curs universitar. Chișinău: Labirint, 2010.
3. Țiclea Al., Georgescu L. Dreptul muncii. Curs universitar. Ed. a VI-a. București: Universul Juridic, 2019.
4. Ștefănescu I.T. Tratat teoretic și practic de drept al muncii. Ed. a IV-a, revizuită și adăugită. București: Universul Juridic, 2017.
5. Dima L. Dreptul muncii. București: C.H. Beck, 2017.
6. Țichindelean M. Dreptul colectiv al muncii. Curs universitar. București: Universul Juridic, 2015.
7. Gheorghe M. Dreptul individual al muncii. Curs universitar. București: Universul Juridic, 2015.
8. А.М. Лушников, М.В. Лушникова. Курс трудового права: Учебник: Том 1. Сущность трудового права и история его развития. Трудовые права в системе прав человека. Общая часть. – Москва: Статут, 2009.
9. А.М. Лушников, М.В. Лушникова. Курс трудового права: Учебник: Том 2. Коллективное трудовое право. Индивидуальное трудовое право. Процессуальное трудовое право. – Москва: Статут, 2009.

DESCRIEREA FINALITĂȚILOR DE STUDII ȘI A COMPETENȚELOR

Competențe profesionale:

CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.

CP2. Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne, specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în activitatea practică și de cercetare

CP3. Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor din domeniul raporturilor juridice de muncă, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient

CP4. Determinarea lacunelor legislative în domeniul legislației muncii în vederea conturării propunerilor de *lege ferenda*

CP5. Planificarea strategică a activității profesionale curente și de personal, în scopul dezvoltării instituționale pe termeni medii și de perspectivă.

CP6. Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu

Competențe transversale:

CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională

CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor

CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.

FINALITĂȚILE PROGRAMULUI DE STUDII EXPRESATE PRIN COMPETENȚELE PROFESIONALE ȘI COMPETENȚELE TRANSVERSALE

Competențe profesionale	CP1.	CP2	CP3	CP4	CP5	CP6
Descriptori de nivel ai elementelor structurale ale competențelor profesionale	Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională	Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne, specifice domeniului dreptului muncii și managementului resurselor umane, în activitatea practică și de cercetare	Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor din domeniul raporturilor juridice de muncă, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient	Determinarea lacunelor legislative în domeniul legislației muncii în vederea conturării propunerilor de <i>lege ferenda</i>	Planificarea strategică a activității profesionale curente și de personal, în scopul dezvoltării instituționale pe termeni medii și de perspectivă.	Valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă a doctrinei, legislației și practicii judiciare în domeniul dreptului muncii, la nivel național și internațional, în vederea elaborării proiectelor de studiu
CUNOȘTINȚE						
1. Cunoașterea aprofundată a ariei de specializare în materia dreptului muncii și a managementului de personal, iar în cadrul acesteia, a dezvoltărilor teoretice, metodologice și practice specifice programului; utilizarea adecvată a limbajului profesional specific	CP1.1 Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea corectă a noțiunilor, conceptelor, principiilor și teoriilor din domeniul juridic	CP2.1 Delimitarea situațiilor de aplicare în contexte profesionale a cunoștințelor fundamentale și avansate, a metodelor moderne din domeniul dreptului muncii	CP3.1 Identificarea, înțelegerea și utilizarea eficientă a metodelor aplicabile în domeniul științelor juridice, în scopul încadrării legale a stărilor de fapt	C4.1 Cunoașterea și înțelegerea principalelor metode de interpretare a normelor juridice	CP5.1 Distingerea strategiilor fundamentale de planificare a activităților profesionale și de personal curente în domeniul relațiilor de muncă	C6.1 Înțelegerea conceptelor, teoriilor, metodelor și principiilor fundamentale în vederea elaborării unui studiu comparat în materia dreptului muncii
2. Utilizarea cunoștințelor de specialitate pentru explicarea și interpretarea unor situații noi, în diferite contexte	CP1.2 Utilizarea cunoștințelor achiziționate în cadrul disciplinelor fundamentale și de specialitate pentru explicarea și	CP2.2 Utilizarea unor combinații personalizate de cunoștințe, metode și teorii juridice pentru explicarea unor situații	CP3.2 Analizarea și încadrarea legală corectă a situațiilor și proceselor modelate din sfera dreptului muncii	C4.2 Utilizarea metodologiei în interpretarea normelor de dreptul muncii	CP5.2 Cunoașterea strategiilor fundamentale de planificare a activităților profesionale și de	C6.2 Utilizarea cunoștințelor acumulate pentru explicarea și interpretarea problemelor care apar în

asociate domeniului	interpretarea conceptelor și proceselor din domeniul raporturilor juridice de muncă	profesionale non-standard de nivel mediu de complexitate			personal pe termen mediu	implementarea legislației muncii
ABILITĂȚI						
3. Utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic pentru rezolvarea unor probleme complexe, teoretice și practice	CP1.3 Aplicarea metodelor specifice domeniului științelor juridice pentru soluționarea situațiilor de fapt complexe în procesul formării profesionale	CP2.3 Aplicarea conceptelor și teoriilor din domeniu pentru formularea de raționamente juridice în procesul de soluționare a situațiilor modelate	CP3.3 Aplicarea normelor legale în scopul identificării soluțiilor pentru situațiile de fapt modelate din domeniul dreptului muncii	C4.3 Aplicarea principiilor și metodelor aplicabile în materia dreptului muncii, în scopul identificării lacunelor legislative	CP5.3 Rezolvarea unor probleme complexe teoretico-practice în conformitate cu strategiile de planificare a activităților profesionale și de personal	C6.3 Aplicarea principiilor și metodelor specifice științelor juridice pentru argumentarea viziunilor expuse în proiectele de studii
4. Utilizarea nuanțată și pertinentă a unor criterii și metode de evaluare pentru a formula judecăți de valoare și a fundamenta decizii	CP1.4 Utilizarea adecvată de criterii și metode standard de evaluare, aplicate în cadrul disciplinelor fundamentale, pentru recunoașterea și estimarea problemelor din domeniul raporturilor juridice de muncă	CP2.4 Analiza comparativă a conceptelor și teoriilor din domeniu în vederea formulării și argumentării raționamentelor juridice în domeniul dreptului muncii	CP3.4 Utilizarea criteriilor și metodelor standard de evaluare, în scopul aprecierii situațiilor de fapt complexe și formulării de raționamente juridice argumentate	C4.4 Utilizarea criteriilor și metodelor standard de evaluare, pentru a aprecia calitatea reglementărilor în domeniul dreptului muncii și conturării propunerilor de modificare a legislației	CP5.4 Utilizarea diverselor criterii și metode standard de evaluare, pentru estimarea necesității planificării activităților profesionale și de personal	C6.4 Utilizarea adecvată de criterii și metode de evaluare, pentru a aprecia calitativă a legislației muncii și formularea opiniilor personalizate și argumentate privind racordarea acesteia cu standardele internaționale
5. Elaborarea de proiecte profesionale și / sau de cercetare, utilizând inovativ un spectru variat de metode cantitative și calitative	CP1.5 Elaborarea proiectelor în domeniul dreptului muncii cu întrebuintarea principiilor și metodelor consacrate de disciplinele fundamentale și de specialitate	CP2.5 Elaborarea proiectelor profesionale cu utilizarea unor combinații personalizate de cunoștințe, metode și teorii aplicabile în domeniul științelor juridice	CP3.5 Aplicarea eficientă a metodelor științifico-juridice în elaborarea proiectelor de cercetare în materia dreptului muncii și a managementului de personal	C4.5 Formularea propunerilor de <i>lege ferenda</i> în domeniul dreptului muncii și argumentarea necesității adoptării acestora	CP5.5 Utilizarea unui spectru vast de metode calitative și cantitative în elaborarea unui plan managerial instituțional	C6.5 Elaborarea proiectelor de studiu în baza analizei comparative a legislației, practicii judiciare și doctrinei naționale și internaționale în materia dreptului muncii
Standarde minimale de performanță pentru evaluarea competenței:	Definirea noțiunilor, interpretarea conceptelor și teoriilor, precum și aplicarea acestora în situații tipice din domeniul dreptului muncii	Soluționarea problemelor în domeniul dreptului muncii prin aplicarea metodei studiului de caz	Încadrarea legală a situațiilor modelate specifice relațiilor de muncă	Interpretarea prin utilizarea metodelor de interpretare a normelor juridice a legislației muncii în vederea identificării lacunelor legislative și perfecționării cadrului normativ	Proiectarea unui plan strategic managerial în domeniul resurselor umane	Elaborarea și argumentarea viziunilor expuse în proiectele de studiu în baza situațiilor de fapt concrete
Descriptori de nivel ai competențelor transversale	Competențe transversale			Standarde minimale de performanță pentru evaluarea competenței		
6. Executarea unor sarcini profesionale complexe, în condiții de autonomie, și de independență profesională	CT1 Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională			Elaborarea și susținerea în cadrul unităților de curs a proiectelor planificate, tezelor de master în conformitate cu rigorile metodice		
7. Asumarea de roluri / funcții de conducere a activității grupurilor profesionale sau a unor instituții	CT2 Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.			Realizarea proiectelor / sarcinilor de grup de complexe, axate pe probleme actuale și relevante domeniului de formare, care necesită abordare interdisciplinară și care permit de a dezvolta spiritul de echipă, planificarea activității în grup, repartizarea rolurilor în echipă, diversitatea în cooperare, nivelul înalt de studiu		
8. Autocontrolul procesului de învățare, diagnoza nevoilor de formare, analiza reflexivă a propriei activități profesionale	CT3 Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii			Identificarea necesității de dezvoltare personală și profesională continuă în concordanță cu necesitățile pieței muncii și utilizarea în acest sens a diverselor resurse și tehnici de învățare.		

NOTĂ EXPLICATIVĂ

Generalități

Planul de învățământ, la programul de master *Relații de muncă și managementul resurselor umane* (Domeniul de formare profesională – 0421 *Drept*, Domeniul general de studii – 042 *Drept*), este documentul care cuprinde un sistem de activități de formare profesională și de cercetare științifică al specialiștilor în domeniul în conformitate cu standardele educaționale naționale și internaționale. Titlul obținut la finele ciclului II, studii superioare de masterat este de *master în drept*. Titularul diplomei de master are acces la studiile de doctorat.

Planul de învățământ cuprinde:

- I. planul de învățământ propriu-zis;
- II. nota explicativă la planul de învățământ.

Planul de învățământ a fost elaborat în conformitate cu prevederile:

1. Codului Educației al Republicii Moldova, nr. 152 din 17 iulie 2014;
2. Legii pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice, nr.155 din 21.07.2011;
3. Planului-cadru pentru studii superioare de licență (ciclul I), de master (ciclul II) și integrate, aprobat prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, nr. 120 din 10 februarie 2020;
4. Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior, nr. 482 din 28.06.2017;
5. Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Cadrului Național al Calificărilor din Republica Moldova, nr.1016 din 23 noiembrie 2017;
6. Regulamentului de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului Național de Credite de Studiu, aprobat prin ordinul Ministerului Educației nr. 1046 din 29 octombrie 2015.

Programul de master *Relații de muncă și managementul resurselor umane (120 credite)*, este un master de profesionalizare, destinat absolvenților domeniilor de formare profesională nejuridice la ciclului I - studii superioare de licență, care își propune: de a oferi masteranzilor posibilitatea de dezvoltare personală și profesională continuă în concordanță cu necesitățile pieței muncii; de a forma competențele profesionale necesare pentru a percepe transformările impuse raporturilor de muncă și industriale în Republica Moldova, prin prisma aspectelor cu caracter juridic, social și economic.

Concepția formării specialistului

Argumentele privind solicitarea specialistului pe piața muncii rezidă în necesitatea formării unor specialiști competitivi care ar corespunde exigențelor pieței muncii, fiind plasat accentul pe interdisciplinaritate și interconexiune, astfel fiind incluse în planul de învățământ, pe lângă unități de curs specifice domeniului dreptul muncii, dreptului privat și alte unități de curs specifice domeniului relațiilor de muncă și resurselor umane. Absolvenții programului de master vor trebui să îmbine în dezvoltarea sa personală și profesională, pregătirea științifică fundamentală cu cea practică, să-și completeze continuu cunoștințele în domeniu, să aplice în practică principiile organizării științifice a muncii, să posede tehnologii noi de cercetare și predare în materia dreptului muncii. Programul de studiu și conținuturile din planul de învățământ sunt racordate la cerințele *Cadrului European al Calificărilor (2017)*; *Recomandării Consiliului Uniunii Europene privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018)*; *Recomandării Parlamentului European și a Consiliului privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (2009)*.

Calificarea specialistului

Absolvenții ciclului II, studii de masterat, programul *Relații de muncă și managementul resurselor umane*, vor putea ulterior activa în calitate de: specialiști în resurse umane; inspectori de muncă; administratori, manageri; lideri ai organizațiilor sindicale, patronale; lucrători din cadrul sistemelor de asigurări sociale și de asistență socială; specialiști în cadrul direcțiilor și secțiilor juridice ale organelor administrației publice centrale și locale, ale instituțiilor, organizațiilor, întreprinderilor publice și private; organizațiilor non-guvernamentale specializate în apărarea drepturilor omului; reprezentanțelor R. Moldova peste hotare etc. etc.

Programul de master *Relații de muncă și managementul resurselor umane* este racordat la Cadrul Național al Calificărilor, fiind adaptat la strategia și politica de asigurare a calității a USARB, prezentate în *Doctrina calității în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți*; *Politica Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți în domeniul calității și Planurile de dezvoltare strategică* la nivel de instituție, facultate, catedră.

Finalitățile formării

Finalitățile programului constau în asigurarea unei pregătiri profesionale de calitate tuturor celor care doresc să-și construiască o carieră în domeniul relațiilor de muncă și managementului resurselor umane în cadrul instituțiilor, organizațiilor, unităților în general, solicitanților care vin din alte domenii de formare profesională la ciclul I, licență.

Programul de master își propune să contribuie la aprofundarea cunoștințelor acumulate la ciclul I; studii superioare de licență, alte domenii de formare profesională decât domeniul Drept, fiind direcționate spre studierea specificului relațiilor de muncă și a managementului resurselor umane.

La finele programului de master, absolventul va fi capabil:

- să aplice cunoștințele obținute în cadrul unităților de curs pentru soluționarea juridică a problemelor teoretice și practice, în domeniul raporturilor de muncă, aplicând metoda studiului de caz;
- să formuleze analize critice ale teoriilor și concepțiilor juridice, a prevederilor actelor normative în domeniul dreptului muncii, evidențiind imperfecțiunile dreptului pozitiv în vederea formulării propunerilor *de lege ferenda*;
- să manifeste creativitate în elaborarea proiectelor și inițiativelor juridice în procesul de învățare, cercetare și de muncă;
- să demonstreze abilități de comunicare și de relaționare în grup, în vederea identificării, soluționării și luării de decizii motivate privind problemele în aplicarea legislației muncii;
- să aplice în activitatea profesională cunoștințele acumulate, fiind capabili să interpreteze și aplice prevederile cadrului normativ în materia dreptului muncii la situații de fapt;
- să dezvolte la ciclul III, studii superioare de doctorat, competențele achiziționate la ciclul I, studii superioare de licență și ciclul II, studii superioare de masterat.

Termenul de studii și structura anilor de studii

În corespundere cu cerințele Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 482 din 28.06.2017, durata studiilor superioare de masterat la programul de master *Relații de muncă și managementul resurselor umane* este de 2 ani, respectiv 120 credite ECTS.

Data începerii anului universitar este 1 septembrie. Anul de studii este divizat în două semestre a câte 15 săptămâni fiecare, iar programul săptămânal al pregătirii prin master este de 16 ore de contact direct.

Anul I universitar are următoarea structură: semestrul I: 15 săptămâni de activități didactice, 16 ore de contact direct săptămânal; 4 săptămâni sesiune de examene; 3 săptămâni vacanța de iarnă; semestrul II: 15 săptămâni de activități didactice, dintre care 10 săptămâni a câte 16 ore de contact direct săptămânal; 4 săptămâni sesiune de examene; 1 săptămână vacanța de primăvară, 8 săptămâni vacanța de vară.

Anul II universitar are următoarea structură: semestrul III: 15 săptămâni de activități didactice, dintre care 10 săptămâni a câte 16 ore de contact direct săptămânal și 5 săptămâni practica de specializare; 4 săptămâni sesiune de examene; 1 săptămână vacanța de primăvară, 8 săptămâni vacanța de vară; semestrul IV: 15 săptămâni dedicate documentării, investigării, cercetării, redactării, elaborării și prezentării spre susținere publică a tezei de master.

Numărul total de ore de studiu prevăzute în plan – **3600**, ceea ce este echivalent cu 120 de credite.

Numărul de ore de contact direct de studiu a unităților de curs – **640**; lucru individual – **2960**.

Componentei de discipline fundamentale (**F**) în plan îi revin **28** de credite ECTS.

Pentru componenta de orientare spre specialitate (**S**) planul prevede **52** de credite ECTS.

Pentru practica de specializare (**P**) sunt alocate **10** credite ECTS.

Pentru elaborarea și susținerea tezei de master **30** credite ECTS.

Organizarea practicii de specializare

Obiectivele practicii de specializare rezidă în consolidarea cunoștințelor teoretice acumulate în procesul de studii, anii I-II, și perfecționarea abilităților, deprinderilor practice necesare pentru activitatea în cadrul unităților de practică, aplicând pentru diverse funcții, după cum urmează: - specialiști în resurse umane; - inspectori de muncă; - administratori sau manageri; - lideri ai organizațiilor sindicale sau patronale; - lucrători din cadrul sistemelor de asigurări sociale și de asistență socială; - avocați; - judecători; - specialiști în cadrul direcțiilor și secțiilor juridice ale organelor administrației publice centrale și locale, ale instituțiilor, organizațiilor, întreprinderilor publice și private; organizațiilor non-guvernamentale specializate în apărarea drepturilor omului etc., care pot asigura desfășurarea stagiului în corelație cu cerințele programului de master.

Persoanele înscrise la studii superioare de master, fără experiență practică în domeniul dreptului, imediat după absolvirea ciclului I de studii superioare, vor realiza un stagiul de practică de specializare în volum de 10 credite. Practica de specializare se desfășoară în semestrul III, cu o durată de 5 săptămâni, fiind organizată de către Catedra de drept. Stagiul de practică este precedat de un seminar de inițiere și se finalizează cu un seminar de totalizare.

Persoanelor cu experiență practică dovedită, de cel puțin 1 an în domeniul relevant programului de master și care își continuă activitatea de muncă în acest domeniu, li se vor atribui 10 credite pentru stagiul de practică în baza evaluării competențelor și recunoașterii experienței practice de către Catedra de drept.

O particularitate importantă a practicii constă în faptul că ea trebuie să aibă și un caracter de cercetare, pe lângă cel aplicativ. Activitatea în cadrul practicii de specializare trebuie concepută și din perspectiva temei tezei de master, culegerii materialului practic, sistematizării și interpretării acestuia.

Termenele de realizare a practicii de specialitate sunt prevăzute în calendarul universitar. Practica de specializare se desfășoară, de regulă, în luna noiembrie – decembrie, anul II, semestrul III.

Evaluarea studenților

Planul de învățământ prevede următoarele tipuri și modalități de evaluare a finalităților de studii:

- *evaluarea curentă (continuă)*, realizată în cadrul orelor de seminar și/sau laborator: testare, referat, studiu de caz, proiect, raport, prezentări, hărți conceptuale, portofolii, evaluare asistată de calculator etc.
- *evaluarea studiului individual* reprezintă o parte componentă a volumului de lucru al masterandului, suplimentar la numărul de ore de contact direct, fiind evaluat prin diverse strategii didactice, specificate în curriculumul unității de curs/modulului;
- *evaluarea semestrială*, realizată la finalizarea unităților de curs/ modulului sub forma unui examen, realizat *oral, scris, combinat sau prin utilizarea platformelor electronice*.

Teza de master

Studiile se finalizează cu susținerea publică a tezei de master. La susținerea tezei de master sunt admiși absolvenții care au realizat integral prevederile planului de învățământ și care au susținut cu succes prezentarea preventivă a tezei de master în fața Catedrei de drept.

Toate unitățile de curs din Planul de învățământ aduc o contribuție specifică în formarea masterandului, care îi permite elaborarea tezei de master în anul II de studii. Cercetarea științifică a masteranzilor este coordonată de către cadrele universitare cu grad științific de doctor (în drept / în economie), lista cărora se aprobă în cadrul ședințelor Catedrei de drept și a Consiliului Facultății de Drept și Științe sociale.

Teza de master reprezintă o cercetare științifică aprofundată / interdisciplinară / complementară în domeniul dreptului muncii și a managementului de personal.

Titlul și prin conținutul tezei de master trebuie să întrunească următoarele condiții:

- să fie corelat cu domeniul de competență al conducătorului și cu specializarea programului de masterat;
- să conțină elemente de originalitate, iar concluziile și recomandările să fie argumentate și să poată fi implementate în activitatea practică;
- să fie axate pe un suport bibliografic actualizat, de valoare științifică, iar materialul pentru partea practică a lucrării să fie acumulat în cadrul stagiului de practică;
- să fie respectate condițiile de fond și formă impuse de către Ghidul privind elaborarea tezelor de master.

Tematica tezelor de master este elaborată de Catedra de drept și se stabilește individual de către masteranzi și conducătorii de teze, fiind aprobată la ședințele Catedrei de drept și Consiliului Facultății de Drept și Științe sociale, până la sfârșitul semestrului II.

Conducătorul tezei de master de comun acord cu masterandul, stabilesc programul (planul) de cercetare științifică asupra temei tezei de master. Susținerea preventivă a tezei de master are loc cu o lună înainte de susținerea publică a tezei de master.

Teza de master prezentată spre susținerea publică trebuie să fie însoțită de avizul conducătorului științific.

Susținerea tezei de master are loc în mod public, în fața Comisiei de evaluare stabilită prin ordinul Rectorului. Comisiile de evaluare a tezelor de master sunt constituite din cel puțin cinci membri, inclusiv reprezentanți ai angajatorilor.